

EUROJUST

Jaarverslag 2012

© Eurojust, 2013

Deze publicatie betreft de periode 1 januari 2012 tot en met 31 december 2012

Catalogue number: QP-AA-13-001-NL-C

ISBN: 978-92-95084-40-7

ISSN: 1831-435X

DOI: 10.2812/53938

For enquiries:

Phone: + 31 70 412.5000

E-mail: info@eurojust.europa.eu

Website: www.eurojust.europa.eu

Jaarverslag 2012

Eurojust wil een sleutelrol spelen en het juridisch kenniscentrum zijn in de strijd tegen georganiseerde grensoverschrijdende misdaad binnen de Europese Unie.

Inhoud

Opmerking over het besluit betreffende de oprichting van Eurojust	5
Afkortingenlijst.....	5
Voorwoord	7
Samenvatting	8
Het 10-jarig jubileum van Eurojust.....	10
<i>Vieringen in de Nieuwe Kerk en de Ridderzaal, 27 en 28 februari 2012.....</i>	<i>11</i>
<i>Bezoek van hare majesteit Beatrix, Koningin der Nederlanden</i>	<i>11</i>
1 OPERATIONELE ACTIVITEITEN	14
1.1 Inleiding	15
1.2 Overzicht van door Eurojust behandelde zaken.....	15
<i>Algemene problemen en goede praktijken in de door Eurojust behandelde zaken</i>	<i>15</i>
<i>Coördinatievergaderingen</i>	<i>17</i>
<i>Coördinatiecentra</i>	<i>18</i>
<i>Artikel 6 en 7 van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust.....</i>	<i>18</i>
<i>Overeenkomsten inzake wederzijdse rechtshulp.....</i>	<i>19</i>
<i>Problemen met het verzamelen en de toelaatbaarheid van bewijs.....</i>	<i>20</i>
<i>Voorkomen en oplossen van jurisdictiegeschillen</i>	<i>20</i>
<i>Overdracht van strafrechtelijke procedures.....</i>	<i>21</i>
<i>Uitwisseling van gegevens uit strafregisters.....</i>	<i>22</i>
<i>Europese aanhoudingsbevelen</i>	<i>22</i>
<i>Beslissingen tot bevrozing.....</i>	<i>24</i>
<i>Confiscatie en ontneming van vermogensbestanddelen.....</i>	<i>25</i>
<i>Gecontroleerde afleveringen</i>	<i>26</i>
1.3 Justitiële samenwerking in prioriteitsgebieden	26
<i>Terrorisme</i>	<i>26</i>
<i>Drugshandel</i>	<i>28</i>
<i>Mensenhandel.....</i>	<i>30</i>
<i>Fraude</i>	<i>31</i>
<i>Corruptie</i>	<i>32</i>
<i>Computercriminaliteit.....</i>	<i>33</i>
<i>Witwaspraktijken.....</i>	<i>34</i>
<i>Aanspreekpunt kinderbescherming bij Eurojust – Misdrijven tegen kinderen</i>	<i>35</i>
<i>(Mobiele) criminele organisaties.....</i>	<i>36</i>
<i>Illegale immigratie</i>	<i>37</i>
<i>Misdrijven die de financiële belangen van de EU schaden</i>	<i>37</i>
1.4 Gemeenschappelijke onderzoeksteams	39
<i>Financiële steun van Eurojust aan JIT/GOT-operaties.....</i>	<i>40</i>
1.5 Zaken van Eurojust waarbij niet-lidstaten betrokken zijn.....	40
<i>Bij Eurojust gedetacheerde verbindingsofficieren uit niet-lidstaten</i>	<i>41</i>
1.6 Eurojust en de netwerken van beroepsbeoefenaars	42
<i>Europees Justitieel Netwerk.....</i>	<i>42</i>
<i>JIT/GOT-netwerk.....</i>	<i>42</i>
<i>Genocidenetwerk.....</i>	<i>42</i>

2	BETREKKINGEN MET DE EU-INSTELLINGEN EN PARTNERS	44
2.1	Betrekkingen met de instellingen.....	45
	<i>Het Europees Parlement.....</i>	<i>45</i>
	<i>De Raad van de Europese Unie</i>	<i>45</i>
	<i>De Europese Commissie</i>	<i>45</i>
2.2	Betrekkingen met netwerken van beroepsbeoefenaars	46
	<i>Europees Netwerk voor Justitiële Opleidingen</i>	<i>46</i>
	<i>Adviesforum van procureurs-generaal en hoofden van openbare ministeries in de lidstaten van de Europese Unie.....</i>	<i>46</i>
2.3	EU-agentschappen en -instanties	47
	<i>Europol.....</i>	<i>47</i>
	<i>Europees Bureau voor fraudebestrijding.....</i>	<i>48</i>
	<i>Frontex.....</i>	<i>48</i>
	<i>CEPOL.....</i>	<i>48</i>
2.4	Betrekkingen met niet-lidstaten en organisaties buiten de Europese Unie.....	48
3	HET BESLUIT BETREFFENDE DE OPRICHTING VAN EUROJUST EN DE TOEKOMST	50
3.1	Implementatie van het Besluit van de Raad betreffende de oprichting van Eurojust.....	51
3.2	Zesde ronde van wederzijdse evaluaties over de praktische uitvoering en werking in de lidstaten van de besluiten betreffende de oprichting van Eurojust en het Europees Justitieel Netwerk.....	52
3.3	Task Force voor de toekomst van Eurojust.....	52
3.4	Conferentie over tien jaar Eurojust, resultaten en toekomstige uitdagingen.....	52
4	ADMINISTRATIEVE ONTWIKKELINGEN	54
4.1	Administratieve ontwikkelingen.....	55
4.2	Publieke toegang tot documenten	55
5	FOLLOW-UP VAN DE CONCLUSIES VAN DE RAAD	58
	BIJLAGE: STATISTIEKEN OVER 2012	60
	<i>Figuur 1 - Groei van het aantal zaken 2002-2012</i>	<i>61</i>
	<i>Figuur 2 - Bilaterale/multilaterale zaken per nationale vertegenwoordiging 2012</i>	<i>61</i>
	<i>Figuur 3 - Geopende en gesloten zaken 2003-2012.....</i>	<i>62</i>
	<i>Figuur 4 - Algemene indeling van zaken.....</i>	<i>62</i>
	<i>Figuur 5 - Zaken van Eurojust die betrekking hebben op misdrijven uit prioriteitsgebieden</i>	<i>63</i>
	<i>Figuur 6 - Zaken van Eurojust die betrekking hebben op misdrijven uit prioriteitsgebieden en overige zaken</i>	<i>63</i>
	<i>Figuur 7 - Zaken van Eurojust - verzoekende landen.....</i>	<i>64</i>
	<i>Figuur 8 - Zaken van Eurojust - aangezochte landen</i>	<i>64</i>
	<i>Figuur 9 - Totale aantal coördinatievergaderingen.....</i>	<i>65</i>
	<i>Figuur 10 - Coördinatievergaderingen - verzoekende landen.....</i>	<i>65</i>
	<i>Figuur 11 - Coördinatievergaderingen - aangezochte landen</i>	<i>66</i>

Opmerking over het besluit betreffende de oprichting van Eurojust

Besluit betreffende de oprichting van Eurojust – Het Besluit van de Raad van 28 februari 2002 betreffende de oprichting van Eurojust teneinde de strijd tegen ernstige vormen van criminaliteit te versterken, laatstelijk gewijzigd bij Besluit van de Raad 2009/426/JBZ van 16 december 2008 inzake het versterken van Eurojust, wordt in dit verslag het “Besluit betreffende de oprichting van Eurojust” genoemd.

Een geconsolideerde versie van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust, slechts ter informatie opgesteld door het secretariaat-generaal van de Raad, is te vinden op onze website:

www.eurojust.europa.eu.

Afkortingenlijst

CMS	Casemanagementsysteem
EAB	Europees aanhoudingsbevel
EOB	Europees onderzoeksbevel
ENCS	Nationaal coördinatiesysteem voor Eurojust
EPPO	Europees openbaar ministerie
JIT/GOT	Gemeenschappelijk onderzoeksteam
OCC	Coördinatie met oproepdienst
OCTA	Dreigingsevaluatie voor georganiseerde criminaliteit
TE-SAT	Rapport over terroristische situaties en trends
VWEU	Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (Verdrag van Lissabon)

Hechte samenwerkingsverbanden liggen
aan de basis van vooruitgang die geboekt
moet worden om te kunnen voldoen
aan de behoefte van burgers aan een veiliger,
vrijer en rechtvaardiger Europa.

Voorwoord

Het is mij een genoegen u hierbij het elfde jaarverslag te presenteren, waarin de balans wordt opgemaakt van de operationele activiteiten, de organisatorische ontwikkelingen en de betrekkingen met de partners van Eurojust in 2012.

Bij de aanpak van ernstige grensoverschrijdende gevallen van criminaliteit blijft Eurojust vorderingen maken met de ondersteuning en versterking van de coördinatie en samenwerking tussen de opsporings- en vervolgingsautoriteiten uit de lidstaten.

Van de unieke instrumenten waarover Eurojust beschikt, de coördinatievergadering en het coördinatiecentrum, wordt veelvuldig gebruikgemaakt. Ze vinden waardering van beroepsbeoefenaars die zich bezighouden met de stroomlijning van operaties, de bevordering van onmiddellijke justitiële follow-up, en het wegnemen van knelpunten die voortvloeien uit de verschillen in de dertig rechtsstelsels die de Europese Unie kent.

Ook de positieve tendensen en resultaten van gemeenschappelijke onderzoeksteams, een samenwerkingsinstrument waarbij een beroep wordt gedaan op de beginselen van wederzijdse erkenning en onderling vertrouwen, verdienen vermelding. Eurojust is trots op haar rol als drijvende kracht achter het succes van de gemeenschappelijke onderzoeksteams, niet alleen door betrokkenen bij te staan met advies van deskundigen en via het JIT/GOT-financieringsproject, maar ook door onderdak te bieden aan het secretariaat van het JIT/GOT-netwerk.

Eurojust blijft zich ervoor inzetten om de prioriteiten van de Europese Unie op het vlak van de criminaliteit op een gecoördineerde, samenhangende en alomvattende wijze aan te pakken en de daders voor het gerecht te brengen, in samenwerking met Europol, overige JBZ-instanties en andere belangrijke spelers op dit terrein.

Eurojust heeft op haar website strategieverlagen over drugs- en mensenhandel geplaatst waarin niet alleen de voornaamste problemen worden belicht ten aanzien van informatie-uitwisseling, de coördinatie van inspanningen, verlening van wederzijdse rechtshulp en de toepassing van instrumenten voor justitiële samenwerking, maar ook oplossingen worden aangereikt om de vastgestelde problemen te verhelpen.

Het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust heeft gezorgd voor veranderingen die de operationele capaciteit van Eurojust en haar banden met de bevoegde nationale instanties in de lidstaten hebben versterkt. In mei 2012 begon de zesde ronde van wederzijdse evaluaties in de lidstaten over het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust, die de volledige tenuitvoerlegging van het Besluit zal bevorderen en zal helpen onvolkomenheden en goede praktijken in kaart te brengen.

Nu het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) in werking is getreden, blijft Eurojust binnen verschillende fora nadenken over de vooruitzichten voor verdere versterking van Eurojust en over de mogelijkheid tot oprichting van een Europees openbaar ministerie 'op de grondslag van' Eurojust.

In dit gedenkwaardige jaar heeft Eurojust haar 10-jarig jubileum gevierd, werd ik in april gekozen tot voorzitter van het College van Eurojust, en is de heer Carlos Zeyen, de nationale vertegenwoordiger van Luxemburg, in mei tot vicevoorzitter benoemd.

Een terugblik op onze prestaties in de afgelopen tien jaar brengt me tot de conclusie dat Eurojust haar 'kruissnelheid' heeft bereikt. In mijn hoedanigheid van voorzitter van het College van Eurojust zeg ik, kijkend naar de toekomst en de nieuwe uitdagingen die ons te wachten staan, dat onze ervaring en expertise ons het vertrouwen zullen geven om ons potentieel bloot te leggen en te benutten.

Michèle CONINSX

Voorzitter van het College van Eurojust

Samenvatting

In 2012 werd Eurojust in 1 533 zaken door lidstaten verzocht om bijstand in de strijd tegen ernstige grensoverschrijdende criminaliteit, tegenover 1 441 zaken in 2011, wat neerkomt op een stijging van 6,4%.

Hieronder volgt een overzicht van de coördinerende en ondersteunende rol die Eurojust heeft gespeeld.

- ▶ Het aantal coördinatievergaderingen in 2012 daalde in vergelijking met het jaar ervoor licht van 204 naar 194, mogelijk doordat dit instrument efficiënter wordt aangewend.
- ▶ Het aantal coördinatiecentra bleef staan op zeven, gelijk aan dat van 2011.
- ▶ De betrokkenheid van Eurojust bij de vorming van JIT's/GOT's groeide met 42% tot 47, in vergelijking met 33 in 2011.
- ▶ Er is geconstateerd dat deze coördinatie-instrumenten gecombineerd worden gebruikt.
- ▶ Het aantal geregistreerde zaken betreffende de uitvoering van Europese aanhoudingsbevelen bedroeg 259.
- ▶ Bij Eurojust gedetacheerde verbindingsofficieren zijn vaker bij activiteiten betrokken, waarbij Noorwegen speciale vermelding verdient.
- ▶ De door Eurojust behandelde zaken namen in 2012 op de volgende prioriteitsgebieden van de EU toe: fraude; drugshandel; (mobiele) criminele organisaties; witwaspraktijken; mensenhandel en -smokkel; computercriminaliteit; terrorisme; corruptie; en illegale immigratie.
- ▶ Eurojust heeft in 2012 twee strategische verslagen gepubliceerd, die vervolgens beide als EU-document zijn uitgebracht:
 - *Enhancing the work of Eurojust in drug trafficking cases*, waarin de complexe activiteiten worden belicht die nodig zijn om grotere drugshandelzaken te coördineren; en
 - *Eurojust's Action against Trafficking in Human Beings: Final Report and Action Plan for 2012 – 2016*.
- ▶ In mei 2012 begon de zesde ronde van wederzijdse evaluaties, gewijd aan de praktische uitvoering

College van nationale vertegenwoordigers, maart 2013

Zittend van links naar rechts: Laima Čekelienė, LT; João Manuel Da Silva Miguel, PT; Robert Sheehan, IE; Francesco Lo Voi, IT; Raivo Sepp, EE, vice-voorzitter; Michèle Coninx, BE, voorzitter; Carlos Zeyen, LU; vice-voorzitter; Donatella Frendo Dimech, MT; Lampros Patsavellas, EL; Mariana Lilova, BG; Gunars Bundzis, LV;

Staan van links naar rechts: László Venczl, HU; Francisco Jiménez-Villarejo, ES; Jolien Kuitert, NL; Lukáš Starý, CZ; Jesper Hjortenbergh, DK; Hans-Holger Herrnfeld, DE; Harri Tiesmaa, FI; Leif Görts, SE; Frances Kennah, UK; Daniela Buruiană, RO; Sylvie Petit-Leclair, FR; Mariusz Skowroński, PL; Ingrid Maschl-Clausen, AT; Malči Gabrijelčič, SL; Ladislav Hamran, SK; Katerina Loizou, CY

en werking in de lidstaten van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust. Deze ronde zal in 2014 worden beëindigd. Op grond van uit de lidstaten ontvangen informatie moest het Besluit eind 2012 nog door elf lidstaten worden geïmplementeerd. Eurojust hoopt dat de zesde ronde van wederzijdse evaluaties de lidstaten de benodigde impuls zal geven om het Besluit volledig te implementeren.

- ▶ Interne implementatie van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust: er zijn verdere werkzaamheden verricht ten behoeve van het ENCS voor een veilig e-mailverkeer; een volledig functionerende OCC, de ontwikkeling van het CMS en de uitwerking van het 'intelligente' PDF-formulier onder artikel 13. Daarnaast heeft een eerste bijeenkomst plaatsgevonden van nationale correspondenten waarop goede praktijken en ervaringen besproken en uitgewisseld werden en de stand van zaken ter tafel kwam omtrent het opzetten van het ENCS in de lidstaten.
- ▶ De Task Force voor de toekomst van Eurojust is sinds 2009 actief. Naar aanleiding van de aangekondigde voorstellen van de Commissie inzake artikel 85 VWEU heeft de Task Force zijn werkzaamheden aan de hervorming van Eurojust voortgezet en zich in dit verband gebogen over de mogelijkheid om de modaliteiten voor een opti-

male bestuursstructuur vast te stellen en om het Europees Parlement en de nationale parlementen bij de evaluatie van de activiteiten van Eurojust te betrekken. Daarnaast is de Task Force verder gegaan met zijn activiteiten inzake artikel 86 VWEU betreffende de oprichting van het EPPO.

- ▶ Het memorandum van overeenstemming tussen Eurojust en de Commissie: op 20 juli 2012 tekenden Eurojust en de Europese Commissie een memorandum van overeenstemming, waarin de uitwisseling van informatie en het streven om de samenwerking te versterken in zaken van wederzijds belang zijn geformaliseerd.
- ▶ Administratieve ontwikkelingen:
 - In 2012 waren er 45 procureurs/officiëren van justitie, rechters en politiefunctionarissen met een vaste werkplek bij Eurojust in Den Haag;
 - Eurojust had in 2012 een begroting van EUR 32 967 000; 98% daarvan werd uitgeput: een record;
 - Het aantal JIT's/GOT's dat door Eurojust financieel werd ondersteund, 62 JIT's/GOT's met betrokkenheid van 22 lidstaten, gaf ten opzichte van 2011 vrijwel een verdubbeling te zien.

Het 10-jarig jubileum van Eurojust

Vieringen in de Nieuwe Kerk en de Ridderzaal, 27 en 28 februari 2012

Op 28 februari 2012 bereikte Eurojust een belangrijke mijlpaal: het 10-jarig bestaan. Om dit te vieren werden er twee evenementen georganiseerd. Op maandagavond 27 februari hield Eurojust een ALUMNIGHT in de Nieuwe Kerk te Den Haag. De viering vond plaats in aanwezigheid van ambassadeurs, ministers van Justitie, en hooggeplaatste vertegenwoordigers van de Raad, de Commissie en het Europees Parlement. Er werden interviews gehouden met voorzitters van Eurojust, nationale vertegenwoordigers en administratief personeel van heden en verleden die een grote rol hebben gespeeld in de ontwikkeling van Eurojust. De eerste promotiefilm van Eurojust werd vertoond en de nieuwe website ging de lucht in.

Hooggeplaatste functionarissen brachten de volgende ochtend een eerbetoon aan Eurojust in de historische Ridderzaal te Den Haag ter inleiding op de informele vergadering van de ministers van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken onder het Deens voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie. Het woord werd gevoerd door: zijne excellentie de heer I.W. Opstelten, minister van Justitie van Nederland, namens hare majesteit Koningin Beatrix, de heer Morten Bødskov, minister van Justitie van Denemarken, de heer J.J. van

Aartsen, burgemeester van Den Haag, de heer Aled Williams, voorzitter van het College van Eurojust, de heer Gilles de Kerchove, EU-coördinator voor de bestrijding van terrorisme, mevrouw Myria Vassiliadou, EU-coördinator voor de bestrijding van mensenhandel, en mevrouw Françoise Le Bail, directeur-generaal Justitie van de Europese Commissie namens mevrouw Viviane Reding, vicevoorzitter en commissaris voor Justitie, grondrechten en burgerschap.

Na de openingsceremonie vond een persconferentie plaats, die bezocht werd door de heer Williams, de twee vicevoorzitters van Eurojust mevrouw Michèle Coninx en de heer Raivo Sepp, en de heer Bødskov, de heer De Kerchove en mevrouw Le Bail.

Op de informele vergadering van de ministers van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken die volgde op de openingsceremonie, kwamen de belangrijkste verwezenlijkingen en de verdere ontwikkeling van Eurojust aan de orde, waarbij tevens werd gesproken over de wijze waarop de rol van Eurojust kan worden versterkt in de juridische samenwerking tussen de nationale instanties voor opsporing en vervolging.

Bezoek van hare majesteit Beatrix, Koningin der Nederlanden

In het kader van het 10-jarig jubileum van Eurojust had haar vicevoorzitter, mevrouw Coninx, de grote eer om op 26 september 2012 hare majesteit Beatrix, Koningin der Nederlanden, te mogen ontvangen. Hare majesteit had een onderhoud met de nationale vertegenwoordigers en verbindingsofficieren alsmede met administratief personeel. Tevens werd een kristallen gedenkteken

bezichtigd dat ter ere van haar bezoek was vervaardigd. In verscheidene presentaties werd ingegaan op de geschiedenis van Eurojust en op zaken die door haar zijn behandeld. Hare majesteit bleek goed geïnformeerd te zijn over het werk van Eurojust en de uitdagingen waar de Europese Unie voor staat bij de bestrijding van ernstige grensoverschrijdende criminaliteit.

Operationele activiteiten

1.1 Inleiding

De prioriteiten van Eurojust voor 2012, vastgesteld overeenkomstig de conclusies van de Raad over de bepaling van de EU-prioriteiten voor de bestrijding van georganiseerde criminaliteit, waren terrorisme, drugshandel, mensenhandel en –smokkel, fraude, corruptie, computercriminaliteit (met inbegrip van afbeeldingen van seksueel misbruik van kinderen), witwaspraktijken, georganiseerde criminaliteit (waaronder mobiele (rondtrekkende) criminele organisaties), illegale immigratie, en strafbare feiten die de financiële belangen van de EU schaden (de zogenaamde PIF-delicten). Hieronder vindt u de door Eurojust behandelde zaken in deze domeinen, samen met de problemen, geïdentificeerde goede praktijken en strategische initiatieven en bijdragen.

In 2012 beantwoordde Eurojust verzoeken om bijstand van lidstaten in 1 533 geregistreerde zaken, een stijging van 6,4% ten opzichte van 2011, waarbij in ongeveer 20% van de zaken drie of meer landen betrokken waren en 78% betrekking had op bovengenoemde EU-prioritaire misdrijven. De overige zaken betroffen voornamelijk andere misdrijven dan die genoemd in artikel 4, lid 1, van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust en waarvoor de bevoegde instanties van de lidstaten bij Eurojust om

bijstand hebben verzocht (artikel 4, lid 2, van voornoemd Besluit), gevolgd door misdrijven tegen het leven, de lichamelijke integriteit of de persoonlijke vrijheid. Voor gedetailleerde statistieken over de zaken en de betrokkenheid van de lidstaten wordt verwezen naar de bijlage.

Beroepsbeoefenaars beschouwen de coördinatievergaderingen, waarop juridische en politieke autoriteiten inlichtingen uitwisselen, als een van hun belangrijkste instrumenten. Dat dit instrument efficiënter wordt gebruikt, komt tot uiting in de lichte afname van het totale aantal coördinatievergaderingen van 204 in 2011 naar 194 in 2012. Bij circa 55% van de coördinatievergaderingen waren drie of meer landen betrokken en in 89% ging het om prioritaire misdrijven.

In 2012 werd, net als in 2011, gebruikgemaakt van zeven coördinatiecentra.

De betrokkenheid van Eurojust bij het oprichten van JIT's/GOT's steeg in 2012 met 42%, van 33 in 2011 naar 47, en het aantal door Eurojust financieel ondersteunde JIT's/GOT's bedroeg 62, bijna een verdubbeling ten opzichte van 2011.

1.2 Overzicht van door Eurojust behandelde zaken

Algemene problemen en goede praktijken in de door Eurojust behandelde zaken

De voortdurende inzet van Eurojust tot het oplossen van problemen op het gebied van ernstige grensoverschrijdende criminaliteit vindt weerspiegeling in de zaken die zij in 2012 heeft behandeld. Eurojust vergemakkelijkte de uitvoering van verzoeken om en besluiten inzake justitiële samenwerking, door de bevoegde instanties van de lidstaten te helpen bij het wegnemen van praktische en juridische obstakels bij opsporing en vervolging.

Terugkerende obstakels waren verschillen tussen de rechtssystemen van de lidstaten en verschillen in voorschriften voor de toelaatbaarheid van bewijs, met name in verband met het onderscheppen van telecommunicatie. Andere punten die tot problemen leidden waren verschillen in procedures voor huis-

zoekingen en het afnemen van getuigenverklaringen, alsmede verschillen in de wet- en regelgeving van de lidstaten over de bewaring van gegevens, voornamelijk in zaken over computercriminaliteit, maar ook met betrekking tot andere vormen van georganiseerde misdaad. Dergelijke knelpunten kunnen in een vroeg stadium van het onderzoek door coördinatie worden weggenomen, waarbij de procedurenormen en de eisen die worden gesteld aan het te leveren bewijs aan alle betrokken partijen kunnen worden uitgelegd en de noodzakelijke rechtshulpverzoeken kunnen worden voorbereid.

Andere, meer praktische, problemen betreffen onder meer specifieke verzoeken om bijstand voor i) de identificatie van de bevoegde autoriteit die toestemming kan verlenen bij zaken omtrent grensoverschrijdende observatie of gecontroleerde aflevering; ii) problemen bij het beleggen van coördinatiever-

gaderingen doordat nationale autoriteiten voorrang geven aan binnenlandse vraagstukken; iii) moeilijkheden die nationale instanties ondervinden bij het verkrijgen van toegang tot ondernemingsregisters, vooral bij zaken op het gebied van financiële en economische criminaliteit; en iv) moeilijkheden om lidstaten zover te krijgen om een parallel onderzoek in te stellen of om hun met het oog hierop voldoende en toelaatbaar materiaal ter beschikking te stellen.

Spontane informatieverstrekking op grond van artikel 7 van de overeenkomst van 2000 inzake weder-

In 2011 werden kostbare metalen gestolen uit een vrachtwagen in België. De buit bedroeg 29 kg goud en 160 kg zilver ter waarde van meer dan £ 1 miljoen. De vrachtwagenchauffeur beweerde dat hij slachtoffer was van een gewapende overval waarbij de kostbare metalen werden buitgemaakt. De vrachtwagen was vertrokken uit Zwitserland, aangekomen in België en had het VK als eindbestemming. De chauffeur bleek echter lid te zijn van de criminele bende die het plan had beraamd om de lading te stelen.

Er ontstond een jurisdictiegeschil omdat drie verdachten in België waren aangehouden en de overige verdachten zich in het VK bevonden. Met een coördinatievergadering bij Eurojust werd dit probleem opgelost. De Belgische en Britse autoriteiten kwamen overeen dat alle verdachten in het VK zouden worden berecht.

Na de arrestatie van de verdachten werd er een JIT/GOT-overeenkomst ondertekend die de autoriteiten in het VK en België in staat stelde eenvoudig bewijsmateriaal uit te wisselen waardoor de verdachten die nog op vrije voeten waren spoedig konden worden opgepakt. Dankzij de nauwe samenwerking tussen de Britse procureurs/officiëren van justitie en de politieke autoriteiten, de Belgische politie en Eurojust lukte het om de betrokkenen voor het gerecht te brengen.

In december 2012 werden zes gedaagden veroordeeld tot in totaal 23½ jaar gevangenisstraf.

zijdse rechtshulp met het bijbehorende protocol van 2001 kan als grond voor de instelling van een onderzoek voor ontoereikend worden gehouden. Dat is te wijten aan afwijkende eisen van de ontvangende lidstaat ten aanzien van het bewijsmateriaal, die ertoe kunnen leiden dat het bewijs in een rechtszaak niet wordt toegelaten.

Een ander terugkerend obstakel is vertraging bij de uitvoering van verzoeken om wederzijdse rechtshulp, die vaak voortvloeit uit verschillen in eisen aan informatiegegevens in het verzoek, waardoor de uitvoering wordt uitgesteld totdat aanvullende informatie en verduidelijking is verkregen. De vertraging wordt verergerd door gelijktijdig gebruik van verschillende kanalen om het verzoek om wederzijdse rechtshulp te versturen, ondermaatse vertalingen, gebrek aan gecentraliseerde databanken en langdurige uitvoeringsprocedures in bepaalde lidstaten. In bepaalde gevallen kon Eurojust ondersteuning bieden bij de opstelling van verzoeken om wederzijdse rechtshulp. Zij hielp in dit verband met de identificatie van en de verzending van de verzoeken naar de juiste nationale autoriteiten en verstreekte advies omtrent de bewijsmateriaalvereisten in de verzøkende en aangezochte landen.

Een aanhoudend probleem met het uitvaardigen van EAB's is dat overlevering wordt geweigerd wanneer een uitvoerende autoriteit de kans onwaarschijnlijk acht dat de over te leveren persoon een nieuw proces krijgt in geval van een bij verstek gewezen vonnis.

Andere knelpunten die de tijdige uitvoering van EAB's belemmeren zijn verschillen in definities van misdrijven, verzoeken om aanvullende informatie en problemen met vertalingen. Eurojust vergemakkelijkt de dialoog tussen uitvaardigende en uitvoerende lidstaten en verstrekt advies dat helpt definities van misdrijven in de betrokken rechtsgebieden te verduidelijken.

Andere aandachtspunten betreffen de beperkte feedback die Eurojust van nationale instanties ontvangt over het resultaat van de verleende bijstand en de uiteindelijke oplossing van de zaak, waardoor toetsing van de inspanningen van Eurojust of van het functioneren van een JIT/GOT wordt bemoeilijkt.

Eurojust helpt tevens bij de coördinatie van dwangmiddelen zoals huiszoekings- en aanhoudingsbevelen, en bij het leggen van rechtstreekse contacten tussen de nationale instanties betrokken bij zowel bilaterale als multilaterale zaken. Eurojust voorziet in een open kanaal voor communicatie en speelt een

belangrijke rol als bemiddelaar door, onder andere, jurisdictiegeschillen te helpen voorkomen. Door snel in te grijpen kan zij ervoor zorgen dat verzoeken om wederzijdse rechtshulp onmiddellijk worden uitgevoerd.

Eurojust zorgt er via coördinatievergaderingen voor dat informatie over zaken makkelijker kan worden uitgewisseld. Zij bevordert de informatie-uitwisseling tevens door JIT's/GOT's te financieren en te beheren, instrumenten die worden ervaren als zeer doeltreffend bij ingewikkelde zaken.

Coördinatievergaderingen

In 2012 organiseerde Eurojust coördinatievergaderingen voor 194 zaken. Dit mechanisme bewees opnieuw zijn waarde voor nationale instanties in zaken waar andere lidstaten of niet-lidstaten bij betrokken

waren. Coördinatievergaderingen worden om verschillende redenen opgezet, waarbij met name de uitwisseling van informatie tussen de deelnemende lidstaten belangrijk is. Een aanzienlijk voordeel van deze informatieuitwisseling is dat dit de lidstaten in staat stelt onderzoeken in te stellen, mogelijk gelijktijdig plaatsvindende procedures in andere lidstaten te identificeren, bewijsmateriaal uit te wisselen, taalbarrières te overwinnen en wederzijds vertrouwen op te bouwen.

Een coördinatievergadering kan ook worden belegd om de uitvoering van rechtshulpverzoeken te bevorderen en/of te coördineren, waardoor bijvoorbeeld de opsporing en bevestiging van fondsen eenvoudiger worden. Via weer andere coördinatievergaderingen is het mogelijk een verzoek om bijstand te richten aan een niet-lidstaat, lopende onderzoeken te coördineren, of te komen tot een gemeenschappelijke strategie inzake onderzoeken in deelnemende landen. In

De Franse autoriteiten openen bij Eurojust een zaak betreffende een Albanese drugsbende die handelde in heroïne en cocaïne en een smokkelroute had opgezet tussen Nederland, Frankrijk en Albanië. De criminele organisatie had contacten in België en andere landen op de route van Frankrijk naar Albanië (Italië, Zwitserland, Spanje en mogelijk Griekenland). Verzoeken om grensoverschrijdende observatie werden verzonden en ingewilligd.

Eurojust bood onderdak aan drie coördinatievergaderingen om inlichtingen uit te wisselen, de uitvoering van de observatieverzoeken te coördineren en mogelijke aandachtspunten op het vlak van *ne bis in idem* te bespreken. Het resultaat was dat er een dag van gezamenlijk optreden werd gepland in Nederland, België, Frankrijk en Zwitserland. Dankzij de gezamenlijke inspanningen kwamen de onderzoekers een illegaal drugstransport op het spoor dat van Nederland naar Frankrijk zou gaan lopen.

In maart 2012 werd een coördinatiecentrum ingericht bij Eurojust dat moest zorgen voor een soepele informatie-uitwisseling op de dag van gezamenlijk optreden, waarbij Europol analytische ondersteuning bood. Personen die bij het drugstransport waren betrokken, werden gearresteerd en de drugs werden in beslag genomen. Deze dag van gezamenlijk optreden leidde tot rechtshandhavingsacties die uitmondden in zeventien arrestaties, verschillende huiszoekingen en Frankrijk en Nederland en de inbeslagneming van twaalf kilo heroïne.

De Italiaanse autoriteiten, die dezelfde criminele organisatie op eigen bodem al bijna een jaar in de gaten hielden, begonnen in mei 2012 met een operatie die leidde tot de uitvoering van dertien EAB's en de inbeslagneming van vijftien kilo cocaïne en vier kilo heroïne. In die periode hadden zij nauw met de Franse en Nederlandse politie samengewerkt.

De handelingssnelheid en wendbaarheid van de criminele organisatie vergden intensieve informatie-uitwisselingen tussen de bevoegde nationale instanties, met name tussen de opsporingsautoriteiten in de betrokken landen. De informatie-uitwisseling, die gedurende twee weken 24 uur per dag doorging, werd ondersteund door Eurojust.

sommige zaken kan het doel bestaan uit het maken van afspraken over een concrete verdeling van werkzaamheden tussen de deelnemende nationale instanties of het bereiken van wederzijdse overeenstemming over welke nationale instanties het best in staat zijn om de betrokken misdrijven te vervolgen.

Een belangrijke eigenschap van coördinatievergaderingen, een waar in 2012 veelvuldig gebruik van is gemaakt, is dat deze vergaderingen landen in staat stellen een gezamenlijke actie te plannen en JIT's/GOT's op te zetten. Bovendien mogen naast de autoriteiten van de lidstaten ook vertegenwoordigers van niet-lidstaten en EU-organen, zoals Europol en OLAF, als dat nodig is aan de coördinatievergaderingen deelnemen. Niet-lidstaten waren in 2012 vertegenwoordigd op coördinatievergaderingen in 49 gevallen. Europol en OLAF waren in respectievelijk 85 en 5 gevallen vertegenwoordigd.

Coördinatiecentra

In het coördinatiecentrum kan informatie op hetzelfde moment direct worden verzonden en gecoördineerd tussen autoriteiten op een dag van gezamenlijk optreden, bestaande uit arrestaties, huiszoekingen/bedrijfsdoorzoekingen en getuigenverhoren.

Het coördinatiecentrum vergemakkelijkt de coördinatie op justitieel niveau bij de uitvoering van EAB's, rechtshulpverzoeken en beslissingen tot bevoeging, bevordert de besluitvorming ter plekke en bespoedigt reacties van nationale gerechtelijke autoriteiten op nieuwe feiten die het centrum doorgeeft. Na de invoering in 2011 als nieuw hulpmiddel bij de bestrijding van grensoverschrijdende criminaliteit op EU-niveau, werd in 2012 verder vervolg gegeven aan de ontwikkeling en inzet van de coördinatiecentra.

Er werden net als in 2011 zeven coördinatiecentra ingericht bij Eurojust, drie door Frankrijk en één door respectievelijk Finland, Italië, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Ze waren gericht op de volgende misdrijven: illegale immigratie (3), mensenhandel (1), drugshandel (1), kinderpornografie (1) en belastingfraude in verband met handel in mest (1).

Er werden drie coördinatiecentra opgezet in zaken waarin een JIT/GOT al actief was. In het kader van het bestaande JIT/GOT zorgde het coördinatiecentrum voor een beter verloop van de coördinatie tussen de deelnemende instanties uit de verschillende lidstaten. Dankzij het centrum konden informatiemanco's worden verholpen en kon zelfs de coördinatie waar

het JIT/GOT al in had voorzien, nog verder worden versterkt.

De samenwerking met derde partijen, zoals Europol, werd verbeterd. Europol nam deel aan zes van de zeven coördinatiecentra en ondersteunde de simultane acties door onderlinge vergelijking, analyse en koppeling van nieuwe gegevens die aan het coördinatiecentrum werden gezonden. Zwitserland en Interpol namen in 2012 eveneens actief deel aan coördinatiecentra.

Artikel 6 en 7 van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust

In de artikel 6 en 7 van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust wordt bepaald dat de nationale vertegenwoordigingen en het College aanbevelingen in zaken kunnen doen aan bevoegde nationale instanties. Deze aanbevelingen zijn tekenend voor de onafgebroken, dagelijkse dialoog tussen leden van het College en hun nationale autoriteiten op het vlak van operationele justitiële aangelegenheden. Ze vloeien vaak voort uit informatie die wordt verstrekt in een schriftelijk verzoek of tijdens een coördinatievergadering of informele besprekingen met nationale autoriteiten. De coördinatievergaderingen behoorden tot de meest gebruikte instrumenten.

De aanbevelingen zijn over het algemeen informeel van aard. Hierdoor geven de verderop genoemde cijfers geen compleet beeld van de verstrekte aanbevelingen, doordat ze enkel betrekking hebben op zaken waarbij op grond van het nationale recht van een bepaalde lidstaat een officieel controlespoor van rechterlijke beslissingen wordt gevraagd.

Er werden in 2012 negen formele aanbevelingen opgetekend uit hoofde van artikel 6 van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust. Alle aanbevelingen zijn door de nationale autoriteiten opgevolgd.

Verzoeken om ter zake van bepaalde feiten een onderzoek of vervolging in te stellen – artikel 6, lid 1, onder a), punt i)

Twee verzoeken werden uitgevaardigd op grond van artikel 6, lid 1, onder a), punt i) door de Italiaanse vertegenwoordiging.

Verzoeken om aan bevoegde autoriteiten te aanvaarden dat een van hen beter in staat is ter zake van bepaalde feiten een onderzoek of vervolging in te stellen – artikel 6, lid 1, onder j), punt ii)

Op basis van deze bepaling vaardigde de Spaanse vertegenwoordiging twee verzoeken uit.

Verzoeken om aan bevoegde autoriteiten het optreden van de bevoegde autoriteiten van de betrokken lidstaten te coördineren – artikel 6, lid 1, onder a), punt iii)

Eén verzoek werd ingediend op grond van artikel 6, lid 1, onder a), punt iii). De Spaanse vertegenwoordiging verzocht om een coördinatievergadering met de Belgische autoriteiten over de ontneming van vermogensbestanddelen in een zaak van georganiseerde criminaliteit en witwaspraktijken.

Verzoeken om alle gegevens te verstrekken die nationale vertegenwoordigers nodig hebben om hun taken te verrichten – artikel 6, lid 1, onder a), punt v); en verzoeken tot het treffen van alle andere in verband met de opsporing of de vervolging gerechtvaardigde maatregelen – artikel 6, lid 1, onder a), punt vii)

Drie verzoeken werden uitgevaardigd op basis van artikel 6, lid 1, onder a), punt v) en punt vii). De Spaanse autoriteiten werden verzocht de informatieverstrekking en andere onderzoeksmaatregelen te ondersteunen (horen van verdachten en slachtoffers) in een Belgische zaak van fraude en valsemunterij met euro's.

Verzoeken om speciale onderzoeksmaatregelen te treffen – artikel 6, lid 1, onder a), punt vi)

In een zaak van fraude, vervalsing en witwaspraktijken werd de Spaanse autoriteiten verzocht huiszoekingen te verrichten en onderzoeken in te stellen op grond van artikel 6, lid 1, onder a), punt vi).

Overeenkomsten inzake wederzijdse rechtshulp

De overeenkomst van 2000 inzake wederzijdse rechtshulp met het bijbehorende protocol van 2001 en het Verdrag van 1959 inzake de wederzijdse rechtshulp in strafzaken met de bijbehorende protocollen, zijn de twee meest gebruikte hulpmiddelen voor justitiële samenwerking binnen de Europese Unie. Over het algemeen wordt hun toepassing als positief en effectief ervaren.

Toch doen zich nog steeds moeilijkheden voor doordat niet alle lidstaten de Rechtshulpovereenkomst van 2000 hebben geratificeerd. Dat hoeft echter geen probleem te zijn bij bijvoorbeeld de vorming van een JIT/GOT, indien de lidstaat in kwestie het

Een in Bulgarije en Spanje gevestigde criminele organisatie had personen met in hoofdzaak de Bulgaarse nationaliteit tot prostitutie gedwongen in Spanje. Slachtoffers uit kwetsbare groepen werden door de criminele tak in Bulgarije naar Spanje gelokt onder het voorwendsel dat ze daar werk zouden krijgen. Ze werden naar Spanje gebracht waar hun paspoorten bij aankomst werden ingenomen. Onder bedreigingen en lichamelijk geweld door de Spaanse tak van de bende werden de slachtoffers tot prostitutie gedwongen.

Het onderzoek begon nadat een van de slachtoffers wist te ontsnappen en toevlucht had gezocht bij de Bulgaarse ambassade in Madrid, die onmiddellijk contact opnam met de Spaanse autoriteiten. Zij stelden een onderzoek in dat er uiteindelijk toe leidde dat de Spaanse tak van de bende werd opgerold. De gerechtelijke autoriteiten in beide landen stelden een strafzaak in tegen de bende en aangezien beide jurisdicties verzoeken om wederzijdse rechtshulp indienen, verzocht de Spaanse vertegenwoordiging bij Eurojust om hulp bij de coördinatie van de activiteiten.

Eurojust organiseerde een coördinatievergadering waarbij beide delegaties rechtstreeks de stand van zaken omtrent hun onderzoeken konden bespreken. Tijdens de vergadering bereikten zij overeenstemming over verscheidene belangrijke aspecten. Om te beginnen zorgden beide jurisdicties voor een spoedige uitvoering van de hangende verzoeken. Ten tweede werd een mogelijk geval van *ne bis in idem* voorkomen door afbakening van nationale procedures. Bulgarije richtte zich op de vervolging van witwaspraktijken en werd daarbij ondersteund door Spanje, dat bewijs aanreikte over de criminele achtergrond van de bende waarnaar onderzoek werd gedaan. Spanje richtte zich op de vervolging van mensenhandel en aanklachten van seksueel misbruik, waarvoor Bulgarije op zijn grondgebied verblijvende getuigen hoorde. Bulgarije zette tevens een getuigenbeschermingsprogramma in gang voor de familie van een slachtoffer in Spanje.

De betrokkenheid van Eurojust heeft aanzienlijk bijgedragen aan het tot stand brengen van een solide basis voor verdere ontwikkeling van de nationale vervolgingsmaatregelen.

kaderbesluit inzake JIT's/GOT's ten uitvoer heeft gelegd, en evenmin bij verhoren via videoconferentie, die ook kunnen worden afgenomen op basis van het Verdrag van 1959 of van het beginsel van wederkerigheid en/of wanneer de binnenlandse wetgeving van die lidstaat in maatregelen van die aard voorziet.

Er waren nog steeds moeilijkheden in verband met het onderscheppen van telecommunicatie en grensoverschrijdende observatie, onvoldoende of ondoelmatig gebruik van het instrument van spontane informatie-uitwisseling, en het niet opgeven van uiterste termijnen bij spoedeisende verzoeken. Hier werden verbeterpunten geconstateerd.

Praktische problemen kunnen zich voordoen wanneer verzoeken om wederzijdse rechtshulp niet de voorgeschreven gegevens bevatten die de uitvoerende staat nodig heeft, met onduidelijkheden en de mogelijke niet-uitvoering van verzoeken als gevolg. Ook blijven er problemen bestaan in verband met het niet of vertraagd leveren door de aangezochte lidstaat van feedback en gegevens over de voortgang bij de uitvoering van dergelijke verzoeken. Dat is met name lastig in spoedeisende zaken waarbij verdachten in bewaring zijn gesteld, of waarbij het gebruik van andere kanalen mogelijk niet leidt tot resultaten binnen het beschikbare tijdsraam. Nationale autoriteiten hebben Eurojust verzocht om de informele contacten bij dergelijke zaken te vergemakkelijken waardoor het proces aanzienlijk kan worden bespoedigd. Een praktische aanbeveling aan nationale procureurs/officiëren van justitie is dat uiterste nationale termijnen worden opgegeven bij spoedeisende rechtshulpverzoeken alsmede de gewenste termijn voor de uitvoering van het verzoek.

Problemen met het verzamelen en de toelaatbaarheid van bewijs

Net als in 2011 bleven de verschillende voorschriften voor het verzamelen, toelaten en openbaar maken van bewijs een obstakel vormen voor een doeltreffende bestrijding van ernstige grensoverschrijdende criminaliteit. Verschillen in regelgeving over de bewaring van gegevens, vooral in zaken op het gebied van computercriminaliteit en andere misdrijven waarbij verdachten zich van telecommunicatiemiddelen bedienen om met elkaar contact te houden, hebben voor een stijgend aantal problemen gezorgd. In dergelijke zaken speelt tijd een cruciale rol, met name in lidstaten waar gegevens maar zeer kort mogen worden bewaard.

De nationale wetgevingen inzake bewijsgaring verschillen. In deze situatie, waarin kennis van de betrokken rechtssystemen is vereist, is de bijstand van Eurojust van grote waarde. In een zaak waarbij een Sloveense onderdaan betrokken was, stelde de verdediging dat het bewijs dat bij een internationale operatie in Duitsland was vergaard voor de identificatie van de dader niet voldeed aan de Duitse wetgeving en daarom niet door de Sloveense rechtbank kon worden toegelaten. Eurojust ondersteunde de Sloveense gerechtelijke autoriteiten met succes bij het verkrijgen van informatie over het toepasselijke Duitse strafprocesrecht. Door in coördinatievergaderingen informatie rechtstreeks uit te wisselen en de verschillende rechtsstelsels te bespreken, worden problemen vaak voorkomen en wordt bijgedragen aan het oplossen van problemen in verband met de garing en toelaatbaarheid van bewijs, ook in JIT's/GOT's.

Door nationale regelgeving over het verzamelen en de toelaatbaarheid van bewijs beschikbaar te maken voor andere lidstaten is een bijdrage geleverd aan informatie-uitwisseling en zijn problemen voorkomen. Eurojust kan op dit gebied fungeren als centrum van expertise voor goede praktijken.

Wat betreft de vorming van JIT's/GOT's, was de opname van bepalingen over de toelaatbaarheid van bewijs en openbaarmakingsverplichtingen in de JIT/GOT-overeenkomst een andere goede praktijk die bij Eurojust is ontwikkeld. Doel hiervan is problemen in een later stadium te helpen voorkomen.

De toekomstige vaststelling van een richtlijn over het EOB zal wellicht kunnen bijdragen aan het oplossen van problemen op dit gebied.

Voorkomen en oplossen van jurisdictiegeschillen

Eurojust maakt in weinig gevallen formeel gebruik van haar adviserende bevoegdheden om positieve of negatieve jurisdictiegeschillen op te lossen of te voorkomen.

Er doen zich geregeld situaties voor waarbij twee of meer lidstaten volgens hun nationale wetgeving bevoegd zijn voor een zaak; verreweg de meeste zaken zijn opgelost met hulp van Eurojust en zonder dat een formeel verzoek aan de betrokken lidstaten werd neergelegd. Daarbij worden coördinatievergaderingen als een zeer handig hulpmiddel ervaren, omdat ze in een vroeg stadium discussies en afspraken tussen de bevoegde autoriteiten mogelijk maken bij pa-

rallel lopende onderzoeken. Af en toe is een gebrek aan informatie aangeduid als obstakel bij het voorkomen van jurisdictiegeschillen. Verduidelijking van de reikwijdte van onderling verband houdende onderzoeken en vroegtijdige voorbereiding en analyse in de aanloop naar coördinatievergaderingen worden als goede praktijken beschouwd.

Eurojust vervult in hoofdzaak een preventieve rol door vroegtijdige en informele uitwisseling van ideeën aan te moedigen. Een uitgebreide inleiding over dit onderwerp is te vinden in de *Richtlijnen voor besluitvorming - "Welke jurisdictie moet tot vervolging overgaan?"*, die in het jaarverslag 2003 van Eurojust werden gepubliceerd.

Eurojust is ook betrokken geweest bij zaken omtrent negatieve jurisdictiegeschillen waarbij geen van de lidstaten zich het best in staat achtte om tot opsporing en/of vervolging over te gaan. In juli 2012 hechtte het College goedkeuring aan de *Richtlijnen voor de toepassing van artikel 7, lid 2 en lid 3 van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust*, waarin de interne administratieve procedure uiteen wordt gezet voor de oplossing van jurisdictiegeschillen en herhaaldelijke weigeringen of problemen op het punt van de uitvoering van verzoeken om justitiële samenwerking, met inbegrip van instrumenten ter uitvoering van het beginsel van wederzijdse erkenning.

Overdracht van strafrechtelijke procedures

De meeste lidstaten bleven gebruikmaken van het Europees Verdrag betreffende de overdracht van strafvervolging van 1972 of van het Rechtshulpverdrag van 1959 (artikel 21) in combinatie met artikel 6, lid 1, laatste paragraaf van de Rechtshulpovereenkomst van 2000. Sommige lidstaten maken ook gebruik van het Verdrag van de Verenigde Naties van 2000 tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad (artikel 21). Het gebruik van verschillende rechtsinstrumenten kan moeilijkheden veroorzaken die voor de nationale autoriteiten aanleiding zijn een beroep te doen op Eurojust.

Eurojust kon in deze zaken ondersteuning bieden door informele contacten tussen lidstaten te bevorderen en vóór de indiening van een officieel verzoek de waarschijnlijkheid van overdracht informeel te onderzoeken. Nu en dan wordt op een coördinatievergadering overeengekomen de procedure over te dragen in het kader van een overeenkomst inzake bevoegdheid om een vervolging in te leiden, waarbij de overdracht feitelijk geschiedt door de uitvaardiging en uitvoering van EAB's en rechtshulpverzoeken, indien noodzakelijk.

Problemen bij de overdracht van strafvervolging kennen verschillende oorzaken. Het vergaarde

Terwijl de Belgische autoriteiten zich bogen over de uitvoering van drie Griekse EAB's inzake een onderdaan van Zweden kwam er een nieuw EAB binnen, ditmaal van de Cypriotische autoriteiten, met betrekking tot dezelfde persoon. Dit nieuwe verzoek noopte de autoriteiten de uitvoering van de Griekse EAB's op te schorten (waarvoor het Belgische hof van beroep zijn instemming al had gegeven).

De Belgische federale procureur verzocht Eurojust te adviseren aan welke lidstaat de persoon zou moeten worden overgeleverd. De Belgische vertegenwoordiging raadpleegde zowel de Griekse als de Cypriotische vertegenwoordiging om informatie te verkrijgen over de juridische mogelijkheden, zoals de mogelijkheid om gedurende het onderzoek, de vervolging of de strafuitvoering de persoon over te brengen naar de andere lidstaat. De Belgische vertegenwoordiging raadpleegde tevens de participerende lidstaten over de standpunten van de betrokken binnenlandse autoriteiten.

Rekening houdend met de ontvangen gegevens adviseerde de Belgische vertegenwoordiging de persoon aan Griekenland over te leveren. De Belgische autoriteiten stemden in met dit advies. Na aanvaarding van een aanvullend vierde EAB van Griekenland werd betrokkene aan laatstgenoemd land overgeleverd, dat op zijn beurt weer zorgde voor de uitvoering van het Cypriotische EAB. Met hulp van Eurojust konden de drie betrokken lidstaten de uitvoering van de verzoeken vlot en doelmatig coördineren.

bewijs moet toelaatbaar zijn in de rechtbank van de aangezochte lidstaat (zie hierboven onder *Problemen met het verzamelen en de toelaatbaarheid van bewijs*), en er moet duidelijk worden aangetoond dat de aangezochte lidstaat er belang bij heeft de overdracht van de procedure te aanvaarden. Als om de overdracht wordt verzocht door de lidstaat die de ontvanger wil zijn, d.w.z. degene die de vervolging wil inleiden, rijzen er soms problemen als het risico aanwezig is dat de overdracht een ermee verband houdend, lopend onderzoek in de aangezochte lidstaat in de wielen rijdt.

Andere problemen kunnen te wijten zijn aan uiteenlopende inhoudelijke en procedurele regels. Het volledige dossier moet worden vertaald voordat de nationale autoriteiten een besluit ter zake kunnen nemen en de nationale vertegenwoordigingen bij Eurojust kunnen enkel een voorlopige beoordeling maken op basis van een vooraf verstrekte samenvatting.

Uitwisseling van gegevens uit strafregisters

Bij de uitwisseling van gegevens uit strafregisters is Eurojust niet op grote moeilijkheden gestuit. De aandachtspunten die werden gesignaleerd waren van meer praktische aard.

In lidstaten waar het Europees Strafregerinformatiesysteem (ECRIS) nog niet operationeel is, worden verzoeken om uitwisseling van strafregisters soms gedaan met een beroep op de verdragen betreffende wederzijdse rechtshulp. Moeilijkheden kunnen zich voordoen wanneer nationale vertegenwoordigingen geen toegang hebben tot strafregisters of wanneer registers worden bijgehouden door verschillende nationale instanties (zoals politie en gerechtelijke autoriteiten) en er geen gecentraliseerde databank met strafregisters bestaat. In spoedeisende zaken heeft Eurojust de verkrijging van gegevens uit strafregisters kunnen vergemakkelijken.

Verschillen in definities van misdrijven in de lidstaten zorgden soms voor problemen, die ertoe leidden dat niet met zekerheid kon worden vastgesteld om wat voor strafbaar feit het ging. Een van de aandachtspunten die hiermee verband houdt, betrof de hoeveelheid gegevens in het strafregister, die in bepaalde lidstaten op grond van hun binnenlandse wetgeving onvoldoende werd bevonden. Er was dan een verzoek om aanvullende informatie nodig en de behandeling van dat verzoek resulteerde in vertragingen.

Soms wordt bij ontvangst van een strafregister een verwijzing aangetroffen naar een juridische bepaling

maar ontbreekt een beschrijving van het strafbare feit. In dergelijke gevallen wordt Eurojust door de verzoekende lidstaat vaak om bijstand gevraagd bij het verkrijgen van de desbetreffende wetgeving om verduidelijking te brengen.

Complicaties en vertragingen treden op wanneer rechters in bepaalde lidstaten een exemplaar van het volledige vonnis en de vertaling daarvan opvragen. Vaak moet een rechtshulpverzoek worden uitgevaardigd om een kopie van het vonnis te verkrijgen omdat een uittreksel van het strafregister niet volstaat (om vonnis te wijzen).

Problemen kunnen ook ontstaan wanneer een persoon die in de ene lidstaat wordt vervolgd, stelt dat hij eerder in een andere lidstaat voor hetzelfde strafbare feit is veroordeeld. Het gebeurt dat eerstgenoemde lidstaat deze bewering niet kan bevestigen vanwege afwijkende nationale normen voor de vaststelling van de identiteit van een persoon, waardoor de persoonsgegevens van betrokkene onnauwkeurig worden geregistreerd.

Europese aanhoudingsbevelen

In 2012 werden 259 EAB-zaken geregistreerd bij Eurojust, ongeveer 16,8% van het totale aantal Eurojust-zaken. In verreweg de meeste zaken (252) ging het erom de uitvoering van EAB's te vergemakkelijken. In lijn met de trend van de voorgaande jaren diende de Poolse vertegenwoordiging de meeste verzoeken in, gevolgd door de Belgische en de Zweedse vertegenwoordigingen.

De Spaanse vertegenwoordiging ontving de meeste verzoeken, gevolgd door de Duitse en Poolse vertegenwoordigingen.

Het College behandelde ook twee algemenere kwesties die betrekking hadden op de toepassing van het EAB. De eerste kwestie betrof het verzamelen van informatie over de vraag of een nationale instantie die niet bevoegd is om een binnenlands aanhoudingsbevel uit te vaardigen, wel EAB's mag uitvaardigen, en of nationale autoriteiten/gerechten hebben geweigerd een EAB uit te voeren omdat de uitvaardigende instantie niet bevoegd was tot uitvaardiging van binnenlandse aanhoudingsbevelen.

De tweede kwestie betrof de vraag of er sinds de invoering van de EAB-regeling een lidstaat is geweest die overlevering heeft geweigerd op grond van het oordeel dat het ministerie van Justitie van de uit-

vaardigende staat niet als een “gerechtelijke autoriteit” wordt aangemerkt in de zin van artikel 6, lid 1, van Kaderbesluit 2002/584/JBZ betreffende het Europees aanhoudingsbevel (EAB-kaderbesluit) door de autoriteiten van de uitvoerende lidstaat.

Zaken betreffende een samenloop van EAB-verzoeken

Volgens artikel 16, lid 2, van het Kaderbesluit betreffende het EAB kan de uitvoerende gerechtelijke autoriteit advies inwinnen bij Eurojust over het land waarvan een persoon moet worden overgeleverd wanneer hij of zij voorwerp is van door twee of meer lidstaten uitgevaardigde EAB's. In 2012 kreeg Eurojust een formeel verzoek om advies te verstrekken in zes gevallen, een stijging van twee ten opzichte van de vier adviesverzoeken van 2011. De deskundigheid van Eurojust op dit terrein wordt op de coördinatievergaderingen regelmatig gezocht en verstrekt in de vorm van onderhandelingen of rechtstreekse contacten met de betrokken autoriteiten.

In alle zes bovengenoemde gevallen hielp Eurojust bij het bereiken van consensus tussen de betrokken lidstaten over de vraag welk EAB prioriteit verdiende alsmede, indien van toepassing, regelingen voor verdere overlevering en tijdelijke overlevering van de opgeëiste persoon. In alle zes gevallen werd het advies van Eurojust opgevolgd. De in juni 2011 door Eurojust goedgekeurde *Richtlijnen voor interne procedures met betrekking tot het verstrekken van een advies door Eurojust in het geval van conflicterende Europese aanhoudingsbevelen*, werden toegepast. In één geval, waarbij op een coördinatievergadering bij Eurojust overeenstemming werd bereikt over welke prioriteit moest worden aangehouden, volgde de nationale rechtbank het advies van Eurojust en refereerde in zijn beslissing aan die overeenstemming.

Zaken betreffende overschrijding van termijnen

Indien in uitzonderlijke gevallen een lidstaat er niet in slaagt de termijnen volgens artikel 17 van het Kaderbesluit betreffende het EAB aan te houden, dient hij Eurojust daarvan in kennis te stellen, met vermelding van de redenen voor de vertraging. In 2012 werden 94 overschrijdingen van de termijnen aan Eurojust gemeld. In twee gevallen moest verdere actie worden ondernomen. Net als in voorgaande jaren meldde Ierland het grootste aantal overschrijdingen. Tsjechië, Bulgarije, Slovenië en Spanje stuurden ook kennisgevingen naar Eurojust. Zoals geconstateerd in voorgaande jaren blijkt uit Europese statistieken dat er meer overschrijdingen plaatsvonden dan er bij Eurojust werden geregistreerd.

Eén geval, dat de interpretatie van artikel 28, lid 2, van het Kaderbesluit betreffende het EAB betrof, vormde de aanleiding voor een uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 28 juni 2012 (C-192/12). De Finse procureur/officier van justitie die belast was met de EAB-procedure, verzocht via Eurojust het VK om informatie over hoe de procedure kon worden bespoedigd indien voor de overlevering van de gezochte persoon door Finland aan Frankrijk instemming van het VK nodig zou zijn. Eurojust werd bij de zaak betrokken om te voorkomen dat Finland de termijnen als bedoeld in artikel 17 van het EAB-kaderbesluit zou overschrijden. Eurojust kon de nodige bijstand tijdig verlenen.

De belangrijkste redenen voor de vertraging bij het uitvoeren van EAB's waren de duur van de beroepsprocedure, verzoeken om aanvullende informatie, het onderduiken van op borgtocht vrijgelaten personen, en het grote aantal EAB's.

Geïdentificeerde problemen met de praktische toepassing van het EAB

Eurojust leverde ook in het afgelopen jaar belangrijke inspanningen om de overdracht van gegevens te vergemakkelijken, de juridische eisen van zowel de uitvaardigende als de uitvoerende autoriteiten te verduidelijken, en in het algemeen de uitvoering van de EAB's te bespoedigen. Vooral in spoedeisende zaken heeft de bijstand van Eurojust een belangrijke rol gespeeld. In één zaak kon in de marge van een plenaire vergadering van het College vlot bijstand worden verleend en in een andere zaak slaagde Eurojust erin door middel van OCC adviezen en richtlijnen te verstrekken waardoor tijdig tot overlevering kon worden overgegaan.

Op 16 oktober 2012 traden de overleveringsprocedures van het Scandinavische aanhoudingsbevel tussen de Scandinavische landen in werking (Denemarken, Finland, IJsland, Noorwegen en Zweden), hetgeen inhoudt dat bij overleveringsprocedures tussen Finland, Denemarken en Zweden het Scandinavische aanhoudingsbevel wordt gehanteerd in plaats van het Kaderbesluit betreffende het EAB. Ervaringen hiermee zijn niet gemeld.

Beroepsbeoefenaars hebben nog steeds te maken met praktische en juridische moeilijkheden bij de uitvoering van EAB's. De volgende moeilijkheden werden geïdentificeerd door Eurojust tijdens de behandeling van zaken:

- Ondermaatse vertaling van het EAB.

- ▶ Vertraging als gevolg van onvoldoende of ontoereikende informatie in het EAB met betrekking tot: i) het feitenrelaas, met inbegrip van het element dat wijst op het verband tussen de opgeëiste persoon en het strafbare feit, ii) de strafbare feiten, iii) de straf die wordt of kan worden opgelegd voor alle of enkele strafbare feiten, of iv) de opname in geaggregeerde vorm van straffen in een definitieve straf na de uitvoering van het EAB uitgevaardigd voor de tenuitvoerlegging van verscheidene straffen.
- ▶ Trage communicatie tussen bevoegde instanties.
- ▶ Vertraging in verband met toestemmingsprocedures voor overbrenging, doordat lidstaten binnen deze procedures verschillende procedurele voorschriften en termijnen hanteren.
- ▶ Zaken waarbij via Eurojust wordt verzocht om het origineel of een gewaarmerkt exemplaar van het vertaalde EAB op zeer korte termijn te leveren, voordat de terechtzitting plaatsvindt waar het EAB betrekking op heeft.
- ▶ Vertraging in zaken waarin garanties worden geëist in verband met de overlevering van eigen onderdanen, en de autoriteit die bevoegd is om die garanties te verstrekken (ministerie van Justitie) een andere is dan de autoriteit (openbaar ministerie) die bevoegd is het EAB uit te vaardigen en aanvullende informatie in verband daarmee te verstrekken.
- ▶ Vertraging in de verstrekking door de uitvoerende gerechtelijke autoriteiten van de informatie als bedoeld in artikel 26, lid 2, van het EAB-kaderbesluit, die het risico met zich brengt dat de duur van de vrijheidsbeneming van de gezochte persoon de termijn overschrijdt waarin de toepasselijke wetgeving van de uitvaardigende lidstaat voorziet.
- ▶ Juridische problemen in verband met de vraag of een ministerie van Justitie moet worden aangemerkt als gerechtelijke autoriteit in de zin van artikel 6, lid 1, van het EAB-kaderbesluit, en aldus bevoegd is om EAB's uit te vaardigen.
- ▶ Kwesties in verband met evenredigheid in de uitvoerende lidstaat samenhangend met verplichte vervolging in de uitvaardigende lidstaat, die aanleiding kan geven tot een buitensporige uitvaardiging van EAB's met toenemende problemen in zaken waarbij niet wordt beantwoord aan de bepaling van dubbele strafbaarheid (artikel 2, lid 2, van het EAB-kaderbesluit).
- ▶ Gemaakte kosten van overleveringen.
- ▶ Vertraging in het verkrijgen van toestemming om vervolging in te stellen voor aanvullende delicten (specialiteitsbeginsel, artikel 27 van het EAB-kaderbesluit).
- ▶ Verschillende benaderingen van bij verstek opgelegde straffen en het recht op een nieuw proces – dit gezien het feit dat niet alle lidstaten zijn overgegaan tot de implementatie van Kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad tot wijziging van het EAB-kaderbesluit met betrekking tot het recht op een nieuw proces –, die ertoe kunnen leiden dat de uitvoering van een EAB wordt geweigerd.
- ▶ Het gebruik van verschillende kanalen om het EAB te versturen (*Supplementary Information Request at the National Entry* (SIRENE), Interpol, verbindingsmagistraten, Europees Justitieel Netwerk (EJN) en Eurojust), zonder kennisgeving van het feit dat het EAB via een bepaald kanaal werd verstuurd.
- ▶ Zaken waarbij de persoon voor wie een overleveringsbevel is uitgevaardigd op borgtocht is vrijgelaten maar verzuimt te verschijnen zoals bevolen.
- ▶ Een samenloop van EAB-verzoeken uitgevaardigd door verschillende gerechtelijke autoriteiten in dezelfde lidstaat doet de vraag rijzen welk EAB de basis voor de overlevering vormt.

Beslissingen tot bevroezing

Hoewel omgezet in de meeste lidstaten wordt Kaderbesluit 2003/577/JBZ van de Raad inzake de bevroezing van voorwerpen of bewijsstukken in de Europese Unie (het kaderbesluit van 2003) nog steeds niet veel gebruikt. Gerechtelijke autoriteiten die gebruikmaken van de beslissing tot bevroezing en onder andere de toegevoegde waarde onderkennen van de daarin opgenomen krappe termijnen, hebben soms te maken met collega's in andere lidstaten die niet met dit instrument vertrouwd zijn of niet weten hoe ze ermee om moeten gaan. Die laatste bedienen zich van de traditionele rechtshulpovereenkomsten overeenkomstig het Rechtshulpverdrag van 1959 en de overeenkomsten inzake wederzijdse rechtshulp, en gaan af op het Verdrag van de Raad van Europa van 1990 inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven.

De door Eurojust behandelde zaken in 2012 wijzen uit dat deze situatie nog steeds bestaat doordat: i)

het toepassingsgebied van het kaderbesluit van 2003 beperkt is (het voorziet niet in de mogelijkheid identificatie, bevroering en confiscatie te bundelen in één verzoek); ii) het moeilijk is een beslissing tot bevroering uit te vaardigen wanneer de bewijzen die in aanmerking komen om bevroren te worden, later in het onderzoek aan het licht komen en de uitvaardigende autoriteiten het bestaan ervan nog niet kenden toen het verzoek werd opgesteld; en iii) de beslissing tot bevroering onder het kaderbesluit van 2003 algemeen als omslachtig wordt ervaren.

Nu en dan zorgt de specifieke interne bevoegdheidsverdeling in bepaalde lidstaten voor extra problemen in zaken waarbij beslissingen tot bevroering betrekking hebben op activa die over verschillende binnenlandse rechtsgebieden zijn verspreid.

Andere moeilijkheden doen zich soms voor als gevolg van het ontbreken van een register/databank op centraal of nationaal niveau met lopende procedures in gevallen van afzonderlijke en niet met elkaar verband houdende beslissingen tot bevroering met betrekking tot dezelfde vermogensbestanddelen.

Nog steeds niet alle lidstaten overwegen vermogensbestanddelen te bevroeren (en confisqueren) in een vroeg stadium van het onderzoek of de van vervolging van ernstige grensoverschrijdende criminaliteit. Het feit dat het kaderbesluit van 2003 niet uniform is geïmplementeerd en wordt toegepast, maakt die situatie er eerder slechter dan beter op. Het relatief beperkt aantal verzoeken aan Eurojust om de uitvoering van beslissingen tot bevroering te vergemakkelijken weerspiegelt deze situatie.

In de door Eurojust behandelde zaken worden de volgende goede praktijken geïdentificeerd: i) de opname in het eerste verzoek om bevroering van een verzoek om vroegtijdige verkoop van bevroren vermogensbestanddelen (als ze beperkt houdbaar zijn verliezen ze in de loop der tijd aan waarde of brengen ze hoge beheerkosten met zich mee) vooruitlopend op de inbeslagneming, ii) vroegtijdig aandacht voor fondsenbeheer hangende een definitieve beslissing, en iii) nationale autoriteiten herinneren aan hun meldingsplicht overeenkomstig het kaderbesluit van 2003. In één zaak werd er dankzij de bijstand van Eurojust voor gezorgd dat beslissingen tot bevroering in een lidstaat konden worden uitgevoerd op dezelfde dag waarop diverse aanhoudingen en doorzoekingen werden verricht in een andere lidstaat.

In 2012 boog het College zich over een algemeen vraagstuk in verband met beslissingen tot bevroering, te weten

het verzamelen van informatie over nationale wetgeving inzake de mogelijkheid tot inbeslagname van eigendommen voor toepassing in civiele procedures en de vraag of het kaderbesluit van 2003 zou gelden. Voorts nam Eurojust via haar BOV-contactpunt deel aan de recente besprekingen van het EU-platform van bureaus voor de ontneming van vermogensbestanddelen ("BOV-platform"). Als waarnemer nam Eurojust deel aan de vijfde ronde van wederzijdse evaluaties over financiële criminaliteit en financiële recherche.

Confiscatie en ontneming van vermogensbestanddelen

Kaderbesluit 2006/783/JBZ inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op beslissingen tot confiscatie, en Kaderbesluit 2005/212/JBZ inzake de confiscatie van opbrengsten van misdrijven, alsmede van de daarbij gebruikte hulpmiddelen en de door middel daarvan verkregen voorwerpen, zijn nog niet door alle lidstaten volledig geïmplementeerd. Dat zorgt voor onduidelijkheid over de gemeenschappelijke gronden voor confiscatie en erkenning van beslissingen tot confiscatie. Er bestaan tussen de lidstaten nog steeds grote verschillen in confiscatiewetgeving. Hetzelfde geldt voor specifieke begrippen zoals ruimere confiscatie, confiscatie zonder (strafrechtelijke) veroordeling, en op waarde gebaseerde confiscatie.

Het aantal door Eurojust behandelde zaken op het gebied van confiscatie en ontneming van vermogensbestanddelen is nog steeds beperkt en laat zien dat tijdrovende procedures nog steeds bestaan. De rol van Eurojust beperkt zich in dergelijke zaken voornamelijk tot faciliteren en bemiddelen. Eurojust verleent hulp bij het verduidelijken van juridische eisen binnen de verschillende jurisdicties en vergemakkelijkt het verzenden van verzoeken. Uit verschillende succesvolle zaken in 2012 is gebleken dat de bijstand van Eurojust een cruciale rol heeft gespeeld. In één zaak wist een lidstaat, uitsluitend dankzij de ontvangst van informatie die via Eurojust werd verstrekt, twee keer tot een veroordeling te komen. De belastingdienst van dat land kon een bedrag van EUR 295 500 invorderen, en de veroordeelde personen werden gelast in totaal circa EUR 900 000 aan de fiscus af te dragen. In een andere zaak werden in een lidstaat dankzij de ondersteuning van Eurojust tien luxe appartementen in beslag genomen.

Wat betreft de specifieke kwestie van het beheer van bevroren tegoeden, vergemakkelijkte Eurojust de uitwisseling van expertise tussen de belastingdiensten van twee lidstaten in een zaak waarin het ging om

EUR 110 000 aan bevroren vermogensbestanddelen. In een zaak over confiscatie zonder (strafrechtelijke) veroordeling werd na bijstand van Eurojust een beslissing tot confiscatie genomen ter waarde van EUR 580 000.

Terugkerende problemen doen zich voor op de volgende punten: het verband dat moet worden aangetoond tussen de vermogensbestanddelen en de verdachte (behalve waar het gaat om ruimere confiscatie, waar de bewijslast lager ligt); de buitensporige lengte van de procedures voor verkoop van geconfisqueerde vermogensbestanddelen – een probleem dat nog nijpender wordt door de inbreng van bestuursorganen; en de waargenomen overbodige bureaucratie. Uit de door Eurojust behandelde zaken blijkt dat de instemming van de verdachte (in jurisdicties die voorzien in de mogelijkheid van bepaalde schikkingspraktijken, ‘*plea bargaining*’) en de vroegtijdige verkoop van bepaalde typen bevroren vermogensbestanddelen voorafgaand aan confiscatie de ontnemingsprocedure kunnen bespoedigen.

Het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bevroren en confiscatie van opbrengsten van misdrijven in de Europese Unie, thans nog in behandeling, beoogt de begripsomschrijvingen voor bepaalde vormen van ernstige criminaliteit te harmoniseren en het kaderbesluit van 2005 inzake de confiscatie van opbrengsten van misdrijven, alsmede van de daarbij gebruikte hulpmiddelen en de door middel daarvan verkregen voorwerpen, gedeeltelijk te vervangen. Het advies van Eurojust over dit ontwerpinstrument werd in 2012 ingediend bij de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (commissie LIBE) van het Europees Parlement (zie ook hoofdstuk 2.1). Ook zette Eurojust haar steunverlening voort via het *Camden Asset Recovery Inter-Agency Network* (CARIN), waarin Eurojust als waarnemer deelneemt.

Gecontroleerde afleveringen

Gecontroleerde afleveringen worden beschouwd als een nuttig onderzoeksinstrument, vooral in drugs-handelzaken. In overeenstemming met het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust mag aan nationale vertegenwoordigingen de bevoegdheid worden verleend om gecontroleerde afleveringen goed te keuren en te coördineren. Tot dusver is die bevoegdheid nog maar aan een beperkt aantal nationale vertegenwoordigingen toegekend.

In 2012 ging Eurojust door met het verlenen van bijstand bij de identificatie van de bevoegde autoriteit en/of het oplossen van problemen in verband met vertragingen, het verkrijgen van toelatingen, de vertaling van rechtshulpverzoeken, het overwinnen van procedurele moeilijkheden of het organiseren van coördinatievergaderingen waarin het opzetten van dergelijke onderzoeksinstrumenten in ingewikkelde zaken werd vergemakkelijkt. Eurojust heeft voorts een ondersteunende rol kunnen vervullen bij het vermijden van het *ne bis in idem*-probleem en, in algemene zin, bij spoedeisende zaken.

Moeilijkheden zijn ondervonden ten gevolge van: i) ongelijkheden in inhoudelijke en procedurele vereisten voor de toelating van gecontroleerde afleveringen; ii) tijdsdruk bij het opzetten en uitvoeren van gecontroleerde afleveringen; en iii) identificatie van de bevoegde nationale instantie voor rechterlijke goedkeuring van gecontroleerde afleveringen, waarbij de situatie verder werd bemoeilijkt wanneer in een zaak ook voor de doorvoer door andere dan de direct betrokken lidstaten toestemming moest worden verkregen. In sommige landen is een justitiële toelating nodig voor gecontroleerde afleveringen als specifiek onderzoeksinstrument, terwijl in andere lidstaten de politie hiervoor zorgt.

1.3 Justitiële samenwerking in prioriteitsgebieden

Terrorisme

Misdaadstatistieken	2012	2011
Aantal geregistreerde zaken	32	27
Aantal coördinatievergaderingen	3	1

Lidmaatschap van een terroristische organisatie was het strafbare feit waarnaar het meest werd verwezen in door Eurojust behandelde terrorismezaken. De zaken die in 2012 naar Eurojust werden doorverwezen bleken niet in verband te staan met één enkele misdaadcategorie, maar lieten een grote verscheidenheid aan criminaliteitsvormen zien, met inbegrip van misdrijven tegen het leven, de lichamelijke integriteit of de persoonlijke vrijheid.

Op 22 juli 2011 kwamen bij een gecombineerde bomaanslag en schietpartij in Noorwegen, uitgevoerd door een eenling, 77 mensen om het leven. Er werd een onderzoek ingesteld naar deze eerste grote terreuraanslag in Europa die door een eenling was uitgevoerd en die de op drie na grootste terreuraanslag in Europa was sinds de Tweede Wereldoorlog.

Tijdens het onderzoek en de terechtzitting bood Eurojust op verschillende aspecten van deze zaak nuttige bijstand. Met ondersteuning van de Noorse verbindingsofficier bij Eurojust en de nationale vertegenwoordigingen van Letland en het VK konden snel bankgegevens worden verkregen uit Letland, Antigua en Barbuda. De Poolse nationale vertegenwoordiging deed navraag naar aanleiding van een rechtshulpverzoek voor het horen van een getuige. De Spaanse en Britse nationale vertegenwoordigingen wisselden bereidwillig expertise uit bij de behandeling van een dergelijk grote terreurzaak. Rechtstreeks contact tussen de Franse vertegenwoordiging en de Noorse verbindingsofficier droeg bij aan de doeltreffende uitvoering van twee rechtshulpverzoeken aan Frankrijk voor de identificatie en het verblijf en verhoor van een getuige. De verbindingsofficier voor de VS verleende steun bij de uitvoering van een urgent verzoek om tijdens de terechtzitting een getuige in de VS te horen via videoconferentie.

De ondersteuning door Eurojust was een waardevol onderdeel van de internationale samenwerking in deze zaak. De steun, die erin bestond verzoeken om wederzijdse rechtshulp steeds te vergemakkelijken, maakte het mogelijk dat de lidstaten en derde landen rechtstreeks met elkaar in contact konden treden via de nationale vertegenwoordigingen en verbindingsofficieren bij Eurojust. De inspanningen van Eurojust droegen bij aan een efficiënte, doeltreffende en tijdbesparende juridische samenwerking tussen de bevoegde nationale instanties.

De terechtzitting in Noorwegen duurde van april tot juni 2012. Op 24 augustus 2012 werd de verdachte veroordeeld tot de hoogste gevangenisstraf in Noorwegen, preventieve detentie voor de duur van 21 jaar, waarvan hij er minimaal tien moet uitzitten.

Op basis van de bijdragen en aanbevelingen van de nationale terrorismecorrespondenten bij Eurojust ontwikkelde Eurojust het concept en de inhoud van haar *Terrorism Convictions Monitor* (TCM), die een overzicht bevat van met terrorisme verband houdende justitiële ontwikkelingen in de lidstaten, en waarin juridische analyses van geselecteerde zaken zijn opgenomen. Bijzondere aandacht werd geschonken aan bepaalde analytische aspecten en voor de volgende edities van de TCM wordt gedacht aan de toevoeging van nieuwe aandachtsgebieden. De TCM is gebaseerd op informatie-uitwisseling met Eurojust voortvloeiend uit de implementatie van Besluit 2005/671/JBZ van de Raad van 20 september 2005, alsmede op open bronnen. Er werden in 2012 drie edities van de TCM gepubliceerd.

Eurojust leverde een bijdrage aan het Europol-rapport 2011 over terroristische situaties en trends (*Terrorism Situation and Trend – TE-SAT*), in de vorm van kwantitatieve en kwalitatieve analyses van rech-

terlijke beslissingen in terrorismezaken en een overzicht van wijzigingen in de terreurwetgeving van de lidstaten.

In het kader van het World Justice Project, een onafhankelijk initiatief gericht op wereldwijde versterking van de rechtsstaat, leverde Eurojust een artikel aan, *Strengthening Inter-State Cooperation – the Eurojust Experience*, dat in januari 2012 gepubliceerd werd in Counter-Terrorism: International Law and Practice. In het artikel worden aanbevelingen gedaan over hoe juridische samenwerking zou moeten plaatsvinden om de nationale en regionale veiligheid te waarborgen onder eerbiediging van de rechtsstaat.

Op 20 juni hield Eurojust haar jaarlijkse strategische vergadering over terrorisme. Het accent lag op het fenomeen van de 'lone wolf' (de potentieel gevaarlijke eenling die zich op het pad van het terrorisme begeeft), en op sociale netwerken in een terroristische context. De resultaten van een vragenlijst over dit thema wer-

den uitgewisseld en relevante voorbeelden van zaken uit verscheidene lidstaten en Noorwegen werden door beroepsbeoefenaars besproken en gepresenteerd.

Op 11 en 12 december werd een workshop voor beroepsbeoefenaars gehouden, mede georganiseerd door Eurojust en Europol, waarop deskundigen in terrorismebestrijding uit India en de Europese Unie opnieuw bijeen kwamen. Doel van de workshop was juridische samenwerking te bevorderen door gemeenschappelijke belangen in kaart te brengen en na te denken over de normen voor samenwerking. Een volledige dag was gewijd aan juridische samenwerking en veelvoorkomende zaken op het gebied van terrorismebestrijding. In een poging om voorafgaand

aan de besprekingen ter zake dienstige juridische informatie in te winnen, had Eurojust een vragenlijst over deze thematiek verspreid onder de terreurbestrijdingsinstanties in de lidstaten.

Drugshandel

Misdaadstatistieken	2012	2011
Aantal geregistreerde zaken	263	242
Aantal coördinatievergaderingen	59	50
Aantal JIT's/GOT's	13	7

Een criminele organisatie uit de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië had in Oostenrijk, Duitsland, België en Nederland diverse distributienetwerken voor drugshandel opgezet. Vanuit de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië vonden grote drugstransporten plaats naar België en Nederland. De drugs werden nadat ze West-Europa hadden bereikt, opgesplitst in hoeveelheden van maximaal 5 kg en naar Frankfurt en Wenen gedistribueerd. Er bleken mogelijke banden te bestaan met het VK, Zweden, Denemarken, Frankrijk en Zwitserland.

Dankzij samenwerking tussen de Oostenrijkse en Duitse politie en intensief onderzoek werden in beide landen grote hoeveelheden drugs in beslag genomen. Verscheidene ondergeschikte bendeleden werden opgepakt, maar die werden binnen twee à drie dagen weer vervangen. Om de gemeenschappelijke inspanningen in de bestrijding van de criminele organisatie te intensiveren, kwamen de partijen overeen dat Eurojust de onderzoeken in de lidstaten zou gaan organiseren en zich sterk moest maken voor het initiëren van onderzoek en vervolging in de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië.

Toen Eurojust voor het eerst bij de onderzoeken werd betrokken, had Nederland noch de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië nationale strafrechtelijke procedures ingeleid. Omdat laatstgenoemd land geen onderdanen uitlevert en de meeste verdachten juist daar verbleven, hield Eurojust twee coördinatievergaderingen om de deelname van beide landen te stimuleren en meer vaart achter de onderzoeken te zetten. De eerste bij Eurojust gehouden coördinatievergadering resulteerde in de inleiding van strafrechtelijke procedures door de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië. Gecoördineerde onderzoeken mondden uit in de arrestatie en veroordeling van de hoofdverdachten en verscheidene andere daders.

De criminele organisatie wist haar netwerk opnieuw op te bouwen. Daarop werd een derde coördinatievergadering gehouden bij Eurojust waar werd besproken hoe de samenwerking op peil gehouden kon worden. Verschillen in de rechtssystemen van de betrokken landen zorgden voor diverse juridische obstakels voor openbaarmaking van informatie en volledige betrokkenheid van de potentiële partners. Deze derde coördinatievergadering voorzag in een forum waar diepgaande besprekingen plaatsvonden over methoden voor het wegnemen van juridische belemmeringen en de identificatie van mogelijke oplossingen waarbij het gebruik van verscheidene rechtsinstrumenten wordt gecombineerd. Na raadpleging en overeenstemming op nationaal niveau over de voorgestelde maatregelen die moesten worden goedgekeurd, werd bij Eurojust een vierde coördinatievergadering gehouden, die leidde tot de vorming van een JIT/GOT van Oostenrijk, Duitsland, Nederland en de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, dat momenteel in actie is. Het JIT/GOT ontving financiële steun via het JIT/GOT-financieringsproject.

Een analyse van het soort criminaliteit gaf de bevestiging dat georganiseerde criminele activiteiten en witwaspraktijken zeer vaak verband houden met drugs-handelzaken die naar Eurojust werden doorverwezen. De lidstaten die de meeste verzoeken om juridische samenwerking bij Eurojust doen in verband met dit soort criminaliteit, waren Zweden, Frankrijk en Italië, terwijl Nederland, Spanje en België het vaakst werden aangezocht.

In januari publiceerde Eurojust het eindverslag over haar strategisch project ter verbetering van de werkzaamheden van Eurojust in drugshandelzaken (*Enhancing the work of Eurojust in drug trafficking cases*), waarin de complexe activiteiten worden belicht die nodig zijn om grotere drugshandelzaken te coördineren. De voorlopige conclusies over dit project werden in oktober 2011 besproken op een strategische conferentie in Krakau. Het eindverslag behandelt de uiteenlopende moeilijkheden die zijn ondervonden bij de uitwisseling en coördinatie van gegevens, jurisdictiegeschillen, de uitvoering van verzoeken om wederzijdse rechtshulp en EAB's, JIT's/GOT's, gecontroleerde afleveringen, ontneming van vermogensbestanddelen en betrekkingen met niet-lidstaten. Belangrijke uit het rapport voortvloeiende aanbevelingen voor maatregelen in de strijd tegen drugshandel werden in juni ingediend bij het Permanent Comité operationele samenwerking op het gebied van de binnenlandse veiligheid (Standing committee on operational cooperation on internal security – COSI). Op basis van deze analyse formuleerde Eurojust een actieplan voor de periode 2012-2013 met aanbevelingen om in samenwerking met nationale autoriteiten de behandeling van haar zaken te verbeteren.

In het kader van het European Multidisciplinary Platform Against Crime Threats (EMPACT) nam Eurojust onder andere deel aan vier projecten in verband met drugshandel, met het accent op synthetische drugs, smokkel, West-Afrikaanse criminele organisaties, smokkel via de Westelijke Balkan en containersmokkel.

Vertegenwoordigers van Eurojust leverden een bijdrage aan een voorbereidende studie over een effectbeoordeling voor een nieuw wetgevingsinstrument ter vervanging van Kaderbesluit 2004/757/JBZ op het gebied van de illegale drugshandel.

Eurojust was vertegenwoordigd op de tweede Europese conferentie over indicatoren van het drugsaanbod onder leiding van het Europees Waarnemingscentrum voor Drugs en Drugsverslaving (EWDD), die in november in Lissabon werd gehouden. Eind 2012

Frankrijk opende een mensenhandelzaak waarbij het ging om seksuele uitbuiting van Bulgaarse onderdanen. Leden van een criminele organisatie ronselden hun slachtoffers in Bulgarije waarna zij hen tot prostitutie dwongen in verschillende Europese landen.

De Franse autoriteiten vroegen Eurojust om steun bij het zoeken naar mogelijk parallele procedures in België en bij het opzetten van een JIT/GOT. Na een coördinatievergadering bij Eurojust stelden de Belgische autoriteiten een onderzoek in naar twee verdachten die in de Franse procedures bleken voor te komen.

Er werd een JIT/GOT opgezet waarbij Frankrijk, Bulgarije, Eurojust en Europol betrokken waren. Doel was de uitwisseling van informatie en bewijs te vergemakkelijken. Het JIT/GOT ontving financiële steun via het JIT/GOT-financieringsproject. De onderzoeken waren niet alleen gericht op het onderdeel mensenhandel maar ook op de geldstromen die de handel genereerde. De analyses door Eurojust van overmakingen via Western Union speelden in dit verband een belangrijke rol bij het identificeren van de illegale winsten die vanuit Frankrijk naar de belangrijkste verdachten in Bulgarije werden doorgesluisd.

Na grondig onderzoek door het JIT/GOT nam Frankrijk het initiatief tot een dag van gezamenlijk optreden. Door de hoge mobiliteit van de criminele organisatie namen ook Belgische en Poolse autoriteiten deel. Er werd bij Eurojust een coördinatiecentrum ingericht met deelname van de betrokken nationale vertegenwoordigingen, de eenheid Zaakanalyse (Case Analysis Unit) en Europol, waardoor besluitvorming en informatie-uitwisseling op hetzelfde moment direct konden plaatsvinden. Op de genoemde dag zorgde het coördinatiecentrum ook voor een soepele uitvaardiging van vier EAB's en voor analyse en kruiscontrole van informatie waarbij verbanden met andere onderzoeken in de Europese Unie werden blootgelegd. Bij dertien doorzoekingen werden bewijsstukken en mobiele telefoons in beslag genomen en zes EAB's uitgevaardigd. Negen personen werden gearresteerd.

gingen formele onderhandelingen van start voor een memorandum van overeenstemming tussen Eurojust en het EWDD.

In het kader van de samenwerking met Latijns-Amerikaanse landen bezocht Eurojust de conferentie op hoog niveau in Mexico over de bestrijding van drugshandel en georganiseerde misdaad, die in februari werd gehouden onder auspiciën van de Euro-Latijns-Amerikaanse Parlementaire Vergadering. Daarnaast zijn mogelijkheden onderzocht voor samenwerking met het netwerk van procureurs/officiëren van justitie tegen georganiseerde misdaad

Justitiële autoriteiten in Zweden verzochten de Zweedse vertegenwoordiging bij Eurojust een coördinatievergadering te organiseren om een aantal juridische obstakels te bespreken in een onderzoek naar een ingewikkeld geval van “boiler room”-fraude, een vorm van fraude waarbij beleggers zeer hoge rendementen worden voorgehouden. Uit de zaak bleek dat er links waren met Finland, IJsland, Cyprus en het Verenigd Koninkrijk. In Zweden werden negentien personen geïdentificeerd die voor in totaal EUR 800 000 waren opgelicht.

De bij Eurojust gehouden coördinatievergadering had de volgende doelstellingen: uitwisselen van in de betrokken landen vergaarde bewijzen en inlichtingen; vaststellen welk land het best in staat was om tot vervolging over te gaan; en tot een besluit komen over de eventuele verlenging van de bilaterale JIT/GOT-overeenkomst tussen Zweden en Finland. Na de coördinatievergadering werd de bilaterale JIT/GOT-overeenkomst tussen Zweden en Finland verlengd en uitgebreid naar het VK, Cyprus en IJsland. Eurojust vergemakkelijkte het proces tot wijziging van de JIT/GOT-overeenkomst en voorzag via het JIT/GOT-financieringsproject in de benodigde EU-middelen. Op de coördinatievergadering kwamen alle landen overeen dat Zweden de leiding zou nemen bij het onderzoek en de vervolging in deze fraudezaak, waardoor een jurisdictiegeschil werd voorkomen.

in Midden-Amerika (REFCO), een initiatief van het Bureau van de Verenigde Naties voor drugs- en misdaadbestrijding (UNODC).

Er is vruchtbaar samengewerkt met het Ibero-Amerikaans netwerk voor internationale juridische samenwerking (IberRed).

Mensenhandel

Misdaadstatistieken	2012	2011
Aantal geregistreerde zaken	60	79
Aantal coördinatievergaderingen	20	24
Aantal JIT's/GOT's	6	6

Uit een analyse van het soort criminaliteit blijkt dat in ongeveer de helft van de zaken mensenhandel als een op zich staand strafbaar feit werd behandeld. Lidmaatschap van een criminele organisatie speelde vaak een rol in mensenhandelzaken die naar Eurojust waren doorverwezen, gevolgd door illegale immigratie. De lidstaten die zich door het openen van zaken bij Eurojust het meest met dit soort criminaliteit bezighielden, zijn Duitsland en het VK, gevolgd door Bulgarije en Spanje; de lidstaten die het meest werden aangezocht voor samenwerking op dit gebied zijn Roemenië, Bulgarije en Nederland.

De gemeenschappelijke verklaring van JBZ-agentschappen van 2011 verwoordt het streven om mensenhandel op een gecoördineerde, samenhangende en alomvattende wijze aan te pakken en bracht Eurojust tot de toezegging dat zij de lidstaten in samenwerking met andere agentschappen meer ondersteuning zou bieden bij opsporing en vervolging in mensenhandelzaken en bij de coördinatie van grensoverschrijdende maatregelen.

In het kader van een follow-up van deze gemeenschappelijke verklaring en overeenkomstig de EU-strategie voor de uitroeiing van mensenhandel 2012-2016, startte Eurojust een strategisch project *Eurojust's Action against Trafficking in Human Beings* met als doel de samenwerking tussen nationale gerechtelijke autoriteiten ter bestrijding van mensenhandel te versterken en te verbeteren, voor een doelmatiger gebruik van de bestaande wetgevingsinstrumenten te zorgen, de inspanningen om de vervolging van deze criminaliteit op nationaal niveau te intensiveren, en de betrokkenheid van Eurojust bij mensenhandelzaken te vergroten. Het project berustte op i) een ana-

lyse van de antwoorden op een vragenlijst die aan alle lidstaten was gezonden plus Kroatië en Noorwegen; ii) een analyse van specifieke Eurojust-zaken over mensenhandel in de periode 1 januari 2008 - 31 december 2011; en iii) conclusies bereikt op een strategische vergadering over mensenhandel die in 2012 bij Eurojust werd gehouden. De resultaten werden gebruikt voor de opstelling van een eindverslag en

actieplan voor de periode 2012-2016, gepresenteerd op 18 oktober 2012 in Brussel op de Europese Dag tegen de mensenhandel.

Eurojust verleende met inzet van haar ervaring en deskundigheid steun aan opleidingsinitiatieven. Zij knoopte contacten aan met de Informele Groep mensenhandel bij de VN en met het Platform Mensenhandel, opgericht door de Internationale Vereniging van openbaar aanklagers (IAP).

Eurojust nam deel aan het EMPACT-project over mensenhandel alsmede aan het project onder leiding van Bulgarije en Slovenië over de invoering van bepalingen voor de oprichting van JIT's/GOT's ter bestrijding van mensenhandel in Zuidoost-Europa, een project voor juridische samenwerking, coördinatie en de bescherming van slachtoffers.

Vertegenwoordigers van een Finse onderneming die pantservoertuigen produceert, werden verdacht van omkoping van Kroatische regeringsfunctionarissen en besluitvormers. De Finse autoriteiten hadden een onderzoek ingesteld wegens verdenking van een ernstig geval van omkoping nadat zij hadden ontdekt dat de geldtransacties in verband met deze overeenkomst overeenkwamen met die van een andere overeenkomst tussen dezelfde onderneming en de Sloveense autoriteiten. Een Oostenrijkse onderneming trad op als tussenpersoon bij de transacties tussen de beide partijen en ontving betalingen van de voertuigproducent. De Finse autoriteiten hadden redenen om aan te nemen dat omkoping had plaatsgevonden waarbij gewerkt werd met voorschotten die verband hielden met de overeenkomst.

Met steun van Eurojust werd een JIT/GOT gevormd. Dankzij het JIT/GOT konden gerechtelijke vooronderzoeken door de Finse, Oostenrijkse en Kroatische autoriteiten gezamenlijk op doeltreffende wijze worden uitgevoerd. In het kader van het JIT/GOT slaagden de nationale autoriteiten er tevens in de nodige ondervragingen te houden, dwangmiddelen toe te passen en andere vereiste opsporingsmaatregelen te treffen. Eurojust organiseerde twee coördinatievergaderingen waarin de leden van het JIT/GOT overeenkwamen een operatieplan op te stellen dat door alle JIT/GOT-partijen moest worden ondertekend. De ondersteuning van Eurojust bleek van belang voor het doeltreffend samenwerken van de onderzoekspartijen en het scheppen van wederzijds vertrouwen. In 2012 bleef Eurojust de werkzaamheden van de nationale autoriteiten in deze zaak ondersteunen.

Fraude

Misdaadstatistieken	2012	2011
Aantal geregistreerde zaken*	382	218
(* Totaalcijfers voor 2012 kunnen niet met die van voorgaande jaren worden vergeleken – zie onderstaande toelichting)		
Aantal coördinatievergaderingen	33	58
Aantal JIT's/GOT's	11	4

Zwendel (86 zaken) en btw-fraude (58 zaken) kwamen in 2012 het vaakst voor. Een analyse van het soort criminaliteit laat zien dat het bij de meeste zaken (256) ging om fraude als op zich staand strafbaar feit. Georganiseerde criminele activiteiten, valsheid in geschrifte en witwaspraktijken waren echter de delicten die het vaakst verband hielden met fraude in zaken waar de fraude geen op zich staand strafbaar feit was. De lidstaten die het meest actief waren bij het openen van zaken voor dit soort criminaliteit waren Oostenrijk, Tsjechië en Hongarije; de meest aangezochte landen waren het VK, Spanje en Duitsland.

In 2012 is Eurojust overgegaan op nieuwe criteria voor de statistische indeling van Eurojust-zaken op soort criminaliteit. Deze verandering verklaart de duidelijke stijging in het aantal fraudezaken.

Eurojust heeft deelgenomen aan een door Europol belegde vergadering van deskundigen in het kader van het focal point van Europol voor intracommunautaire ploffraude, ofwel MTIC-fraude (*Missing Trader Intra-Community* - MTIC).

Vanaf augustus 2010 gebruikte een criminele organisatie vervalste en gestolen creditcardgegevens voor de betaling van goederen die op Duitse internetsites werden gekocht. Het ging voornamelijk om hoogwaardige elektronica, zoals tablets, digitale camera's, flatscreentelevisies en mobiele telefoons en merkkleding en -horloges. De spullen werden naar handelaars in Duitsland gestuurd, die ze vervolgens doorzond naar Noord-Europa (hoofdzakelijk Estland).

Er werden bij Eurojust twee coördinatievergaderingen gehouden. Op de eerste vergadering, in 2011, werd een JIT/GOT-overeenkomst getekend tussen Estland en Duitsland voor de identificatie van de verdachten en de ontmanteling van de criminele organisatie. De JIT/GOT-leden wisselden ook inlichtingen uit om vervolging in beide landen te vergemakkelijken. De gerechtelijke autoriteiten van Estland hadden informatie nodig van de Duitse autoriteiten over de gronddelicten in verband met witwaspraktijken in Duitsland. Vanwege verschillen in strafrechtelijke procedures hadden de Duitse autoriteiten de informatie verstrekt ten behoeve van de Duitse procedures, die niet aansloten op de juridische eisen van Estland. In het kader van het JIT/GOT werden de problemen opgelost en stelden de Duitse autoriteiten snel aanvullende documentatie op waardoor de autoriteiten van Estland konden voldoen aan de binnen hun strafrechtelijke procedure aan het bewijs gestelde eisen.

Dankzij de onderzoeken konden in 2011 goederen met een geschatte waarde van EUR 250 000 in beslag worden genomen in Duitsland. De totale schade die de daders hadden veroorzaakt bedroeg naar schatting EUR 3 miljoen. In de gerechtelijke procedure van Estland werden 27 verdachten geïdentificeerd en aangeklaagd wegens witwaspraktijken.

In 2012 vond een tweede coördinatievergadering plaats bij Eurojust, waarop de autoriteiten van de respectieve landen aangaven dat de onderzoeken verbindingen met Rusland, Italië, het Verenigd Koninkrijk, Oostenrijk en Litouwen aan het licht hadden gebracht.

Autoriteiten in Spanje en het VK deden onderzoek naar een geraffineerde constructie voor witwaspraktijken. De illegale activiteiten gingen gepaard met de invoer, aankoop en distributie van gecontroleerde drugs. De criminele organisatie wist meer dan EUR 2 miljoen wit te wassen door onder andere hypotheekfraude, malafide verkoop van voertuigen en de verwerving van activa in Spanje en het Verenigd Koninkrijk.

Doel van het onderzoek was de investeringen van de criminele organisatie in Spanje in kaart te brengen om vervolgens over te gaan tot de confiscatie van activa. Eurojust vergemakkelijkte de informatie-uitwisseling tussen Spanje en het VK, waardoor bijkomende eigendommen van in Spanje gevestigde leden van de criminele organisatie door de Spaanse autoriteiten konden worden geïdentificeerd. Gegevensanalyse door Europol hielp om de lijnen tussen de leden en aangeslotenen van de criminele organisatie bloot te leggen. In vervolg op twee coördinatievergaderingen arresteerden de Spaanse autoriteiten verscheidene verdachten en namen zij hun bezittingen in beslag.

Corruptie

Misdaadstatistieken	2012	2011
Aantal geregistreerde zaken	30	26
Aantal coördinatievergaderingen	7	19
Aantal JIT's/GOT's	3	1

De meeste zaken hielden verband met witwaspraktijken en fraude.

Verscheidene zaken zijn door Eurojust behandeld. Het ging daarbij om overheidsopdrachten waarbij EU-middelen waren betrokken of aanbestedingsprocedures.

Eurojust nam deel aan een evaluatiepanel van deskundigen dat zich boog over de bevindingen van een door de Commissie gefinancierde studie over de ontwikkeling van een EU-evaluatiemechanisme op het gebied van corruptiebestrijding, met bijzondere aandacht voor het identificeren en verminderen van de kosten van corruptie bij openbare aanbestedingen waarbij EU-middelen betrokken zijn. Eurojust stelde haar expertise beschikbaar op het gebied van opsporing en vervolging.

Eurojust nam deel aan het corruptiedebat dat in september 2012 op televisie werd uitgezonden door *Euronews*. In dat debat werd de rol van Eurojust bij de corruptiebestrijding onderstreept. Ook werd nadrukkelijk aandacht besteed aan concrete voorstellen voor de aanpak van problemen die procureurs/officiëren van justitie ondervinden bij opsporing en vervolging in corruptiezaken. Deze problemen en de voorstellen van Eurojust waren ter tafel gekomen tijdens een discussie die bij Eurojust werd gehouden, nadat het corruptiebestrijdingspakket in 2011 was goedgekeurd, door het Adviesforum van procureurs-generaal en hoofden van het openbaar ministerie in de EU-lidstaten. De belangrijkste boodschap die werd uitgedragen was dat Eurojust zich actief inzet voor corruptiebestrijding en dat het, in het licht van het VWEU, de bedoeling is dat Eurojust in de toekomst haar efficiëntie en doelmatigheid verder zal verbeteren.

Computercriminaliteit

Misdaadstatistieken	2012	2011
Aantal geregistreerde zaken	42	24
Aantal coördinatievergaderingen	5	10
Aantal JIT's/GOT's	2	2

Een analyse van het soort criminaliteit gaf de bevestiging dat georganiseerde criminele activiteiten, fraude en witwaspraktijken vaak verband hielden met naar Eurojust doorverwezen zaken van computercriminaliteit. Een groot deel van deze zaken betrof phishing of publicatie van materiaal op internet waarop seksueel misbruik van kinderen is te zien. De lidstaten die zich als verzoekende landen het meest met dit soort criminaliteit bezighielden waren Roemenië, België, Estland, Duitsland, Frankrijk en Italië; de lidstaten die met het oog op justitiële samenwerking het vaakst werden aangezocht waren Italië, het VK en Duitsland, gevolgd door Spanje en Nederland. In de verslagperiode was Eurojust gastheer voor één coördinatiecentrum voor computercriminaliteit.

Eurojust nam opnieuw deel aan het Europees cybercriminaliteitsplatform, met inbegrip van het online rapporteringssysteem voor internetmisdrijven (I-CROS) en Europols focal point Cyborg.

Overeenkomstig de conclusies van de Raad over de oprichting van een Europees Centrum voor de bestrijding van cybercriminaliteit (het EC3), waarin het belang werd onderstreept dat het EC3 nauw met

Italiaanse autoriteiten deden onderzoek naar een criminele organisatie die door middel van verduistering en onder het voorwendsel van diefstal de hand hadden weten te leggen op zware voertuigen (tractoren, opleggers, vrachtwagens enzovoort) waardoor lease-bedrijven voor ettelijke miljoenen euro's aan schade hadden geleden. Ze veranderden de kentekenplaten en registratienummers waarna de voertuigen in Oost-Europa, Noord-Afrika, Albanië, Turkije, Polen en Saoedi-Arabië werden verkocht. De criminele organisatie opereerde in Italië, Oostenrijk en Duitsland. De Italiaanse autoriteiten vroegen om de steun van de Italiaanse vertegenwoordiging bij Eurojust om het onderzoek naar deze landen uit te breiden.

Aan Eurojust werd gevraagd ervoor te zorgen dat EAB's en huiszoekingsbevelen gelijktijdig werden uitgevoerd. De betrokken nationale vertegenwoordigingen coördineerden de acties met hun nationale autoriteiten en bereikten overeenstemming over een dag van gezamenlijk optreden in december 2011. Op die dag werden dertien arrestaties verricht in Italië en één in Duitsland en vond een groot aantal huiszoeken plaats. Na de acties werd Eurojust gevraagd de uitvoering van bijkomende verzoeken om wederzijdse rechtshulp te vergemakkelijken en te bespreken wat de beste manier zou zijn om strafrechtelijke procedures te coördineren in de betrokken rechtsgebieden teneinde problemen in verband met *ne bis in idem* te voorkomen. Eén van de verdachten werd in haar land van herkomst gearresteerd, en kon volgens nationaal recht niet uitgeleverd worden. Ze moest derhalve in dat rechtsgebied worden vervolgd. Voor de aanpak van dergelijke kwesties werd in maart 2012 een coördinatievergadering belegd, waar de partijen overeenkwamen de Italiaanse procedures over te dragen aan de Oostenrijkse autoriteiten.

De Finse grensautoriteiten stelden in december 2010 een onderzoek in nadat twee vrouwen op een Finse luchthaven waren gearriveerd met een vals Indiaas paspoort. De twee vrouwen werden vergezeld door een Indiase man. Na onderzoek bleek dat de autoriteiten een zeer actieve criminele organisatie hadden ontmaskerd die illegale immigratie van Sri Lanka naar de Europese Unie faciliteerde. De Finse autoriteiten verdachten de criminele organisatie ervan mensen van Sri Lanka naar Frankrijk te helpen smokkelen via een veelvuldig gebruikte route die liep via de Verenigde Arabische Emiraten, Kenia, Tanzania, Turkije en Finland. Sommige illegale immigranten hadden valse Britse paspoorten die in Thailand waren vervaardigd en waarmee ze naar Canada wilden reizen.

De Finse autoriteiten vroegen Eurojust om hulp bij de oprichting van een JIT/GOT met deelname van Frankrijk. Ondanks de verschillen in procedures tussen beide landen voor de goedkeuring van het JIT/GOT, kwam het team tot stand tijdens een in september 2011 bij Eurojust gehouden coördinatievergadering. Het juridisch kader van het JIT/GOT voorzag in een prompte informatie-uitwisseling voor juridische doeleinden zonder dat tijdrovende rogatoire procedures nodig waren. De taalbarrière en de noodzaak van vertalingen zouden waarschijnlijk obstakels opwerpen. Eurojust bood onderdak aan drie coördinatievergaderingen, die hielpen bij de opbouw van het wederzijds vertrouwen en bedoeld waren om informatie uit te wisselen en de taalbarrière te overwinnen.

Daarnaast werd in februari 2012 bij Eurojust een coördinatiecentrum opgezet om de simultane uitvoering van de operatie in Finland, Frankrijk en België in goede banen te leiden. Dit centrum stond in rechtstreeks contact met een operationeel centrum van Europol dat ingericht was in Parijs. De twee centra zorgden ervoor dat inlichtingen en bewijs op hetzelfde moment direct konden worden uitgewisseld tussen politieke en justitiële autoriteiten in de betrokken landen, en de verzamelde gegevens onmiddellijk konden worden geanalyseerd. Op de dag van gezamenlijk optreden werden 23 doorzoekingen verricht en 27 personen gearresteerd. Na de dag van gecoördineerde actie bleef Eurojust doorgaan met het volgen van de ontwikkelingen om de beste resultaten op justitieel niveau te waarborgen.

Eurojust samenwerkt, benoemde het College van Eurojust in december 2012 een vertegenwoordiger van het College voor de programmaraad van het EC3. Op de eerste vergadering van de programmaraad stelde Eurojust voor als contactpunt op te treden voor belanghebbenden op justitieel gebied en onderzoek te doen naar alle mogelijke aanknopingspunten tussen het EC3 en cybercrimetraining voor de rechterlijke macht in de lidstaten. Het College van Eurojust besloot een Task Force bij Eurojust op te richten voor computercriminaliteit en computergerelateerde misdaad, en een medewerker te detacheren bij EC3 om recht te doen aan de juridische dimensie.

Aangezien het actiebereik van Eurojust zich uitstrekt tot samenwerking met niet-lidstaten, trad zij op als gastheer voor een workshop over computercriminaliteit in het kader van de workshop over de toepassing van wederzijdse rechtshulp en uitleveringsovereenkomsten tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika, die op 25 en 26 oktober werd gehouden.

Witwaspraktijken

Misdaadstatistieken	2012	2011
Aantal geregistreerde zaken	144	122
Aantal coördinatievergaderingen	34	27
Aantal JIT's/GOT's	8	4

Uit een analyse blijkt dat in een fors aantal gevallen (64) witwaspraktijken als een op zich staand strafbaar feit werden behandeld. Fraude, georganiseerde criminele activiteiten en drugshandel waren misdaad-categorieën die het vaakst verband hielden met witwaspraktijken in zaken waarbij die praktijken niet als een op zich staand strafbaar feit aan het licht kwamen. De lidstaten die zich het meest actief toonden in het openen van zaken waren Oostenrijk, Cyprus en het VK. De meest aangezochte lidstaten waren Italië, Nederland en Frankrijk.

Italiaanse autoriteiten deden onderzoek naar een criminele vereniging van Italianen die verdacht werden van betrokkenheid bij belastingontduiking. De verdachten hadden, handelend namens diverse buitenlandse ondernemingen, een akte van overdracht getekend voor de overheveling van aandelen van een in Siena actieve Italiaanse onderneming naar een derde partij, een op Bermuda geregistreerde maatschappij, om de belasting in Italië te ontduiken. Daarbij waren een Amerikaanse en een Portugese onderneming betrokken, die beide optraden als dochtermaatschappijen van hun op Bermuda gevestigde moederbedrijf. De kapitaalwinst van beide maatschappijen werd overgeheveld naar het bedrijf op Bermuda.

De Italiaanse autoriteiten vroegen Eurojust de uitvoering te vergemakkelijken van verzoeken aan de bevoegde instanties in de VS en Portugal om wederzijdse rechtshulp. Doel was alle relevante informatie en documentatie te vergaren die het fictieve karakter van beide dochtermaatschappijen zouden bewijzen. Dankzij het kordate optreden van Eurojust reageerden de Portugese autoriteiten spoedig op het Italiaanse verzoek, met als eindresultaat dat de Italiaanse onderneming haar belastingverplichtingen volledig is nagekomen binnen de termijnen van het Italiaanse opsporingsonderzoek. Door de onmiddellijke reactie van Eurojust en de Portugese autoriteiten slaagden de Italiaanse autoriteiten erin een bedrag van EUR 67 miljoen aan onbetaalde belastingen alsnog te innen.

Eurojust woonde vergaderingen bij van de Financiële actiegroep (FATF) en nam deel aan de door Europol belegde vergadering van deskundigen in het kader van zijn focal point Sustrans.

Aanspreekpunt kinderscherming bij Eurojust - Misdrijven tegen kinderen

De meest voorkomende soorten criminaliteit in door Eurojust behandelde zaken waarbij kinderen betrokken waren, betroffen kinderpornografie, seksueel misbruik van kinderen, ontvoering, mensenhandel en misdrijven tegen het leven.

In zaken die werden doorverwezen naar Eurojust voor bijstand bleef zij de leiding nemen in het coördineren van de informatieverstrekking en het verlenen van adviezen over mogelijke maatregelen bij transnationale onderzoeken en vervolging van ernstige misdrijven tegen kinderen. Er werd in dit kader regelmatig contact onderhouden met de nationale vertegenwoordigingen om, onder andere, ter zake dienstige informatie uit te wisselen en de nationale bevoegde instanties aan te sporen grensoverschrijdende zaken op het gebied van misdrijven tegen kinderen door te verwijzen naar Eurojust.

Eurojust behandelde 27 zaken over misdrijven tegen kinderen, waaronder drie door Noorwegen geregistreerde zaken. Eind 2012 nam het aanspreekpunt deel aan de officiële ingebruikneming van twee belangrijke instrumenten op het niveau van de Unie en daarbuiten die kinderen beter beschermen tegen ernstige criminaliteit: 1) de nieuwe Europese financiële coalitie tegen seksuele uitbuiting van kinderen op internet, een project dat voorziet in de aanpak van oude en nieuwe (commerciële online-)verspreiding van kinderporno door te focussen op betalings- en ICT-systemen die worden gebruikt voor het runnen van illegale zaken; en 2) de *Global Alliance to fight child sexual abuse online*, een mondiaal samenwerkingsverband voor de bestrijding van kindermisbruik op internet dat streeft naar een betere identificatie van en bijstand aan minderjarige slachtoffers en naar een effectieve vervolging van daders. Eurojust nam deel aan de jaarlijkse conferentie van deskundigen over seksuele uitbuiting en aan de elfde jaarlijkse conferentie van het ICLN over de bestrijding van computercriminaliteit.

Het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust bevat een verplichting voor de lidstaten om Eurojust op de hoogte te stellen van complexe grensoverschrijdende zaken over seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie. Sinds 2004 geeft Eurojust 187 zaken geregistreerd waarbij minderjarige slachtoffers betrokken waren. Nog eens negen zaken werden door Noorwegen geregistreerd en de VS registreerde één zaak.

De Italiaanse nationale vertegenwoordiging verzocht elf lidstaten plus Noorwegen, de VS, Europol en Interpol om ondersteuning van een Italiaans onderzoek naar de verspreiding van pornografische afbeeldingen van minderjarigen. Een Italiaanse verdachte runde een sociaal netwerk, gehost op servers in de VS, dat fungeerde als wereldwijd platform voor het uitwisselen van afbeeldingen en video's van kinderen jonger dan veertien jaar.

Eurojust organiseerde twee coördinatievergaderingen, één in januari en één in februari 2012, waarop afgesproken werd gecoördineerde acties te ondernemen, die onmiddellijk werden ingepland. Gebruikers werden geïdentificeerd aan de hand van hun IP-adressen in twaalf lidstaten en Noorwegen, Turkije, Oekraïne, de VS en in Azië.

Eurojust werd gevraagd de onderzoeken in de lidstaten te coördineren door middel van internationale instrumenten voor juridische samenwerking, ondersteund door Europol en Interpol, met het oog op de bescherming van bewijsmateriaal en de ontmanteling van het netwerk.

Er werd bij Eurojust een coördinatiecentrum opgezet met actieve betrokkenheid van Frankrijk, Portugal, Duitsland, Spanje, Zweden en Italië.

De inspanningen leidden tot de identificatie van 112 personen, tegen wie een aanklacht werd ingediend wegens het vormen van een criminele organisatie, de arrestatie van tien personen verspreid over de wereld, een groot aantal huiszoekingen en de inbeslagname van bewijsmateriaal. De autoriteiten van de Verenigde Staten sloten het sociaal netwerk en namen de inhoud in beslag om het als bewijs veilig te stellen.

(Mobiele) criminele organisaties

Misdaadstatistieken	2012	2011
Aantal geregistreerde zaken	231	197
Aantal coördinatievergaderingen	43	56
Aantal JIT's/GOT's	5	6

Uit een analyse blijkt dat in een fors aantal gevallen (68) georganiseerde criminele activiteiten als een op zich staand strafbaar feit werden behandeld. In zaken waar deze activiteiten niet een op zich staand strafbaar feit vormden, was drugshandel het soort criminaliteit dat het meest verband hield met georganiseerde criminaliteit, gevolgd door fraude, misdrijven tegen het leven, de lichamelijke integriteit of de persoonlijke vrijheid, en mensenhandel. De lidstaten die het vaakst een zaak registreerden in verband met georganiseerde criminaliteit waren Italië, Oostenrijk en Bulgarije; de vaakst voor samenwerking aangezochte landen waren Italië, België en het VK.

Criminele organisaties vormen een terugkerend onderdeel in de door Eurojust behandelde zaken. Deze organisaties staan niet los van elkaar, maar hebben ook dwarsverbanden waardoor andere misdaden een zwaardere dimensie krijgen.

Om aansluiting op de EU-prioriteiten te waarborgen, voorziet het besluit van het College van oktober 2012 inzake de operationele prioriteiten van Eurojust voor 2012-2013 in de invoering van mobiele (rondtrekkende) criminele organisaties als onderscheiden categorie van georganiseerde criminaliteit. Deze categorie betreft rondtrekkende criminele netwerken die overal in de Europese Unie opereren en zich gewoonlijk toeleggen op criminaliteitsvormen zoals inbraak, autodiefstal en metaaldiefstal.

Eurojust staat een multidisciplinaire werkwijze voor bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit. In maart 2012 organiseerde Eurojust samen met het Deense voorzitterschap van de Raad van de EU een strategische conferentie in Kopenhagen die ging over een multidisciplinaire aanpak van georganiseerde criminaliteit alsmede over administratieve maatregelen, juridische follow-up en de rol van Eurojust.

Eurojust nam eveneens deel aan de vergaderingen van het informele netwerk voor de administratieve aanpak ter voorkoming en bestrijding van georganiseerde misdaad, en droeg als lid van de kerngroep van het netwerk actief bij aan de vorming van de virtuele gemeenschap voor beroepsbeoefenaars op dit terrein.

De vraag wat er met de opbrengst van georganiseerde misdaad moet gebeuren, blijft een aandachtspunt voor Eurojust, dat werd behandeld op de conferentie over confiscatie en georganiseerde criminaliteit en over de procedures en perspectieven op het vlak van internationale juridische samenwerking, die in mei 2012 in Palermo werd gehouden.

Illegale immigratie

Misdaadstatistieken	2012	2011
Aantal geregistreerde zaken	29	31
Aantal coördinatievergaderingen	18	13
Aantal JIT's/GOT's	4	2

Uit een analyse van het soort criminaliteit blijkt dat in ongeveer de helft van de zaken illegale immigratie als een op zich staand strafbaar feit werd behandeld. Mensenhandel, georganiseerde criminaliteit en valsheid in geschrifte waren de vormen van criminaliteit die het vaakst verband hielden met illegale immigratie in zaken waarin illegale immigratie niet een op zich staand strafbaar feit was. De lidstaten die het meest actief waren in het openen van zaken waren Frankrijk, Oostenrijk en Italië; de lidstaten die het vaakst voor samenwerking werden aangezocht waren Italië, Nederland en het VK.

De operationele prioriteiten van Eurojust komen zoals vermeld overeen met die van de EU en daarin is nu ook illegale immigratie opgenomen. Dit soort criminaliteit is voor het eerst in ons jaarverslag opgenomen.

Eurojust nam deel aan het EMPACT-project, dat zich bezighoudt met illegale immigratie.

Misdrijven die de financiële belangen van de EU schaden

Misdaadstatistieken	2012	2011
Aantal geregistreerde zaken	27	21

Bij Eurojust werd een JIT/GOT-overeenkomst getekend om het onderzoek in het Verenigd Koninkrijk en Nederland te vergemakkelijken naar strafbare feiten in verband met hulpverlening bij illegale immigratie en mensen-smokkel door, onder andere, het arrangeren van schijnhuwelijken, documentenfraude en het plegen van drugsdelicten door criminele organisaties of personen.

De criminele organisatie in Nederland ronselde Antilliaanse vrouwen die moesten trouwen met Nigeriaanse onderdanen in het VK om hen aan een verblijfsvergunning te helpen.

Er werden bij Eurojust drie coördinatievergaderingen gehouden om elkaar op de hoogte te houden van de stand van zaken bij de onderzoeken in het VK en Nederland. Daarbij werden de tactische opties besproken voor de arrestatiefase in Nederland, en de mogelijkheden verkend voor een strategische bijeenkomst over schijnhuwelijken en voor vergroting van het bewustzijn van dit soort criminaliteit.

Na twee jaren van JIT/GOT-activiteiten spraken beide lidstaten van een zeer succesvol partnerschap. In het VK resulteerde het actieplan in 68 arrestaties, 56 veroordelingen en gevangenisstraffen van in totaal meer dan 72 jaar. De hoofdverdachte werd gearresteerd in Nederland en uitgeleverd aan het VK.

De betrokkenheid van nationale contactpersonen van het JIT/GOT-netwerk in de vorm van steunverlening of het verzamelen en doorsturen van evaluatieresultaten naar een centraal punt, mogelijk het secretariaat van het JIT/GOT-netwerk, werd voor het evaluatieproces van essentieel belang geacht. De oprichting van een internetplatform voor de resultaten van dergelijke evaluaties zou nuttig zijn om beroepsbeoefenaars te voorzien van actuele inlichtingen en steun.

Eurojust heeft bijzondere aandacht geschonken aan strafbare feiten die de financiële belangen van de EU schaden, de zogeheten 'PIF'-delicten. Net als op ande-

re criminaliteitsgebieden verleende Eurojust bijstand aan nationale autoriteiten door de snelle uitvoering van rechtshulpverzoeken te bevorderen en de benodigde stappen bij opsporing en vervolging te coördineren. Zo verleende Eurojust onderdak aan coördinatievergaderingen en hulp bij bevriezing en confiscatie van de opbrengst van misdaad, en behandelde zij spoedeisende verzoeken, met name daar waar nationale wettelijke termijnen naderbij kwamen.

In juni 2012 kwam Eurojust met een reactie op de openbare raadpleging van de Commissie inzake bescherming van de financiële belangen van de EU en versterking van vervolging. Eurojust onderstreepte dat, vanuit het perspectief van juridische samenwerking, ondervonden problemen bij de bescherming van de financiële belangen van de EU mogelijk voortvloeien uit verschillen in strafrechtelijke procedures in de lidstaten, zoals wettelijke beperkingen en voorschriften voor bewijsgaring. Voorts kunnen een gebrek aan hulpmiddelen en specialisatie op nationaal niveau praktische problemen veroorzaken bij de bestrijding van criminaliteit die de financiële belangen van de EU schaadt. Bij zware criminaliteit is het essentieel dat in een vroeg stadium gezorgd wordt voor samenwerking en coördinatie tussen de nationale bevoegde instanties. Op verzoek verleent

Eurojust deze vormen van bijstand aan nationale bevoegde instanties.

Eurojust ondervond problemen bij het verzamelen van betrouwbare statistieken over dergelijke criminaliteit. Deze problemen kwamen voornamelijk voort uit het ontbreken van een duidelijke omschrijving van een PIF-delict op EU-niveau, een situatie die leidt tot uiteenlopende meningen in zowel de lidstaten als de nationale vertegenwoordigingen over wat een dergelijke overtreding precies inhoudt.

Om dit probleem aan te pakken stelde het College in december 2012 maatregelen vast om het verzamelen van statistische gegevens en de juridische analyse van door Eurojust behandelde zaken in verband met PIF-delicten te verbeteren. Eurojust volgt met belangstelling het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de strafrechtelijke bestrijding van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt.

Op 14 september 2012 diende Eurojust een uitvoerige reactie in op een 'call for evidence' van de House of Lords over beleidsvormen en maatregelen van de EU voor de bestrijding van fraude ten nadele van de financiële belangen van de EU.

Het VK stelde een onderzoek in naar aanleiding van bewijs dat het had verkregen van een Bulgaars slachtoffer van mensenhandel, dat onder bedreiging via Griekenland naar het VK was gebracht en ongeveer een maand gedwongen had gewerkt als prostituee. Nadat bleek dat meer personen ten prooi waren gevallen aan dezelfde verdachten van mensenhandel besloten de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk samen met Bulgarije een JIT/GOT op te zetten. Het JIT/GOT ontving financiële steun uit het JIT/GOT-financieringsproject van Eurojust. Het JIT/GOT diende drie financieringsaanvragen in op basis waarvan EUR 98 330, twee laptops, een printer en een scanner werden toegekend.

Er werden bij Eurojust twee coördinatievergaderingen gehouden voorafgaand aan de ondertekening door de partijen van de JIT/GOT-overeenkomst. Jurisdictiegeschillen vormden het voornaamste probleem, omdat in zowel het VK als Bulgarije zich strafbare feiten hadden voorgedaan en de verdachten en slachtoffers zich in beide landen bevonden. Verschillen in strafrechtelijke procedures, bijvoorbeeld op het punt waarop bewijselementen moeten worden gestaafd door andere bewijzen, zorgden voor uitdagingen op het gebied van bewijsgaring, waaraan door middel van het JIT/GOT het hoofd werd geboden. De wederzijdse belangen en voordelen kregen uiteindelijk de overhand en leidden ertoe dat de inspanningen van zowel de Britse als Bulgaarse autoriteiten vruchten begonnen af te werpen.

Het werk van het JIT/GOT en de vereenvoudigde samenwerking via coördinatievergaderingen resulteerden in de identificatie van verscheidene verdachten en nog meer slachtoffers van deze criminele organisatie. De hoofdverdachte werd berecht en veroordeeld tot zes jaar gevangenisstraf.

1.4 Gemeenschappelijke onderzoeksteams

In 2012 bleef Eurojust ondersteuning en bijstand bieden aan beroepsbeoefenaars voor het oprichten en functioneren van JIT's/GOT's. Er waren in de verslagperiode 78 JIT's/GOT's actief, waarvan er 62 financiële steun van Eurojust ontvingen. Nationale vertegenwoordigers namen deel aan 47 nieuw opgerichte JIT's/GOT's, waarvan er enkele op meer dan één soort criminaliteit betrekking hadden. Nationale vertegenwoordigers namen hetzij in hun hoedanigheid van nationale bevoegde instanties, hetzij namens Eurojust deel. De JIT's/GOT's richtten zich op de ernstigste vormen van criminaliteit, zoals drugs-handel, witwaspraktijken, mensenhandel en fraude. Daarnaast ontving Eurojust veertien kennisgevingen van lidstaten overeenkomstig artikel 13, lid 5, van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust.

Het stijgende gebruik van JIT's/GOT's, vergemakkelijkt door Eurojust, duidt erop dat beroepsbeoefenaars steeds meer vertrouwd raken met dit instrument en de expertise van Eurojust op dit vlak en het belang van het JIT/GOT-financieringsproject onderkennen.

De bijzondere rol die Eurojust vervult bij het oprichten en behoorlijk functioneren van JIT's/GOT's bleef in de meeste gevallen verband houden met: i) het verlenen van steun bij de opstelling van JIT/GOT-overeenkomsten en plannen voor operationele acties, met name wanneer specifieke clausules aan de standaardmodellen moeten worden toegevoegd, ii) het verstrekken van advies aan nationale autoriteiten over de vraag of dit instrument geschikt is in concrete gevallen, iii) het vaststellen van geschikte zaken voor JIT's/GOT's, iv) het verstrekken van informatie over verschillende procedurele systemen, v) de ondersteuning van JIT's/GOT's via coördinatievergaderingen, en vi) de coördinatie tijdens operationele activiteiten op dagen van gezamenlijk optreden.

De door Eurojust behandelde zaken wijzen erop dat juridische en praktische problemen de goede werking van het JIT/GOT-instrument nog steeds belemmeren. De volgende obstakels zijn vastgesteld: i) verschillen de niveaus of snelheden bij onderzoeken in de lidstaten die bij een JIT/GOT betrokken zijn, ii) ontbreken van een parallel onderzoek in de lidstaten die een dergelijk onderzoek nodig hebben om aan een JIT/GOT te kunnen deelnemen, en iii) verschillen in rechtssystemen, met name op het punt van de geheimhoudingsplicht bij procedures, toegang tot documenten uit het dossier (problemen inzake openbaarmaking), termijnen voor het bewaren van gegevens, en bewijs-

verstrekking via videoconferentie of in samenhang met een mechanisme voor justitiële controle. Eurojust hield zich opnieuw bezig met terugkerende problemen in verband met de toelaatbaarheid van bewijs en het openbaar maken van informatie, en wist beroepsbeoefenaars te helpen deze obstakels te overwinnen.

Vooraf in de lidstaten die minder ervaring hebben met JIT's/GOT's heeft Eurojust haar inspanningen voortgezet om beroepsbeoefenaars beter bewust te maken van de toegevoegde waarde van dit instrument.

Eurojust en beroepsbeoefenaars in de lidstaten zijn er sterk voorstander van het JIT/GOT-instrument systematisch te evalueren om de toepassing en het functioneren ervan te bevorderen en te verbeteren.

In 2009 stelde de VS een onderzoek in naar een zeer complex en sluw opgezet internationaal crimineel netwerk voor seksueel misbruik van kinderen. Afbeeldingen en video's waarop kinderen seksueel worden misbruikt, werden gemaakt en wereldwijd verspreid. Via een in de Verenigde Staten gehost particulier bulletin board konden leden van het netwerk expliciete afbeeldingen en video's uitwisselen waarop zichzelf en andere volwassenen kinderen van dikwijls jonger dan twaalf vaak op zeer brute wijze seksueel misbruikten. De daders deden van alles om ontdekking te voorkomen, waarbij ze zich bedienden van aliasen, proxy servers, encryptie en wachtwoorden. België, Canada, Denemarken, Duitsland, Ecuador, de Filipijnen, Frankrijk, Hongarije, Kenia, Nederland, Qatar, Servië, Zweden en Zwitserland waren landen die erbij betrokken waren.

De Verenigde Staten breidden in 2010 hun onderzoek uit door opening van een dossier binnen Eurojust om het Amerikaanse onderzoek en de onderzoeken in de lidstaten makkelijker te kunnen coördineren. De onderzoeken brachten verbindingen naar 45 verschillende landen aan het licht en bleven gedurende het najaar van 2012 resultaten opleveren.

In 2012 gaven de door Eurojust behandelde zaken op gevalsbasis een zekere ontwikkeling te zien bij de evaluatie van JIT's/GOT's, zowel vóór de uitbreiding van een JIT/GOT als na ontbinding van het team.

Op 18 en 19 oktober vond de achtste jaarvergadering van nationale deskundigen op het gebied van gemeenschappelijke onderzoeksteams plaats. Op deze vergadering, gezamenlijk georganiseerd door Eurojust en Europol, stond de evaluatie van het JIT/GOT-instrument centraal. De deskundigen waren het eens over het belang van een systematische en gecentraliseerde verzameling van JIT/GOT-gerelateerde informatie, waarbij werd ingegaan op de noodzaak om een standaard sjabloon of checklist te ontwikkelen als hulpmiddel voor beroepsbeoefenaars bij JIT/GOT-evaluaties.

De betrokkenheid van nationale contactpersonen van het netwerk van nationale JIT/GOT-deskundigen (JIT/GOT-netwerk) in de vorm van steunverlening of het verzamelen en doorsturen van evaluatieresultaten naar een centraal punt – mogelijk het secretariaat van het JIT/GOT-netwerk –, werd voor het evaluatieproces van essentieel belang geacht. De oprichting van een internetplatform voor de resultaten van dergelijke evaluaties zou nuttig zijn om beroepsbeoefenaars te voorzien van actuele informatie en steun. Voorts onderkenden de deskundigen dat het gebruik van het JIT/GOT-instrument niet alleen op nationaal niveau, maar ook op het niveau van de Unie zou moeten worden geëvalueerd.

Financiële steun van Eurojust aan JIT/GOT-operaties

Zoals bevestigd door beroepsbeoefenaars in de lidstaten brengt de financiële en logistieke steun voor JIT's/GOT's essentiële meerwaarde met zich mee

voor het oprichten en functioneren van deze teams in de Europese Unie. Eurojust wordt algemeen erkend als de voornaamste partij als het gaat om de financiële ondersteuning van JIT's/GOT's.

Ook in 2012 ging Eurojust verder met haar JIT/GOT-financieringsproject onder de titel 'Ondersteuning van een intensiever gebruik van JIT's/GOT's'. Het is gebaseerd op de beurs die werd ontvangen van de Europese Commissie in het kader van het programma 'Preventie en bestrijding van criminaliteit 2007-2013'. Door dit project, dat in oktober 2010 een aanvang nam en op 30 september 2013 zal worden beëindigd, kan Eurojust de operationele activiteiten van JIT's/GOT's financieren. Eurojust is actief op zoek naar andere financieringsbronnen waarmee zij de financiële ondersteuning van JIT's/GOT's kan voortzetten.

Eurojust ondersteunde in 2012 in totaal 62 verschillende JIT's/GOT's waarbij 22 lidstaten betrokken waren. Drugs- en mensenhandel waren de criminaliteitsgebieden waar de ondersteunde JIT's/GOT's zich het meest op richtten. De lidstaten die het actiefst waren wat betreft de financiering van JIT's/GOT's waren het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, België, Duitsland, Nederland en Estland. Op basis van de 143 financieringsaanvragen in 2012 (tweemaal het aantal dat in 2011 werd ontvangen) bood Eurojust bijstand op het vlak van reizen, accommodatie en vertaal- en tolkkosten in verband met JIT/GOT-activiteiten. Daarnaast werd een aantal mobiele telefoons, laptops, mobiele printers en scanners uitgeleend aan JIT/GOT-leden om de communicatie te vergemakkelijken. De stijging van het aantal ontvangen financieringsaanvragen bevestigt het belang van beschikbare financiële middelen.

Meer informatie over het JIT/GOT-financieringsproject is te vinden op de website van Eurojust.

1.5 Zaken van Eurojust waarbij niet-lidstaten betrokken zijn

In 2012 stuurde Eurojust in 242 zaken verzoeken om bijstand naar niet-lidstaten, een stijging ten opzichte van voorgaande jaren. De meest aangezochte niet-lidstaten waren Zwitserland, Noorwegen, de Verenigde

Staten, Kroatië, Servië, Albanië, Brazilië en Oekraïne. De vaakst voorkomende misdrijfsoorten in die gevallen waren drugshandel, fraude en witwaspraktijken. Eurojust werd ook om bijstand gevraagd. Dat gebeur-

de in gevallen van computercriminaliteit, corruptie, georganiseerde diefstal, smokkel van illegale immigranten en illegale handel.

Niet-lidstaten waren vertegenwoordigd op 49 Eurojust-coördinatievergaderingen, een stijging ten opzichte van 2011. De niet-lidstaat die het vaakst bij die vergaderingen werd betrokken was Noorwegen (10), gevolgd door Zwitserland (9), Turkije (6), de Verenigde Staten (5), Albanië (5), de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië (3), Kroatië (2) en Servië (2).

De verzoeken die Eurojust het vaakst indiende bij niet-lidstaten betroffen: het bespoedigen of vergemakkelijken van de uitvoering van uitleveringsverzoeken en verzoeken om wederzijdse rechtshulp (bijvoorbeeld voor het uitvoeren van beslissingen tot bevoeging en confiscatie, het horen van personen via videoconferentie, het onderscheppen van communicatie, de overdracht van strafrechtelijke procedures, het opvragen van strafregisters); het verduidelijken van wettelijke vereisten en relevante wetgeving; en het identificeren van de contactgegevens van bevoegde autoriteiten.

Uit door Eurojust behandelde zaken blijkt dat de samenwerking met niet-lidstaten en de bijstand die door de contactpersonen van Eurojust wordt verleend nuttig en succesvol zijn. Er blijven zich echter problemen en vertragingen voordoen, die te wijten zijn aan: i) een gebrek aan rechtstreekse aanspreekpunten in bepaalde niet-lidstaten, ii) toezending van verzoeken via diplomatieke kanalen in plaats van de centrale autoriteiten, en iii) aanzienlijke verschillen in rechtssystemen. Deze moeilijkheden werden met name geconstateerd bij niet-lidstaten waarmee de betrokken lidstaten geen bilaterale of multilaterale overeenkomsten hebben gesloten of waarmee Eurojust geen samenwerkingsovereenkomst heeft.

Het memorandum van overeenstemming tussen Eurojust en IberRed heeft gezorgd voor betere communicatiekanalen waardoor de lidstaten en Latijns-Amerikaanse landen makkelijker met elkaar konden samenwerken. De Spaanse en Portugese vertegenwoordigingen hebben een actieve rol gespeeld door te fungeren als communicatiekanalen bij zaken van Eurojust waar Latijns-Amerikaanse landen bij betrokken waren. De vaakst voorkomende bijstandsverzoeken waren onder andere verzoeken om informatie over juridische eisen en regelgeving, de staat van uitvoering van rechtshulp- en uitleveringsverzoeken en de identificatie van relevante autoriteiten en contactpersonen.

Bij Eurojust gedetacheerde verbindingsofficieren uit niet-lidstaten

De aanwezigheid bij Eurojust van de verbindingsofficieren uit Kroatië, Noorwegen en de Verenigde Staten heeft de justitiële samenwerking tussen nationale bevoegde instanties vergemakkelijkt. De verbindingsofficier uit Kroatië schreef in 2012 vijf corruptiezaken in en nam deel aan twee coördinatievergaderingen. De verbindingsofficier uit Noorwegen registreerde 41 zaken die te maken hadden met drugshandel, fraude, moord, georganiseerde diefstal, mensenhandel en terrorisme, en nog eens drie zaken over kindermisbruik. Noorwegen hield een coördinatievergadering in een drugshandelzaak en nam deel aan tien coördinatievergaderingen en een JIT/GOT. De verbindingsofficier uit de Verenigde Staten nam aan vijf coördinatievergaderingen deel.

De belangrijkste problemen en praktische moeilijkheden die de verbindingsofficieren vaststelden tijdens de justitiële samenwerking waren onder andere vertragingen of niet-uitvoering van verzoeken, problemen bij het horen van getuigen via videoconferentie, de uitlevering van onderdanen, verschillen in gestelde eisen aan toegang tot of het verkrijgen van gegevens, inlichtingen en bewijselementen, jurisdictieproblemen en onduidelijkheid over hoe landen die samen betrokken zijn bij onderling samenhangende onderzoeken tot vervolging moeten overgaan.

De ontwikkeling van nauwe werkrelaties tussen nationale vertegenwoordigingen en met de verbindingsofficieren wordt als een goede praktijk aangemerkt. In een zaak waarbij Noorwegen en de Verenigde Staten betrokken waren, kon de verbindingsofficier voor de VS onmiddellijk contact opnemen met FBI-functionarissen in Europa en de VS met een verzoek om bijstand bij het opsporen van een getuige, en hij regelde binnen 48 uur dat er een getuigenverklaring kon worden afgenomen. De coördinatievergaderingen werden in hoge mate doeltreffend bevonden bij de coördinatie van zeer belangrijke gevallen van rechercheonderzoek en strafvervolgning. Andere goede praktijken behelzen het tijdig opnemen van contact, telkens als dat mogelijk is, om te bespreken hoe informatie zo doelmatig mogelijk kan worden verkregen en de snelle overdracht van bewijsmateriaal kan worden vergemakkelijkt.

1.6 Eurojust en de netwerken van beroepsbeoefenaars

Europees Justitieel Netwerk

Eurojust nam deel aan de 38e plenaire vergadering van het EJN in Kopenhagen, waarop vraagstukken werden behandeld in verband met JIT's/GOT's en de samenwerking met het JIT/GOT-netwerk en het Europees netwerk van aanspreekpunten met betrekking tot personen die verantwoordelijk zijn voor genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdrijven (Genocidenetwerk). Eurojust nam eveneens deel aan de 39e plenaire vergadering van het EJN in Nicosia, waarbij kwesties ter tafel kwamen die gingen over de toepassing van het EAB en, in het bijzonder, het evenredigheidsbeginsel.

Net als in voorgaande jaren heeft Eurojust gewerkt aan haar betrekkingen met het EJN.

Voorts is in het kader van het Deens voorzitterschap een verzoek uitgegaan aan de gezamenlijke Task Force Eurojust-EJN (de Task Force) om de kwestie van complementariteit tussen het EJN en Eurojust te bespreken. Het Team EJN & verbindingsmagistraten leverde een bijdrage aan de voorbereiding van de Task Force-vergadering in Kopenhagen en aan de opstelling van een gezamenlijke nota om beroepsbeoefenaars in de lidstaten te informeren over het werk dat door het EJN en Eurojust wordt uitgevoerd en om een beschrijving te geven van de door deze organisaties verleende diensten. Er werd overleg gevoerd over de plannen voor de Task Force om in de toekomst bij te dragen aan het opzetten van het ENCS en de tenuitvoerlegging van artikel 13 en 13 bis van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust.

Eurojust was tevens gastheer voor de 33e reguliere vergadering van EJN-contactpersonen, de elfde vergadering van technisch correspondenten en de vierde vergadering van nationale correspondenten.

JIT/GOT-netwerk

Eurojust en het JIT/GOT-netwerk werken sinds 2005 samen om de belangstelling voor en het gebruik van JIT's/GOT's in de lidstaten te bevorderen, en om ondersteunende instrumenten voor het gebruik van de teams te ontwikkelen.

Eurojust richtte in 2011 het secretariaat van het JIT/GOT-netwerk op, waarmee werd voorzien in een nuttig coördinatieplatform voor JIT/GOT-beroepsbeoefenaars. Het secretariaat leverde in 2012 meer dan 3 500 exemplaren van de gedrukte editie van het JIT/GOT-handboek van Eurojust en Europol aan beroepsbeoefenaars in de lidstaten en aan relevante instellingen en agentschappen.

Op 18 en 19 oktober 2012 kwamen meer dan honderd JIT/GOT-beroepsbeoefenaars bijeen op de achtste vergadering van nationale JIT/GOT-deskundigen. Gesproken werd over de evaluatie van gemeenschappelijke onderzoeksteams. Voor meer informatie over het werk van Eurojust op het gebied van JIT's/GOT's wordt verwezen naar hoofdstuk 1.4.

Genocidenetwerk

Sinds 2004 werken Eurojust en het Genocidenetwerk efficiënt samen in de bestrijding van straffeloosheid bij zeer ernstige internationale misdrijven. Het secretariaat van het Genocidenetwerk werd in 2011 benoemd en sindsdien zijn de activiteiten van het netwerk aanzienlijk toegenomen. Door onderdak te bieden aan vergaderingen van het Genocidenetwerk en zijn secretariaat, voorziet Eurojust in een forum voor beroepsbeoefenaars om te vergaderen, informatie te bespreken, goede praktijken en ervaringen uit te wisselen, samen te werken en elkaar bij te staan in de opsporing en vervolging van personen die verantwoordelijk zijn voor genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden.

Eurojust was gastheer voor de twaalfde en dertiende vergadering van het Genocidenetwerk. Aan beide vergaderingen werd deelgenomen door beroepsbeoefenaars uit de lidstaten en hun ambtgenoten uit Canada, Noorwegen, Zwitserland, de Verenigde Staten, het Internationaal Strafhof (ICC) en internationale ad hoc-straftribunalen, het Internationale Comité van het Rode Kruis (ICRC), Interpol en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld.

Op de twaalfde vergadering discussieerden de deelnemers over samenwerking tussen nationale immigratie-instanties en rechtshandhavings-/vervolgingsinstanties bij de identificatie van vermeende da-

ders die het grondgebied van de Europese Unie zijn binnengekomen of daar reeds verblijven. Ook werd gesproken over de eisen voor doeltreffende onderzoeken en vervolging van zaken op basis van artikel 1F van het Verdrag van Genève betreffende de status van vluchtelingen van 1951.

Op de dertiende bijeenkomst werd dieper op dit onderwerp ingegaan, samen met het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken en ngo's die hulp bieden bij de identificatie van getuigen, slachtoffers en plegers van zeer ernstige internationale misdrijven. Deskundigen discussieerden voorts over: i) informatiegaring bij misdrijven in het aanhoudende conflict in Syrië; ii) de gevolgen van het arrest van het Internationaal Gerechtshof (ICJ) betref-

fende vraagstukken in verband met de verplichting tot vervolging of uitlevering (België/Senegal), en de gevolgen daarvan met betrekking tot verdragen inzake samenwerking in strafzaken; iii) het initiatief tot een nieuw internationaal rechtskader voor samenwerking ten aanzien van genocide, misdrijven tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden; en iv) mogelijkheden voor de vorming van JIT's/GOT's voor onderzoeks- en vervolgingsacties bij zeer ernstige internationale misdrijven. De expertise van Eurojust is essentieel gebleken.

Eurojust en het Genocidenetwerk hebben hun actieve samenwerking voortgezet bij de vaststelling van instrumenten voor informatie-uitwisseling tussen de leden van het Genocidenetwerk.

Betrekkingen met de EU-instellingen
en partners

2.1 Betrekkingen met de instellingen

Het Europees Parlement

In juni heeft de voorzitter van het College van Eurojust het jaarverslag van 2011, zoals te doen gebruikelijk, ingediend bij de LIBE-commissie. Er werd van gedachten gewisseld over de toekomst van Eurojust. De LIBE-commissie kondigde aan voornemens te zijn een bezoek te brengen aan Eurojust. In juni diende Eurojust tevens haar conclusies in bij de Bijzondere Commissie georganiseerde misdaad, corruptie en witwassen (commissie CRIM) over versterking van de samenwerking tussen de justitiële autoriteiten van de lidstaten die bij de bestrijding van georganiseerde misdaad betrokken zijn, en de rol van Eurojust.

Eurojust gaf haar advies over het voorstel voor een ontwerpverplichting van de EU over de bevrozing en confiscatie van opbrengst van misdrijven in de Europese Unie. De bijdrage omvatte een overzicht van goede praktijken die in bepaalde lidstaten zijn ontwikkeld, vergezeld van informatie over de bestaande systemen van bepaalde lidstaten, waarbij de mogelijkheid van confiscatie zonder veroordeling wordt erkend.

De Raad van de Europese Unie

Eurojust werd uitgenodigd om deel te nemen aan de werkzaamheden van de Groepen van de Raad die zich bezighouden met justitiële samenwerking in strafzaken. Eurojust leverde met name een bijdrage aan de inspanningen van de Groep algemene aangelegenheden en evaluatie (GENVAL), de Groep samenwerking in strafzaken (COPEN), en de Groep justitie en binnenlandse zaken/externe betrekkingen (JALEX). Telkens wanneer zij daarvoor werd uitgenodigd, woonde Eurojust vergaderingen bij van de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken (JBZ) en van het Comité van artikel 36 (CATS).

Eurojust bleef deelnemen aan de vergaderingen en activiteiten van het COSI en haar diensten aanbieden, vanuit juridisch perspectief, voor operationele samenwerking in strafzaken. Eurojust leverde met

name input voor het tweede uitvoeringsverslag over de interne veiligheidsstrategie van de Unie en voor de overwegingen van de Raad over doeltreffende financiering van de EU-beleidscyclus met betrekking tot de financiering van JIT's/GOT's door Eurojust. Eurojust droeg bij aan de implementatie van de beleidscyclus en nam deel aan alle plannen voor operationele acties in verband met de prioriteiten van de Europese Unie op het vlak van de criminaliteit.

Bij de Groepen van de Raad werden de volgende stukken ingediend: de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen alsmede de eindresultaten van het strategisch project van Eurojust ter verbetering van de werkzaamheden van Eurojust in drugshandelzaken (11483/12); het resultatenverslag van de strategische conferentie die Eurojust van 11 tot en met 13 maart 2012 samen met het Deense voorzitterschap in Kopenhagen organiseerde over een multidisciplinaire aanpak van georganiseerde criminaliteit alsmede over administratieve maatregelen, juridische follow-up en de rol van Eurojust (11298/12); en het eindverslag en actieplan van het strategisch project over de actie van Eurojust tegen mensenhandel (16947/12).

De Europese Commissie

In vervolg op onderhandelingen in 2011 tekenden Eurojust en de Europese Commissie op 20 juli 2012 een memorandum van overeenstemming, waarin de uitwisseling van informatie en het streven om de samenwerking te versterken in zaken van wederzijds belang zijn geformaliseerd. Er vonden verspreid over 2012 vergaderingen plaats tussen de voorzitter en de administratief directeur van Eurojust en ambtsgenoten in de Europese Commissie ter verbetering van de communicatie over strategische en budgettaire aangelegenheden.

In haar reactie op de openbare raadpleging van de Europese Commissie inzake bescherming van de financiële belangen van de EU en versterking van vervolging, besteedde Eurojust aandacht aan praktische en juridische problemen in verband met de oprichting van een gespecialiseerd EPPO, en met name aan het belang van nauwe betrekkingen tussen het EPPO en Eurojust.

Op uitnodiging van vicevoorzitter Viviane Reding, commissaris voor Justitie, grondrechten en burgerschap, nam Eurojust samen met procureurs-generaal

en hoofden van het openbaar ministerie in de lidstaten deel aan een vergadering op 26 juni over de vervolging van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt.

In oktober 2012 nam Eurojust met voldoening kennis van de uitnodiging om de raadplegende verga-

dering bij te wonen van de Europese Commissie en deskundigen uit de lidstaten over de hervorming van het bestuur van Eurojust, parlementaire controle en eventuele extra bevoegdheden, zoals het instellen van onderzoeken en de uitvaardiging van bindende besluiten ter oplossing van jurisdictiegeschillen.

2.2 Betrekkingen met netwerken van beroepsbeoefenaars

Europees Netwerk voor Justitiële Opleidingen

Eurojust bleef actief deelnemen aan en steun bieden aan het uitwisselingsprogramma van het Europees Netwerk voor Justitiële opleidingen (EJTN). In 2012 brachten negen procureurs/officiëren van justitie en rechters uit verschillende lidstaten drie maanden door bij Eurojust, waar ze deelnamen aan de dagelijkse werkzaamheden bij de nationale vertegenwoordiging van hun land van herkomst (Oostenrijk, België, Tsjechië, Duitsland, Spanje, Hongarije, Italië, Portugal en Slowakije). Het uitwisselingsprogramma laat deelnemers kennis maken met de taken van de organisatie als geheel waardoor beter inzicht wordt verkregen in het gebruik en de doelmatigheid van de gerechtelijke instrumenten die de nationale vertegenwoordigingen ter beschikking staan.

Eurojust en het EJTN kwamen met een follow-up op het nieuw opgezette programma van kortdurende EJTN-stages (een week). Drie nationale vertegenwoordigingen (Hongarije, Portugal en Spanje) namen in december stagiairs op voor een korte periode. Het uitwisselingsprogramma voor korte perioden biedt rechters en procureurs/officiëren van justitie de mogelijkheid om in korte tijd inzicht te verkrijgen in de reikwijdte van het werk van de nationale vertegenwoordigingen en geeft een globaal overzicht van de taken die bij Eurojust worden verricht.

Eurojust verleent actieve steun aan een opleiding over internationale justitiële samenwerking in strafzaken in de praktijk, waarin simulaties van zaken worden aangeboden op het gebied van het Europees arrestatiebevel en verzoeken om wederzijdse rechtshulp. De opleidingen werden in verschillende Europese steden gegeven (Boekarest, Madrid, Lissabon, Krakau, Rome, Tartu en Zagreb).

Adviesforum van procureurs-generaal en hoofden van openbare ministeries in de lidstaten van de Europese Unie

Ook in 2012 bleef Eurojust uitgebreide juridisch en logistieke steun bieden aan het Adviesforum van procureurs-generaal en hoofden van openbare ministeries in de lidstaten van de Europese Unie (hierna: “het Adviesforum” genoemd).

In juni, onder het Deense voorzitterschap, kwam het Adviesforum met een reactie op de openbare raadpleging van de Europese Commissie inzake bescherming van de financiële belangen van de EU en een betere vervolging. Eurojust ondersteunde de reactie met een gezamenlijke bijdrage die harmonisatie van strafwetgeving en de oprichting van het EPPO betrof. Basis van de bijdrage vormden de antwoorden afkomstig van talrijke leden van het Adviesforum.

In december hield het Adviesforum bij Eurojust een vergadering die was belegd door het Cypriotisch voorzitterschap. De deelnemers bespraken de uitdagingen voor onderzoek en vervolging van misdrijven die de financiële belangen van de EU schaden, de toegevoegde waarde van de recente ontwerprichtlijn over de bestrijding door middel van strafwetgeving van fraude die schade toebrengt aan deze belangen, en de respectieve rollen van de Europese Unie, Eurojust en de lidstaten. Ook werd gesproken over definities van PIF-delicten, bevoegdheidsvraagstukken, het harmoniseren van straffen, termijnen en het belang van al deze kwesties voor de toekomstige oprichting van het EPPO. Kwesties in verband met justitiële samenwerking bij bevroering en confiscatie kwamen eveneens ter tafel. Bij de besprekingen hierover lag het accent op belemmeringen voor ontneming van vermogensbestanddelen, ervaringen van beroepsbeoefenaars,

goede praktijken en behoeften, de praktische toepassing van bestaande EU-instrumenten en de mogelijke gevolgen van de ontwerprichtlijn over de bevrozing en confiscatie van opbrengst van misdrijven in de Europese Unie. Voorts werden de toekomstperspectieven voor het Adviesforum behandeld. In dat kader vroegen leden van het Adviesforum aan Eurojust hun

activiteiten te blijven ondersteunen. De resultaten van deze vergadering worden doorgegeven aan de relevante EU-instellingen om de standpunten van het Adviesforum op alle besproken onderwerpen kenbaar te maken en ter ondersteuning van de beleidsinspanningen op EU-niveau voor de bestrijding van ernstige criminaliteit.

2.3 EU-agentschappen en -instanties

Europol

De operationele samenwerking tussen Eurojust en Europol werd versterkt door het complementaire karakter van hun mandaten en bleef het gehele jaar van eminent belang voor de activiteiten van Eurojust.

Het VWEU bepaalt dat de coördinerende rol van Eurojust is gebaseerd op "informatie verstrekt door de autoriteiten van de lidstaten en Europol". Beide organisaties streefden naar een verbetering in de informatie-uitwisseling om Eurojust in staat stellen haar mandaat ten volle uit te voeren.

Europol nam deel aan Eurojust-coördinatievergaderingen voor in totaal 85 zaken, wat de samenwerkingsactiviteiten tussen Eurojust en Europol ten goede kwam. De rechtstreekse communicatie en samenwerking tussen nationale vertegenwoordigingen en de verbindingsbureaus van Europol gaf een verdere ontwikkeling te zien waarbij een groot aantal nationale vertegenwoordigingen regelmatige contacten onderhielden en vergaderingen belegden.

Er werden 943 berichten uitgewisseld via de beveiligde communicatieverbinding tussen Eurojust en Europol. De uitwisseling van operationele informatie bleef daarmee stabiel.

Een nieuwe verbetering in de informatie-uitwisseling vloeide voort uit de inwerkingtreding op 1 april van een bijgewerkt memorandum van overeenstemming over de aanleg van een veilige communicatieverbinding dat de juridische voorwaarde schept voor het gebruik van SIENA (*Secure Information Exchange Network Application*) waarmee met Eurojust inlichtingen kunnen worden uitgewisseld. De technische implementatie en de opleiding in de SIENA-

applicatie voor de nationale vertegenwoordigingen en de eenheid Zaakanalyse was aan het einde van het jaar bijna voltooid. Het gebruik van SIENA voor informatie-uitwisseling met Europol zal regelmatig worden getoetst om zeker te stellen dat de applicatie ten volle wordt benut.

Eurojust bleef betrokken bij zeventien focal points van Europol (voorheen de analysebestanden (*Analysis Work Files*)) en begon met de uitvoering van een haalbaarheidsstudie. Discussies om verdere betrokkenheid van Eurojust te vergemakkelijken bij focal points op het gebied van moslimterrorisme en binnenlands extremisme worden voortgezet.

Een uitwisselingsprogramma dat in 2011 werd opgezet voor medewerkers uit beide organisaties bleek een succes. Het aantal wederzijdse bezoeken en deelnemers nam toe. Er werden in totaal 44 functionarissen tussen Eurojust en Europol uitgewisseld. Europol-deelnemers die een bezoek brachten aan Eurojust woonden briefings bij die waren aangepast aan hun specifieke professionele achtergrond en behoeften.

De operationele samenwerking in JIT's/GOT's verbeterde door de ontwikkeling van een mechanisme om elkaar op de hoogte te stellen van deelname aan JIT's/GOT's.

Op 12 april en 24 november vond een informele bijeenkomst plaats tussen de voorzitter, de vice-voorzitters en de administratief directeur van Eurojust en het directoraat van Europol, een welkom initiatief dat in de toekomst zal worden herhaald. Net als in voorgaande jaren woonde Eurojust de vergaderingen bij van de nationale Europol-eenheden (*Heads of Europol National Units* (HENU's)).

Europees Bureau voor fraudebestrijding

Het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) is een bevoorrechte partner bij de bestrijding van fraude, corruptie en andere misdrijven die de financiële belangen van de Unie schaden. Eurojust opende in 2012 vijf zaken met betrokkenheid van OLAF en bij één al geopende zaak werd OLAF alsnog betrokken. OLAF woonde vijf coördinatievergaderingen bij.

Gedurende het jaar kwamen verbindingsteams van Eurojust en OLAF regelmatig bijeen om de operationele samenwerking te verstevigen in lopende zaken en om over kwesties van gemeenschappelijk belang te beraadslagen. Tijdens de gezamenlijke bijeenkomsten werden besprekingen aangevat over de mogelijkheid om een uitwisselingsprogramma voor Eurojust en OLAF op te zetten.

Eurojust nam deel aan de tiende OLAF-conferentie van met fraudezaken belaste procureurs/officieren van justitie, die in november werd gehouden, en aan de conferentie in juni getiteld *A blueprint for the European Public Prosecutor's Office? EU model rules of criminal procedure*, georganiseerd door de universiteit van Luxemburg met ondersteuning van OLAF. Eurojust en OLAF hebben gedurende het jaar extra inspanningen gedaan om de samenwerking bij de gezamenlijke behandeling van zaken te verstevigen. Zij hebben zich voorgenomen samenwerking op gang te brengen zodra de noodzaak van coördinatie zich voordoet, ongeacht het bilaterale dan wel multilaterale karakter van de zaak. De gemeenschappelijke zakenlijst wordt gemonitord en regelmatig bijgewerkt. Voorts is afgesproken om gesloten zaken waarbij zowel OLAF als Eurojust betrokken waren te evalueren.

Voorts is er in principe overeengekomen dat vertegenwoordigers van Eurojust en OLAF de aanpak in verband met zaken waarbij een administratief onder-

zoek om een gerechtelijke follow-up vraagt, als een 'gezamenlijke missie' beschouwen.

Tot slot wordt verwacht dat de nieuwe OLAF-verordening een flinke impuls zal geven aan de toekomstige operationele samenwerking tussen Eurojust en OLAF, omdat in deze verordening specifiek word verwezen naar de overdracht van relevante gegevens aan Eurojust.

Frontex

Eurojust en Frontex zetten de onderhandelingen voort over een instrument tot aanmoediging en bevordering van samenwerking tussen de agentschappen en ter ondersteuning van hun gezamenlijke inspanningen voor de bestrijding van grensoverschrijdende misdaad.

Frontex volgde Eurojust op als voorzitter van de hoofden van JBZ-instanties. Eurojust nam deel aan de activiteiten van de JBZ-instanties gericht op multilaterale samenwerking en woonde de jaarlijkse bijeenkomst van JBZ-hoofden bij die op 3 december bij Frontex werd gehouden.

CEPOL

Eurojust bleef het werk van de Europese Politieacademie (CEPOL) ondersteunen door input te leveren voor de e-learningmodule van CEPOL over mensenhandel, deel te nemen aan de CEPOL-webinar voor instanties op het gebied van politieke en juridische samenwerking in een EU-kader, en opleiding te verzorgen in JIT/-GOT-financiering. Om de samenwerking in de toekomst te verstevigen hielden CEPOL en Eurojust een bijeenkomst waarop zij de ontwikkeling bespraken van een gemeenschappelijk Eurojust-curriculum. Er werd een interne werkgroep gevormd die zich over dit thema zal buigen.

2.4 Betrekkingen met niet-lidstaten en organisaties buiten de Europese Unie

In december diende Eurojust het voorstel voor een samenwerkingsovereenkomst tussen Eurojust en het Vorstendom Liechtenstein ter goedkeuring in bij de Raad van de EU en stelde zij de Raad in ken-

nis van haar voornemen om formele onderhandelingen te beginnen tot sluiting van een samenwerkingsovereenkomst met de Republiek Moldavië. Samenwerkingsovereenkomsten tussen de Russische

Federatie en Oekraïne werden nogmaals als prioriteiten bevestigd. Er werden verkennende besprekingen gevoerd over de mogelijkheid onderhandelingen te beginnen voor samenwerkingsovereenkomsten met Albanië, Bosnië en Herzegovina, Kaapverdië, Israël, Montenegro, Servië en Turkije. Aan de prioriteitenlijst voor onderhandelingen over samenwerkingsovereenkomsten zijn Latijns-Amerikaanse landen toegevoegd zoals Brazilië, Colombia en Mexico. Eurojust heeft ook Tunesië toegevoegd aan zijn netwerk van contactpunten in niet-lidstaten. Voorts zijn Eurojust en Interpol onderhandelingen begonnen voor het sluiten van een memorandum van overeenstemming.

Op 4 en 5 oktober werd in Limassol, Cyprus, een strategische conferentie gehouden over justitiële samenwerking in strafzaken tussen de EU-lidstaten en buurlanden van de EU (Algerije, Egypte, Israël, Jordanië, Libanon, Libië, Marokko, de Palestijnse Autoriteit en Tunesië). De conferentie was gezamenlijk georganiseerd door Eurojust, het Cypriotische voorzitterschap van de Raad van de EU, de procureur-generaal van de Republiek Cyprus en de Europese Commissie. Aan de orde kwamen goede praktijken, ondervonden moeilijkheden op diverse terreinen van justitiële samenwerking, mogelijke vervolgstappen ter verbetering van de samenwerking en de aanwijzing van con-

tactpersonen van Eurojust in buurlanden ten zuiden van de EU.

De workshop over de toepassing van wederzijdse rechtshulp en uitleveringsovereenkomsten tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika vond plaats op 25 en 26 oktober bij Eurojust, en was gezamenlijk georganiseerd door Eurojust en de VS met steun van het Cypriotisch voorzitterschap, het secretariaat-generaal van de Raad en de Europese Commissie. Op de workshop werden problemen behandeld op het gebied van uitlevering en wederzijdse rechtshulp, alsmede aandachtspunten in verband met confiscatie en ontneming van vermogensbestanddelen, onderzoek naar computercriminaliteit en uitwisseling van elektronische bewijsmiddelen.

Eurojust ging door met de ondersteuning van initiatieven op de Balkan, zoals het project van de Commissie inzake de bestrijding van georganiseerde criminaliteit en corruptie en tot versterking van het netwerk van openbaar aanklagers.

Voor informatie over zaken van Eurojust waarbij niet-lidstaten waren betrokken en de rol die bij Eurojust gedetacheerde verbindingsofficieren uit niet-lidstaten hebben gespeeld, wordt verwezen naar hoofdstuk 1.5.

Het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust en de toekomst

3.1 Implementatie van het Besluit van de Raad betreffende de oprichting van Eurojust

In twintig lidstaten moest de nationale wetgeving worden aangepast om deze uiterlijk in juni 2011 in overeenstemming te brengen met het Besluit ter oprichting van Eurojust. Eind 2012 hadden echter nog maar twaalf lidstaten het Besluit volledig geïmplementeerd (zeven lidstaten op wettelijk en vijf op administratief gebied). Vier lidstaten hebben het Besluit gedeeltelijk geïmplementeerd. Volgens informatie verkregen uit de lidstaten hadden elf lidstaten het Besluit nog niet geïmplementeerd.

Eurojust voltooide verschillende projecten om het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust intern te implementeren. Het systeem voor coördinatie met oproepdienst (On-Call Coordination - OCC), dat in 2011 in werking trad, is thans volledig operationeel, waardoor Eurojust zeven dagen per week 24 uur per dag bereikbaar is via een gratis internationaal telefoonnummer.

Eurojust bleef werken aan de ontwikkeling van haar casemanagementsysteem (CMS) en aan haar 'intelligente' PDF-formulier voor artikel 13, dat in 2011 was opgesteld om de gegevens van beroepsbeoefenaars op een gestructureerde manier aan Eurojust te kunnen overdragen. Van dit formulier is een verbeterde versie beschikbaar, versie 2.0, die halfautomatisch in het CMS kan worden geïmporteerd.

Eén van de belangrijkste ontwikkelingen in de lidstaten in 2012 is de ontwikkeling geweest van het ENCS. Eurojust is blijven werken aan de technische verbinding tussen de leden van het ENCS in de lidstaten en het CMS van Eurojust om beter aan de behoeften van de gebruikers te kunnen voldoen en de overdracht van gegevens veiliger en soepeler te laten verlopen. Deze verbinding zal er op korte termijn voor zorgen dat overdrachten via e-mail veiliger verlopen en op

langere termijn dat ENCS-leden in de lidstaten aan het CMS worden gekoppeld. Er zijn al verbindingen tot stand gebracht met Bulgarije en Roemenië. Andere lidstaten zullen spoedig volgen.

Op 12 november werd een eerste vergadering gehouden van nationale correspondenten voor Eurojust, met als doel goede praktijken en ervaringen te bespreken en uit te wisselen. De bijeenkomst richtte zich op de stand van zaken bij het opzetten en functioneren van het ENCS in de lidstaten, informatie-uitwisseling op basis van artikel 13 van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust, de toepassing van het 'intelligente' PDF-formulier voor artikel 13, feedback van Eurojust op basis van artikel 13 bis, en de stand van zaken bij de technische verbinding tussen het ENCS en het CMS van Eurojust. De door Eurojust ontwikkelde *fiches suédoises*, die een overzicht moeten geven van de implementatie van het ENCS in de lidstaten, zijn uitgebracht in 2008 onder het Zweeds voorzitterschap van de EU en zijn regelmatig bijgewerkt.

Verscheidene lidstaten hebben gerapporteerd dat zij weliswaar beschikken over een ENCS, maar er tot op heden weinig of geen praktijkervaring mee hebben opgedaan vanwege de recente invoering ervan. In sommige lidstaten is het ENCS ingevoerd onder strikte naleving van artikel 12 van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust (d.w.z. dat alleen die ledencategorieën in het ENCS zijn opgenomen die in genoemd Besluit worden vermeld). Andere lidstaten hebben gekozen voor een bredere aanpak, door vertegenwoordigers van andere agentschappen die niet in artikel 12 van het Besluit worden vermeld, hetzij op te nemen, hetzij uit te nodigen voor een bijeenkomst - zoals vertegenwoordigers van wetshandhavinginstanties die zich richten op financiële criminaliteit -, alsmede contactpersonen voor OLAF en Europol.

3.2 Zesde ronde van wederzijdse evaluaties over de praktische uitvoering en werking in de lidstaten van de besluiten betreffende de oprichting van Eurojust en het Europees Justitieel Netwerk

In juni 2011 besloot de Groep algemene aangelegenheden en evaluatie (GENVAL) van de Raad dat de zesde ronde van wederzijdse evaluaties gewijd moest zijn aan de praktische uitvoering en werking in de lidstaten van de besluiten betreffende de oprichting van Eurojust en het Europees Justitieel Netwerk.

Alle lidstaten worden over een periode van drie jaar (2012-2014) geëvalueerd. Elke lidstaat wordt verzocht schriftelijk te antwoorden op een vragenlijst van de Raad en krijgt vervolgens bezoek van een evaluatieteam samengesteld uit drie deskundigen van andere lidstaten en waarnemers van de Commissie, Eurojust en Europol. Eurojust heeft antwoorden ge-

geven op een vragenlijst die specifiek aan haar was gericht. Met die antwoorden houden de evaluatieteams rekening op hun bezoeken aan de lidstaten.

Gedurende 2012 werden Zweden, Litouwen, België, Estland, Slowakije, Denemarken, Finland, Hongarije en Oostenrijk geëvalueerd. Na de bezoeken ter plaatse in de lidstaten maken de deskundigen – met hulp van de waarnemers – evaluatierapporten op. Dat gebeurt op basis van de antwoorden op de vragenlijsten en de bevindingen die tijdens de evaluatiebezoeken zijn gedaan. De eindrapporten worden bij GENVAL ingediend.

3.3 Task Force voor de toekomst van Eurojust

De Task Force voor de toekomst van Eurojust heeft verder nagedacht over en activiteiten ontplooid voor de hervorming van Eurojust in het licht van artikel 85 VWEU en van de oprichting van een EPPO 'op de grondslag' van Eurojust, zoals geregeld in artikel 86 VWEU.

Eurojust heeft de laatste hand gelegd aan een eerste reeks overwegingen over haar toekomstige struc-

tuur, met behoorlijk openbaar bestuur en onafhankelijk opererende nationale vertegenwoordigingen als uitgangspunten. Bij wijze van bijdrage reikte zij de Europese Commissie suggesties aan over hoe de structuren van het bestuur er uit zouden kunnen zien. Een tweede bijdrage betrof de betrokkenheid van Europees Parlement en de nationale parlementen bij de evaluatie van haar activiteiten.

3.4 Conferentie over tien jaar Eurojust, resultaten en toekomstige uitdagingen

In november werd een conferentie gehouden, getiteld *Ten years of Eurojust, operational achievements and future challenges*. Onderwerpen op deze conferentie waren de ervaringen van Eurojust in de afgelopen tien jaar bij het coördineren van onderzoeken naar ernstige criminaliteit en haar toekomstperspectieven. De conferentie was georganiseerd door Eurojust

met steun van de Europese Academie voor rechtswetenschappen (ERA). Aanwezig waren vertegenwoordigers van de EU-instellingen en relevante organen op het gebied van strafrechtspleging, afgezanten van de lidstaten, nationale justitiële autoriteiten, universitaire deskundigen en huidige en voormalige nationale vertegenwoordigers. Het was voor het eerst dat

een evenement van Eurojust toegankelijk was voor het publiek.

De deelnemers bevestigden dat coördinatievergaderingen, coördinatiecentra en steun aan JIT's/GOT's op doeltreffende wijze bijdragen aan het wegnemen van de knelpunten bij transnationale onderzoeken en vervolging van ernstige grensoverschrijdende criminaliteit.

De deelnemers onderstreepten dat een verbetering van de interne structuur en de parlementaire controle van Eurojust gepaard zouden moeten gaan met een betere operationele efficiëntie bij de coördinatie van opsporing en vervolging, met mogelijke bevoegdheid in de toekomst om onderzoeken in te stellen en jurisdictiegeschillen op te lossen.

In de context van artikel 86 VWEU werd nadruk gelegd op de noodzaak van een samenhangend kader en nauwe banden tussen Eurojust en het EPPO en andere relevante actoren op dit terrein, zoals OLAF en Europol, om een gezamenlijk doel te verwezenlijken, zoals effectievere bestrijding van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt.

De deelnemers waren het erover eens dat een toekomstig EPPO moet voortbouwen op bestaande structuren, ervaringen en expertise, en deel moet worden van een coherent systeem op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht. Ook konden ze zich vinden in de rol van Eurojust als spil in het toekomstig EPPO en in de betrekkingen met de nationale gerechtelijke autoriteiten van de lidstaten en niet-lidstaten.

Administratieve ontwikkelingen

4.1 Administratieve ontwikkelingen

Het jaarlijks werkprogramma en de operationele plannen op eenheidsniveau zijn een belangrijk onderdeel van de cyclus van strategische planning en programmering bij Eurojust. Ze vormen de basis van de activiteitsgestuurde Eurojust-begroting. Er wordt gewerkt aan een verbetering van de beschikbare instrumenten voor het waarborgen van een doeltreffende planning, kosteneffectieve budgettering en prestatiebeheer.

De geplande activiteiten van Eurojust in 2012 werden gerealiseerd door 274 personen met een vaste werkplek in Den Haag, waarvan 45 door de lidstaten bij Eurojust gedetacheerde procureurs/officieren van justitie, rechters en politiefunctionarissen met gelijkwaardige bevoegdheden, twaalf gedetacheerde nationale deskundigen en 217 personeelsleden. Eurojust had in 2012 een begroting van EUR 32 967 000; 98% daarvan werd uitgeput.

In het kader van het memorandum van overeenstemming tussen de Europese Commissie en Eurojust vonden een aantal beheersvergaderingen alsmede een geregelde informatie-uitwisseling en raadpleging plaats tussen vertegenwoordigers van de Commissie, de administratief directeur van Eurojust en de hoofden van eenheden en diensten. De toegenomen dialoog levert wederzijds voordelen op, met name in een tijd van financiële krapte en discussies over de nieuwe verordeningen betreffende Eurojust.

In het kader van activiteiten van de JBZ-instanties nam Eurojust deel aan vergaderingen van deskundi-

gen over strategische planning. Eurojust raadpleegde voorts de andere agentschappen over zijn jaarlijkse werkprogramma voor 2014.

Eurojust maakte vorderingen met het kader voor de herziening van de organisatiestructuur, met inbegrip van de werkzaamheden om de administratie van Eurojust naar een nieuwe structuur over te hevelen. Deze overheveling volgde op een aanwervingsplan waarin een reeks interne en externe selectieprocedures werd afgewikkeld. De selectie van het hoofd operationele ondersteuning in verband met het grote aantal selectieprocedures dat met de overheveling gepaard ging, is afgerond.

Het actieplan van Eurojust voor de uitvoering van de communicatiestrategie, goedgekeurd door het College in oktober 2012, voorziet in een reeks activiteiten om de betrekkingen met EU-partners, belanghebbenden en de media te verstevigen, en in het opzetten van een databank van door haar behandelde zaken om het werk dat Eurojust hieraan besteedt zichtbaarder te maken. De nieuwe Eurojust-website werd in februari 2012 geïntroduceerd ter gelegenheid van haar tienjarig jubileum.

Vroeg in 2012 wezen Eurojust en het gastland het winnende ontwerpteam aan voor de nieuwe gebouwen van Eurojust. Het team bleef werken aan het definiëren van de vereisten en aan het definitieve ontwerp, dat eind 2013 gereed moet zijn. Volgens planning moet het nieuwe onderkomen van Eurojust eind 2015 worden opgeleverd.

4.2 Publieke toegang tot documenten

Het aantal verzoeken om publieke toegang tot documenten van Eurojust nam in 2012 toe tot een totaal van zeventien eerste verzoeken en één confirmatief verzoek. Veertien van de eerste verzoeken ontving Eurojust rechtstreeks. In de andere drie gevallen werd Eurojust geraadpleegd als derde partij na verzoeken die door andere nationale en internationale organisaties waren ontvangen.

In zeven van de acht niet-zaakgerelateerde verzoeken werd volledige toegang verleend. Bij één verzoek

werd toegang gedeeltelijk geweigerd omdat door volledige openbaarmaking de openbare veiligheid, de uitvoering van de taken van Eurojust in verband met de versterking van de strijd tegen ernstige vormen van criminaliteit, en de naleving van de toepasselijke voorschriften inzake het beroepsgeheim zouden worden aangetast (op grond van artikel 4, lid 1, onder a, punt 1, punt 5 en punt 7 van het Besluit inzake voorschriften met betrekking tot de publieke toegang tot documenten van Eurojust (*Decision to Adopt Rules Regarding Public Access to Eurojust Documents*)).

Van de zes verzoeken om toegang tot zaakgerelateerde documenten werd één verzoek gedeeltelijk toegewezen; redenen om geen toegang te verschaffen tot enkele van de opgevraagde documenten (of delen daarvan) waren bescherming van de privacy en integriteit van individuen en de bescherming van het besluitvormingsproces van Eurojust (op grond van artikel 4, lid 1, onder b, en lid 3, van het Besluit inzake

voorschriften met betrekking tot de publieke toegang tot documenten van Eurojust. Bij één verzoek had Eurojust de opgevraagde documenten niet langer in bezit. Bij de vier resterende verzoeken om toegang tot zaakgerelateerde documenten werd toegang geweigerd omdat vrijgave een aantasting zou betekenen van de openbare veiligheid met betrekking tot: de uitvoering van de taken van Eurojust in het kader

Hoofden van eenheden en diensten van Eurojust

Van links naar rechts: Jacques Vos, Corporate Services; Joannes Thuy, woordvoerder, Pers & PR; Diana Alonso Blas, hoofd Gegevensbescherming; Carla Garcia Bello, juridisch secretaris van het College; Alinde Verhaag, hoofd Zaakanalyse; Anna Baldan, coördinator Secretariaat JIT/GOT-netwerk; Klaus Rackwitz, directeur; Catherine Deboyser, Juridische Dienst; Jon Broughton, Informatiemanagement; Mike Moulder, Begroting, Financiën en Inkoop; Linda Scotts, Human Resources; Matevž Pezdirc, coördinator Genocidenetwerk; Fatima Martins, secretaris van het EJN

Administratie van Eurojust 2013

van de versterking van de strijd tegen ernstige vormen van criminaliteit; nationale onderzoeken en vervolgingsactiviteiten waaraan Eurojust bijstand verleent; en het naleven van de toepasselijke regels omtrent het beroepsgeheim (op grond van artikel 4, lid 1, onder a, punt 5, punt 6 en punt 7, van het Besluit inzake voorschriften met betrekking tot de publieke toegang tot documenten van Eurojust); de integriteit van individuen (op grond van artikel 4, lid 1, onder b, van datzelfde Besluit); en/of de bescherming van het

besluitvormingsproces van Eurojust (artikel 4, lid 3, van hetzelfde Besluit).

De overige drie verzoeken om toegang hadden betrekking op strafrechtelijke aangelegenheden of op rechercheonderzoek in het algemeen. Ze vielen buiten het bestek van het Eurojust-mandaat of betroffen zaken waarin Eurojust geen bijstand had verleend. Eurojust deed de verzoekers derhalve mee dat er geen Eurojust-documenten beschikbaar waren.

Follow-up van de conclusies van de Raad

Op 6 juni 2012 stelde de JBZ-Raad conclusies vast over het tiende jaarverslag van Eurojust (10360/12). Net als in voorgaande jaren geeft Eurojust informatie over de tenuitvoerlegging van deze conclusies. In onderstaande tabel wordt aangegeven waar nadere informatie te vinden is over de terreinen waarvoor de Raad aanbevelingen heeft gedaan.

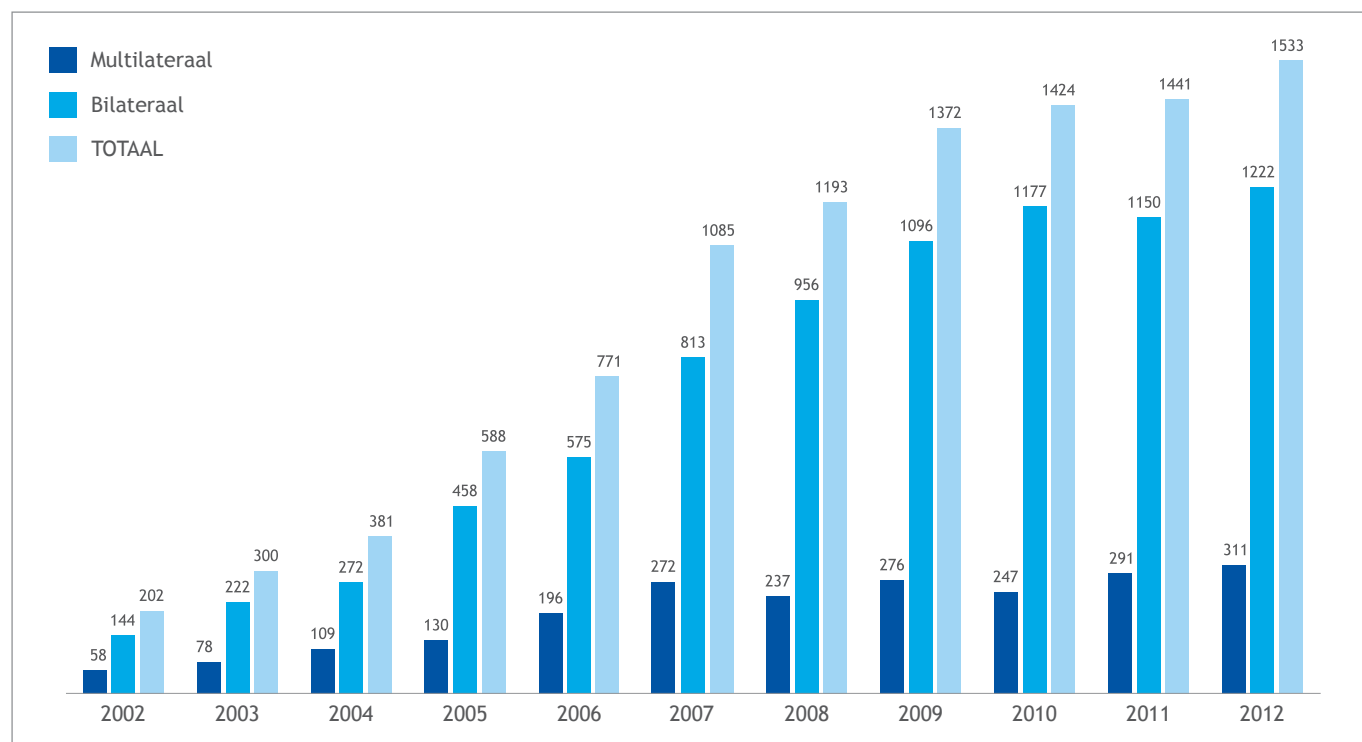
Aanbevelingen van de Raad	Follow-up
Meer gebruikmaken van videoconferentie.	Ondanks het ontbreken van cijfers is geconstateerd dat nationale vertegenwoordigingen in coördinatievergaderingen, coördinatiecentra en bijeenkomsten met hun binnenlandse autoriteiten vaker gebruik hebben gemaakt van videoconferentieapparatuur.
Werken aan het gebruik van coördinatiecentra en verslag uitbrengen over het gebruik in de praktijk en de waarde ervan voor de uitvoering van onderzoeken.	Er zijn in 2012 zeven coördinatiecentra georganiseerd. Zie hoofdstuk 1.4.
De vorming en instelling van JIT's/GOT's bevorderen met het oog op de ontwikkeling van goede praktijken en informatie-uitwisseling over ervaringen op justitieel gebied en resultaten van zaken.	Eurojust nam deel aan 47 JIT's/GOT's en financierde er 62 in 2012. Zie hoofdstuk 1.4 en 1.6 (JIT/GOT-netwerk).
Doorgaan met het betrekken van Europol bij het coördinatieproces.	Europol nam in 85 zaken deel aan coördinatievergaderingen van Eurojust. Zie hoofdstuk 2.3.
Verslag uitbrengen over de tenuitvoerlegging van artikel 7, lid 3, van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust met betrekking tot het EAB.	Zie hoofdstuk 1.2.
Optimaliseren van haar capaciteiten om verslag uit te brengen over moeilijkheden, oplossingen en tendensen bij justitiële samenwerking in strafzaken.	Zie hoofdstuk 1.
Verslag uitbrengen over het gebruik van het PDF-formulier in verband met artikel 13 van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust en de mate van informatie-uitwisseling uiteenzetten.	Er is een elektronisch sjabloon ontwikkeld. De meest recente versie voorziet in automatische invoer van gegevens in het zaakbeheersysteem. Zie hoofdstuk 3.1.
Zorgen voor een tijdige afronding van het EPOC IV-project.	De afronding van het project viel samen met de laatste conferentie op 29 en 30 maart 2012 in Noordwijk.
Voltooien van het implementatieproces en van het leggen van een veilige verbinding die toegang biedt tot het zaakbeheersysteem op nationaal niveau.	In totaal elf lidstaten moeten nog tot implementatie overgaan. Zie hoofdstuk 3.1 (beveiligde verbinding met het casemanagementsysteem op nationaal niveau).
Verslag uitbrengen over de tenuitvoerlegging van artikel 13 bis met betrekking tot informatie en feedback verstrekt aan nationale autoriteiten.	Feedback via het jaarverslag en strategische verslagen over ernstige criminaliteit (drugshandel, mensenhandel). Ook via het leggen van links, analyses van verbanden en informatie-uitwisseling tijdens coördinatievergaderingen. Zie hoofdstuk 3.1.

Bijlage: Statistieken over 2012

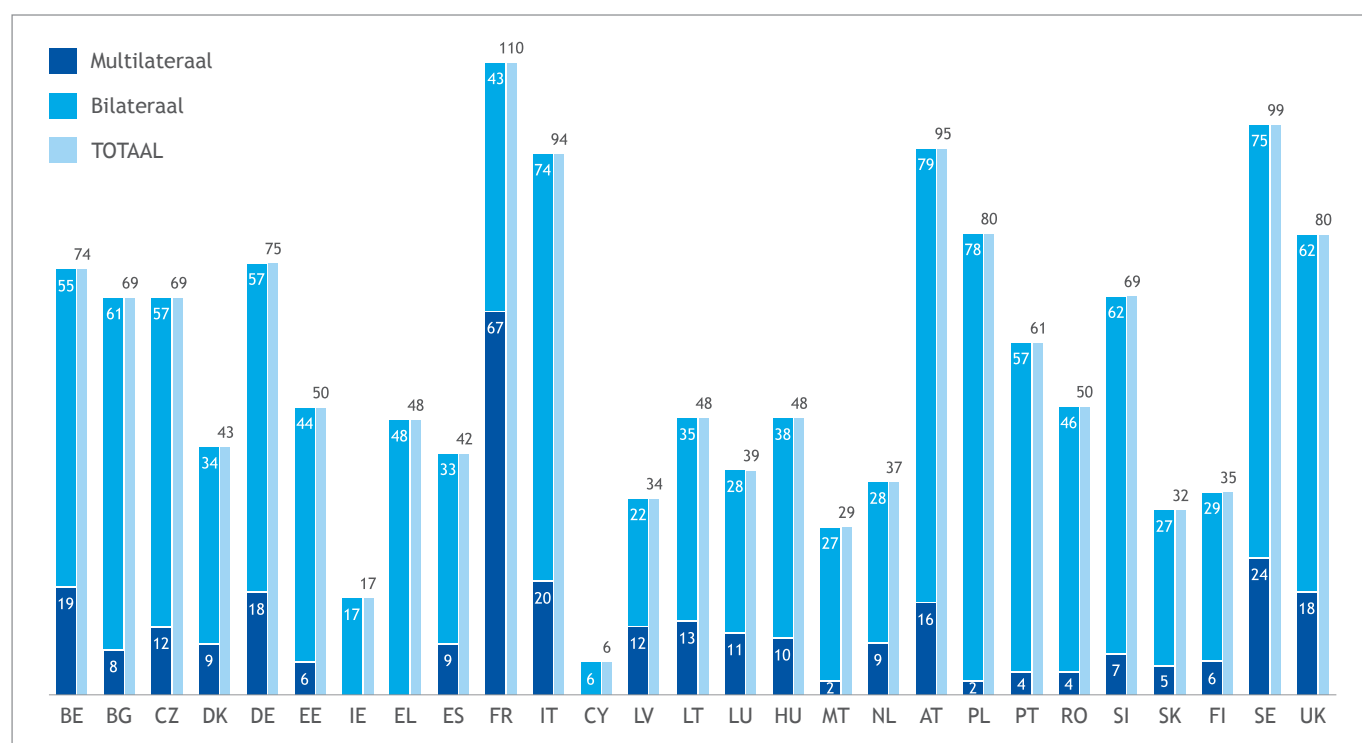
Figuur 1 - Groei van het aantal zaken 2002-2012

In 2012 registreerde Eurojust 1533 zaken, waarmee de stijgende tendens in het aantal verwijzingen voor bijstand sinds 2002 werd voortgezet. Bij ongeveer 20% van deze zaken waren drie of meer lidstaten betrokken.

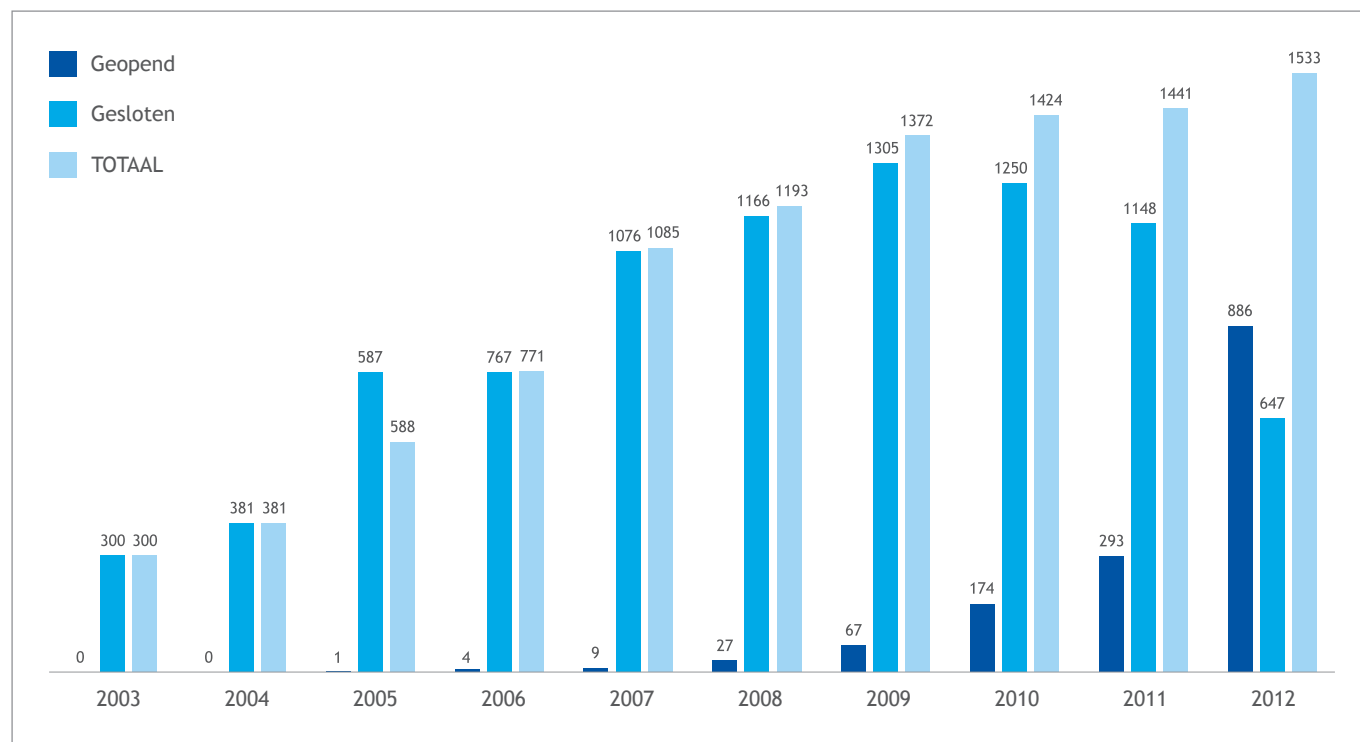
Figuur 2 - Bilaterale/multilaterale zaken per nationale vertegenwoordiging 2012

De figuur toont het aantal bilaterale en multilaterale zaken die in 2012 per nationale vertegenwoordiging werden geregistreerd. Een bilaterale zaak houdt niet in dat het om een minder ernstig misdrijf gaat, of dat Eurojust hieraan minder aandacht hoeft te besteden. Een bilaterale zaak bij Eurojust kan multilateraal zijn in een lidstaat.

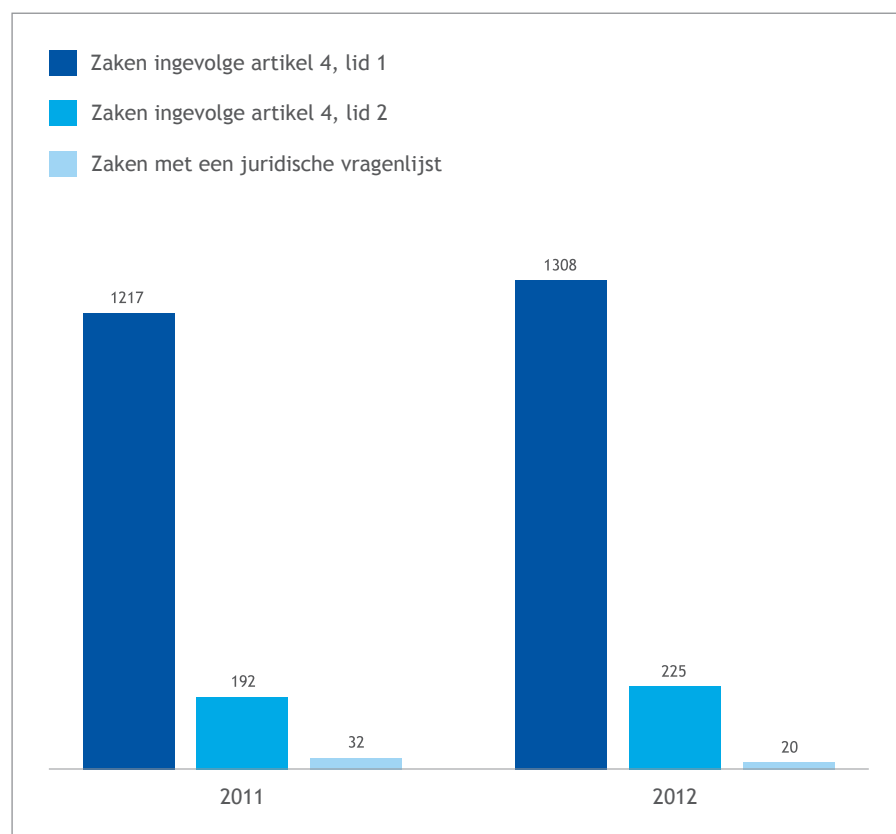

Figuur 3 - Geopende en gesloten zaken 2003-2012

Het aantal zaken in behandeling bij de nationale vertegenwoordigingen hangt niet alleen af van het aantal geregistreerde zaken dat jaar, maar ook van de lopende zaken uit vorige jaren. Eurojust heeft in totaal 575 zaken lopen uit voorgaande jaren (2003-2011) die nog steeds aandacht en bijstand vereisen.

Figuur 4 - Algemene indeling van zaken

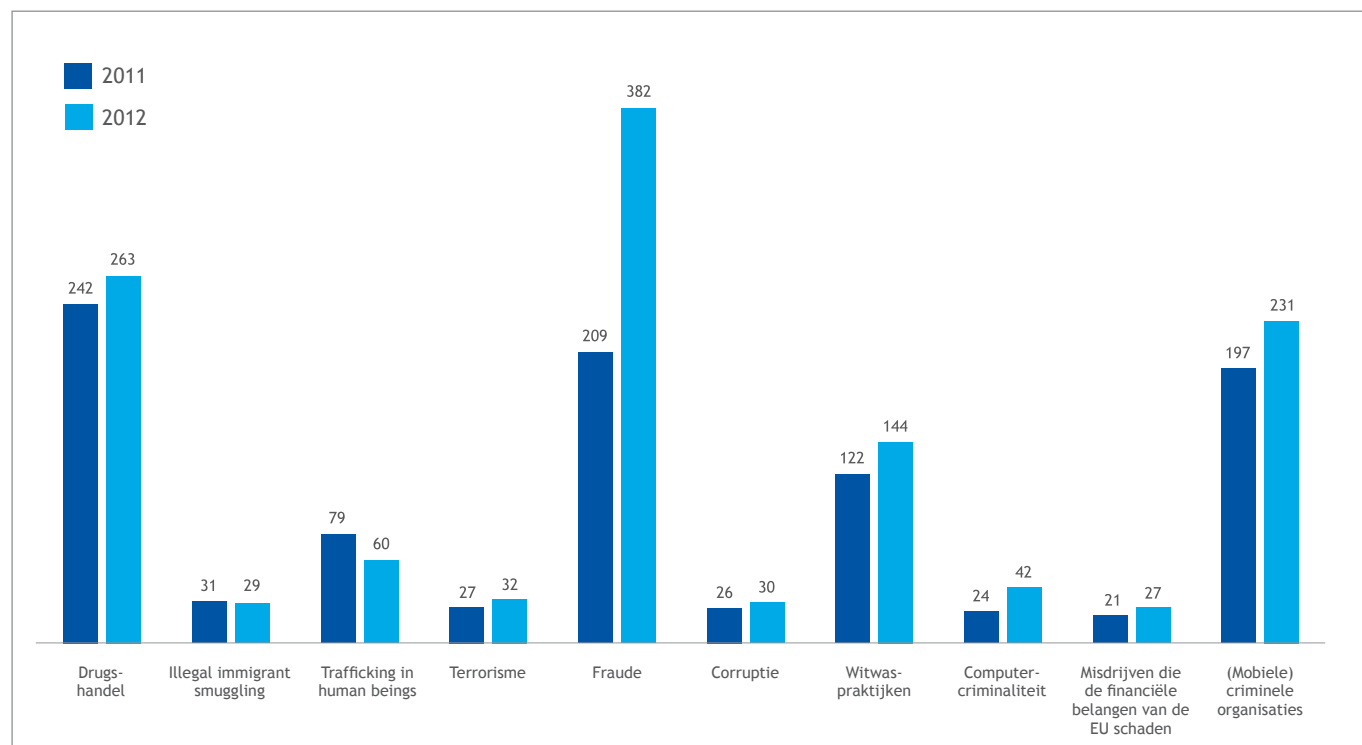

Volgens artikel 4, lid 1, van het Besluit betreffende de oprichting van Eurojust omvat de algemene bevoegdheid van Eurojust het bestrijden van criminaliteit en strafbare feiten waarvoor Europol te allen tijde bevoegd is en andere strafbare feiten die in verband met deze soorten criminaliteit en strafbare feiten zijn gepleegd. Met betrekking tot andere strafbare feiten kan Eurojust, overeenkomstig haar doelstellingen, op verzoek van een bevoegde autoriteit van een lidstaat bijstand verlenen bij onderzoek en vervolging, conform artikel 4, lid 2. Daarnaast kan Eurojust door een lidstaat worden gevraagd bijstand te verlenen bij zaken of onderwerpen van meer algemene aard die niet per se een verband hoeven te hebben met een lopende zaak, bijvoorbeeld met betrekking tot nationale wetgeving of procedures (zaken met een juridische vragenlijst).

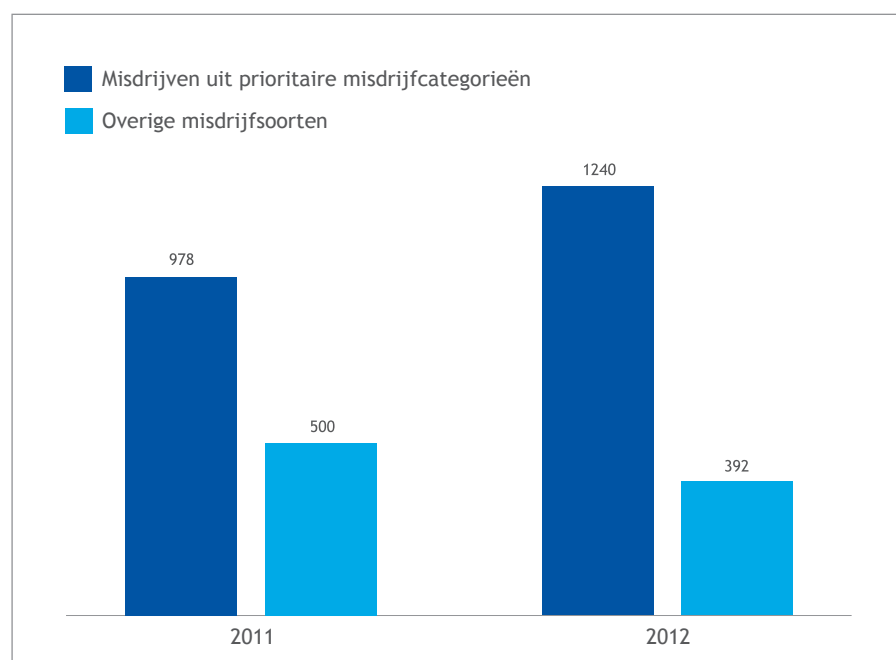
Figuur 5 - Zaken van Eurojust die betrekking hebben op misdrijven uit prioriteitsgebieden

De door Eurojust voor 2012-2013 vastgestelde operationele prioriteitsgebieden zijn drugshandel, mensenhandel en -smokkel, terrorisme, fraude, corruptie, witwaspraktijken, computercriminaliteit, misdrijven die de belangen van de Unie schaden, en andere activiteiten in verband met de aanwezigheid van criminele organisaties in de economie.

In de figuur is te zien hoe vaak de in 2011 en 2012 bij Eurojust geregistreerde zaken betrekking hadden op deze misdrijfsoorten. Eén zaak kan betrekking hebben op meer dan één misdrijfsoort. Meer informatie is te vinden in de desbetreffende paragrafen van hoofdstuk 1.

Figuur 6 - Zaken van Eurojust die betrekking hebben op misdrijven uit prioriteitsgebieden en overige zaken

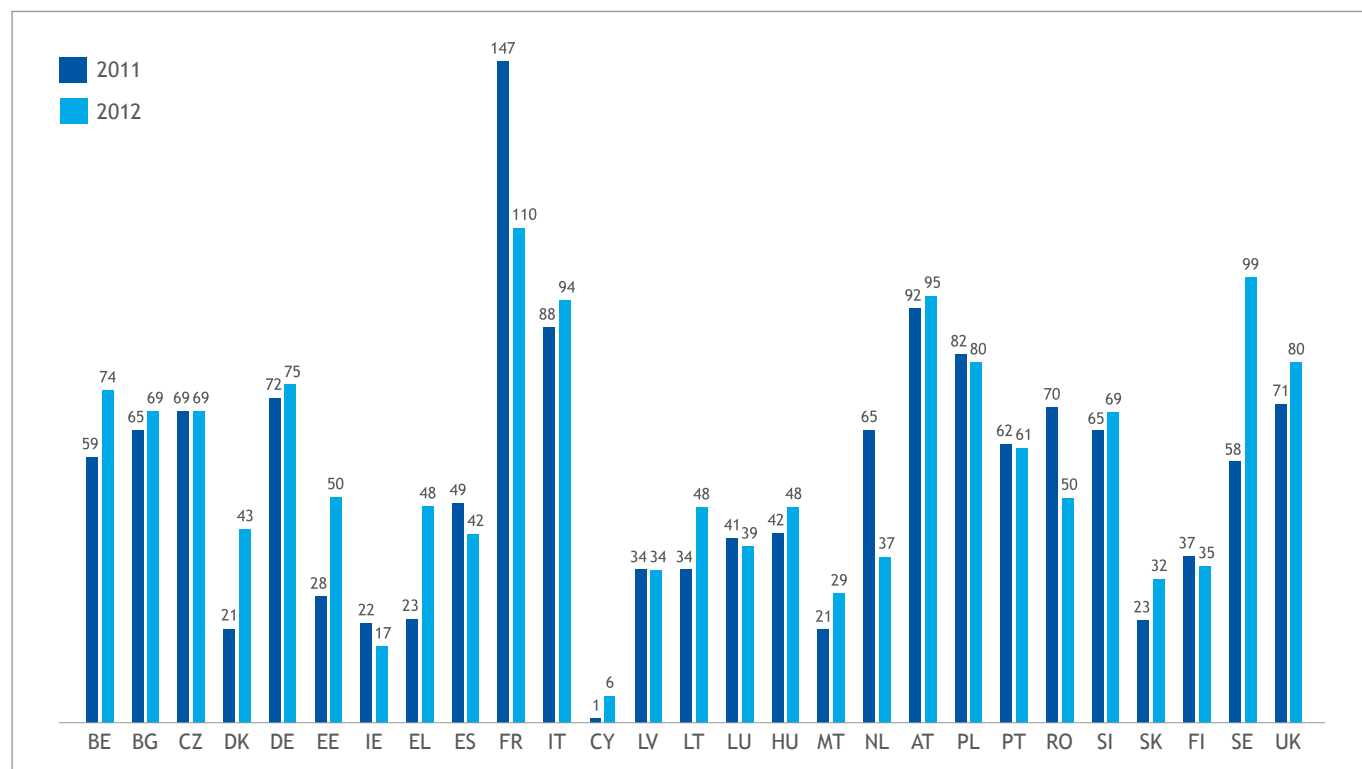

De door Eurojust voor 2012-2013 vastgestelde operationele prioriteitsgebieden zijn drugshandel, mensenhandel en -smokkel, terrorisme, fraude, corruptie, witwaspraktijken, computercriminaliteit, strafbare feiten die de belangen van de Unie schaden, en andere activiteiten in verband met de aanwezigheid van criminele organisaties in de economie.

In de figuur is te zien hoe vaak de in 2011 en 2012 bij Eurojust geregistreerde zaken betrekking hadden op misdrijven uit prioriteitsgebieden enerzijds en overige misdrijfsoorten anderzijds. Eén zaak kan betrekking hebben op meer dan één misdrijfsoort.

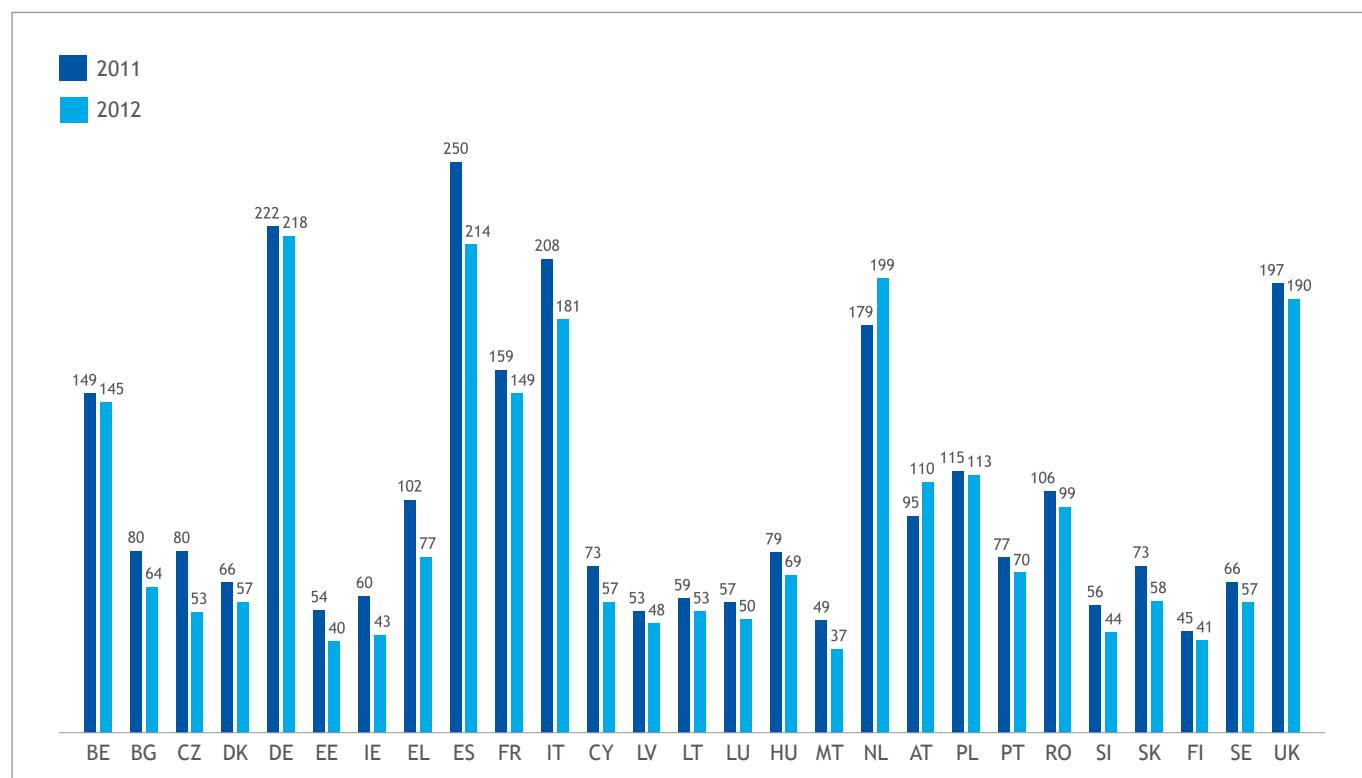
Figuur 7 - Zaken van Eurojust - verzoekende landen

De figuur toont per lidstaat het aantal keren dat zij Eurojust om bijstand verzochten in 2011 en 2012.

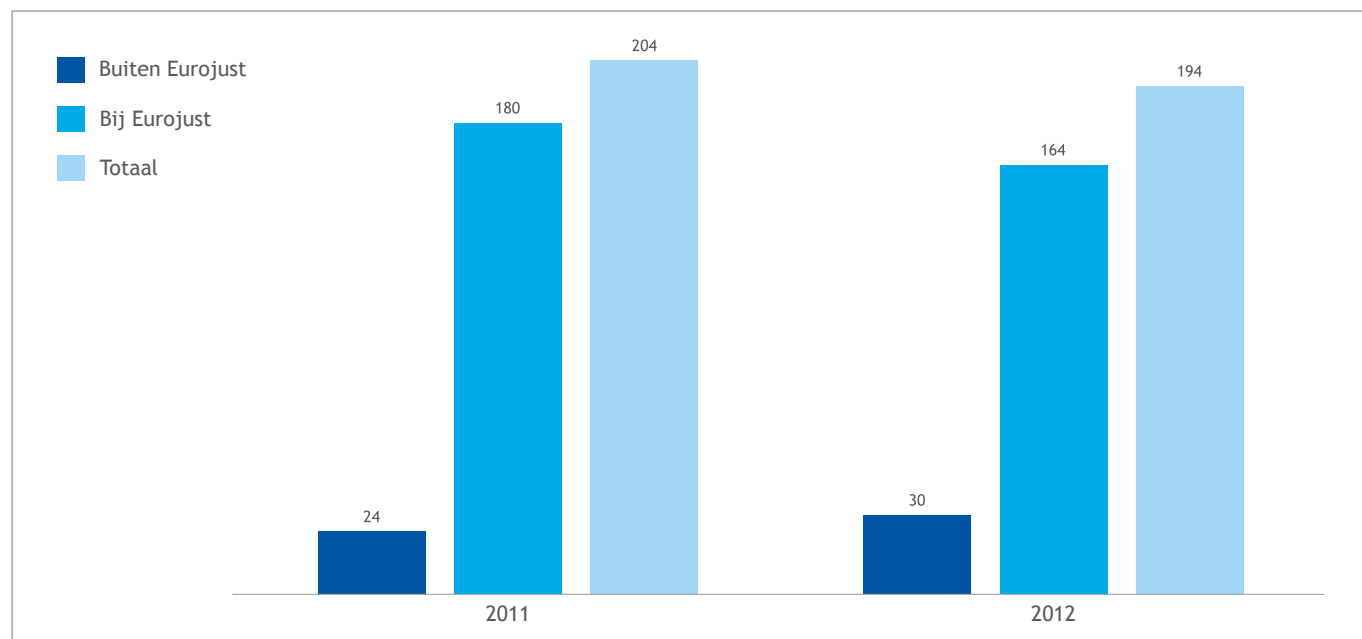
Figuur 8 - Zaken van Eurojust - aangezochte landen

In de figuur is te zien hoe vaak de autoriteiten in elke lidstaat in 2011 en 2012 via Eurojust om bijstand werden verzocht.

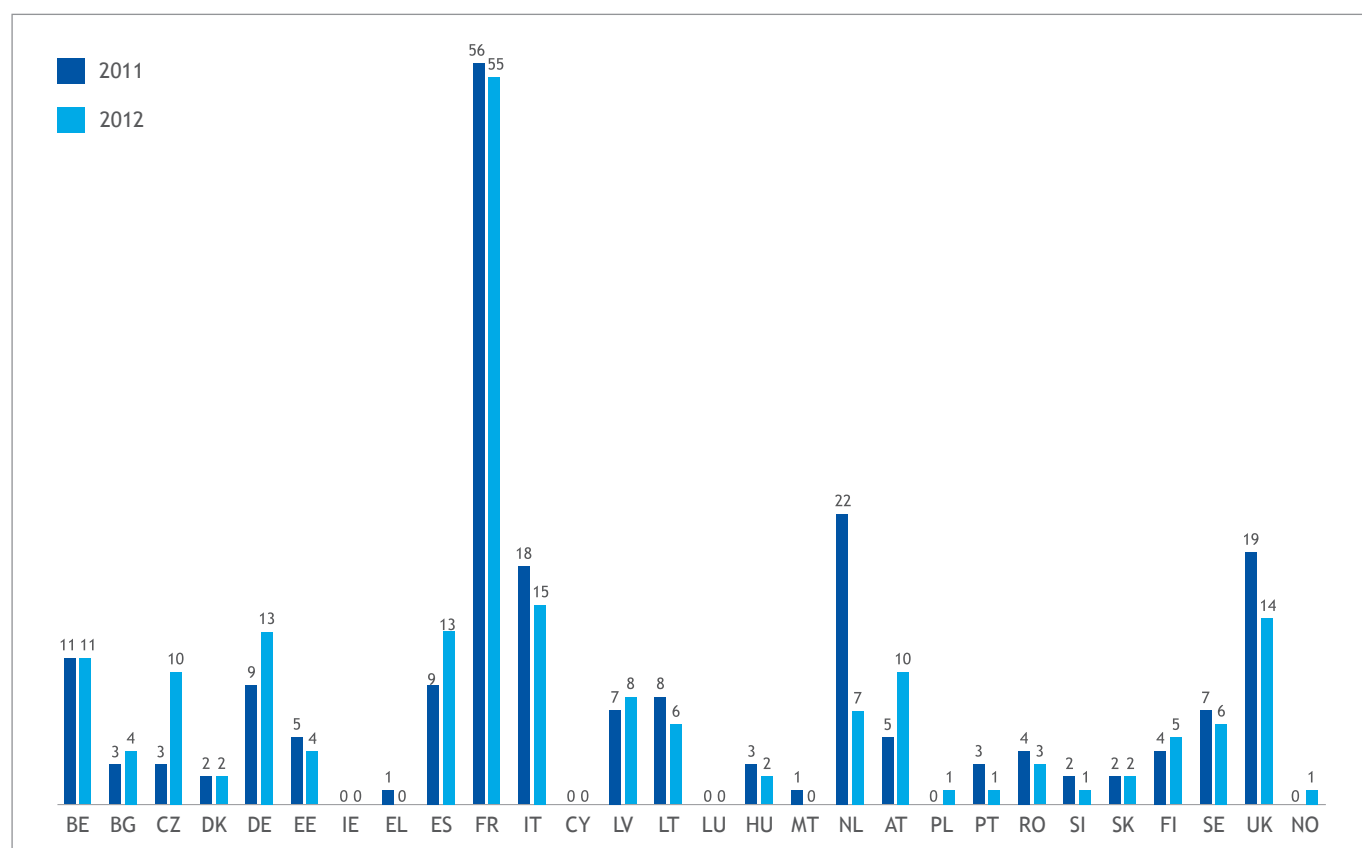
Figuur 9 - Totale aantal coördinatievergaderingen

De figuur toont het aantal zaken waarvoor een coördinatievergadering nodig was. Coördinatievergaderingen worden normaliter gehouden bij Eurojust in Den Haag. In sommige situaties worden coördinatievergaderingen buiten Eurojust gehouden in een lidstaat of niet-lidstaat.

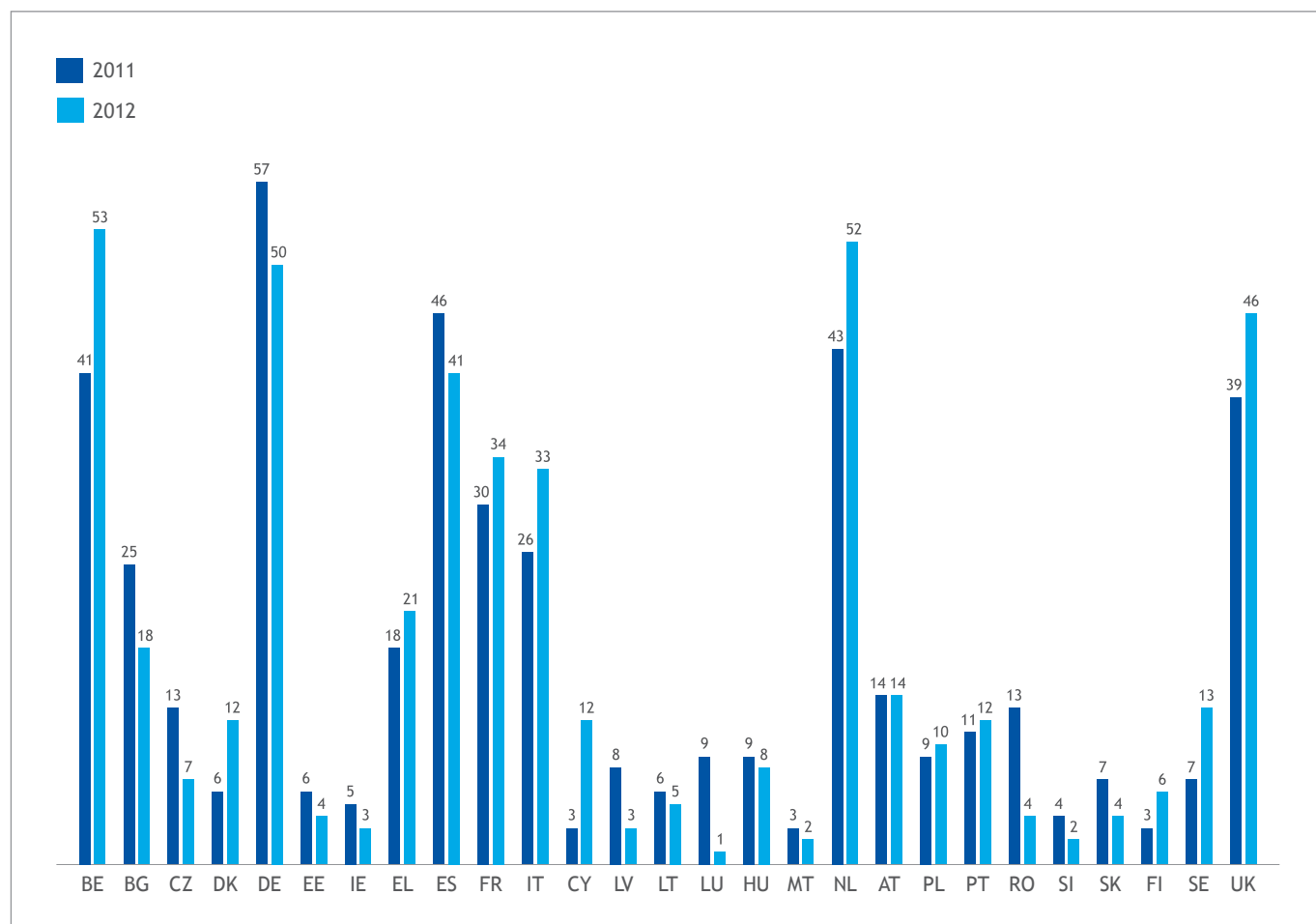
Figuur 10 - Coördinatievergaderingen - verzoekende landen

De figuur toont het aantal zaken waarvoor een coördinatievergadering nodig was na een verzoek om bijstand van de betreffende lidstaat of niet-lidstaat.

Figuur 11 - Coördinatievergaderingen - aangezochte landen

De figuur toont het aantal keren dat autoriteiten van de lidstaten deelnamen aan coördinatievergaderingen van Eurojust voor zaken die coördinatie behoeften nadat zij om bijstand werden verzocht.

© 2013 Eurojust

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag zonder toestemming van Eurojust in enige vorm of op enige wijze worden gereproduceerd of gebruikt, hetzij grafisch, elektronisch of mechanisch, met inbegrip van fotokopiëren, opnemen, op tape vastleggen en opslaan in opslag- en zoeksystemen.

Redactie:	Deborah de Jonge, Jacalyn Birk
Vormgeving/DTP:	Michèle Wilks-Speer
Fotocredits:	Michel Mees, Joannes Thuy, Leen De Zutter

EUROJUST

Maanweg 174, 2516 AB The Hague, Netherlands

Phone: +31 70 412 5000 - E-mail: info@eurojust.europa.eu - Website: www.eurojust.europa.eu